

รายงานเศรษฐกิจและการเงิน
ปี 2544

สายนโยบายการเงิน

เมษายน 2545

สารบัญ

ส่วนที่ 1	สรุปภาวะเศรษฐกิจ
	1.1 บทสรุปผู้บริหาร.....1.1.1
	1.2 ภาวะเศรษฐกิจโลก.....1.2.1
ส่วนที่ 2	ภาวะเศรษฐกิจ ปี 2544
	2.1 ภาคการเกษตร.....2.1.1
	2.2 ภาคอุตสาหกรรม.....2.2.1
	2.3 ภาคเหมืองแร่.....2.3.1
	2.4 ภาคบริการ.....2.4.1
	2.5 ภาคการค้า.....2.5.1
	2.6 การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน.....2.6.1
	2.7 การลงทุนภาคเอกชน.....2.7.1
	2.8 ภาวะแรงงาน.....2.8.1
	2.9 ระดับราคา.....2.9.1
	2.10 การค้าต่างประเทศ และดุลการชำระเงิน.....2.10.1
	2.11 หนี้ต่างประเทศ.....2.11.1
	2.12 ภาวะการคลัง.....2.12.1
	2.13 ภาวะการเงิน.....2.13.1
	2.14 ภาวะตลาดเงินตราต่างประเทศ.....2.14.1
	2.15 ภาวะตลาดทุน.....2.15.1
ส่วนที่ 3	มาตรการทางเศรษฐกิจ
	3.1 มาตรการการคลัง.....3.1.1
	3.2 มาตรการการเงิน.....3.2.1
	3.3 มาตรการอสังหาริมทรัพย์.....3.3.1
	3.4 มาตรการเกษตร.....3.4.1
	3.5 มาตรการอุตสาหกรรม.....3.5.1
	3.6 มาตรการด้านบริการ.....3.6.1
	3.7 มาตรการแรงงาน.....3.7.1
	3.8 มาตรการการค้า.....3.8.1
	3.9 มาตรการราคา.....3.9.1
	3.10 มาตรการตลาดทุน.....3.10.1

ส่วนที่ 1 : สรุปภาวะเศรษฐกิจ

บทสรุปผู้บริหาร

บทสรุปภาวะเศรษฐกิจไทยปี 2544 และแนวโน้มปี 2545*

เศรษฐกิจไทยในปี 2544 คาดว่าจะขยายตัวประมาณร้อยละ 1.5 หรือสูงกว่านั้นเล็กน้อย (เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2545 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ประกาศตัวเลขทางการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยปี 2544 เท่ากับร้อยละ 1.8) โดยอุปสงค์ภายในประเทศที่ยังคงพุงตัวอยู่ได้ โดยมีรายจ่ายภาครัฐเป็นปัจจัยกระตุ้นสำคัญ เสถียรภาพเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ อัตราเงินเฟ้อต่ำอยู่ที่ร้อยละ 1.6 ดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดยังเกินดุลแต่ต่ำกว่าปีก่อน เนื่องจากการลดลงของการส่งออกเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นผลจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก เงินทุนเคลื่อนย้ายไหลออกต่อเนื่อง ตามการชำระหนี้สินหนี้ต่างประเทศ แต่มีแนวโน้มลดลงมากจากปี 2543 ทำให้ดุลการค้าและเงินเกินดุลจากที่เคยขาดดุลในปี 2543 ซึ่งมีส่วนทำให้อัตราแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพ และเงินสำรองทางการสูงขึ้น

สภาพคล่องของระบบการเงินยังสูงในปี 2544 โดยเงินฝากยังขยายตัวมากกว่าสินเชื่อ ขณะที่สินเชื่อธนาคารพาณิชย์บวกกลับหนี้สูญและสินเชื่อที่โอนไปบริษัทบริหารสินทรัพย์ (AMCs) หักด้วยสินเชื่อที่ให้แก่ AMCs ขยายตัวเล็กน้อย ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์เฉลี่ยทั้งปีลดลงจากปี 2543 นอกจากนี้ในปี 2544 ฐานะธนาคารพาณิชย์ปรับตัวดีขึ้น

การผลิต อุปสงค์ภายในประเทศ และเงินเฟ้อ

ภาคเกษตร

ผลผลิตพืชผลขยายตัวชะลอตัวจากปีก่อนหน้า โดยเฉพาะผลผลิตข้าว เนื่องจากราคาข้าวลดต่ำลงจึงทำให้เกษตรกรลดพื้นที่การเพาะปลูก ส่วนผลผลิตอื่นที่ปรับตัวลดลงได้แก่มันสำปะหลัง และอ้อย เนื่องจากระบาดของหนอนและโรคในแหล่งผลิตอ้อย

ราคาพืชผลปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 3.2 ตามการเพิ่มขึ้นของราคากลุ่มพืชน้ำมัน กลุ่มธัญพืชและพืชอาหาร ที่สำคัญคือ ราคามันสำปะหลัง และผัก-ผลไม้ ส่งผลให้รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.4 ในขณะที่ดัชนีราคาผู้บริโภคปรับตัวขึ้นต่ำกว่า จึงทำให้เกษตรกรมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้นซึ่งช่วยเพิ่มการอุปโภคบริโภคภายในประเทศ

ภาคอุตสาหกรรม

การผลิตภาคอุตสาหกรรมชะลอตัวจากปีก่อน โดยดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมปี 2544 ขยายตัวร้อยละ 1.3 ลดลงจากร้อยละ 3.3 ในปี 2543 ทั้งนี้ การผลิตของอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกลดลงตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจและการค้าของโลก แต่การผลิตของอุตสาหกรรมเพื่อการบริโภคในประเทศยังขยายตัวดีทั้งการผลิตในหมวดรถยนต์ และวัสดุก่อสร้าง เนื่องจากอุปสงค์ในประเทศปรับตัวดีขึ้นจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ รวมทั้งการผลิตในหมวดเครื่องดื่มซึ่งผู้ผลิตสุราได้เริ่มผลิตเพิ่มขึ้นมากในไตรมาสที่ 4 ของปี อัตราการใช้กำลังการผลิตในปี 2544 อยู่ที่ร้อยละ 54.0 ลดลงจากร้อยละ 55.9 ในปีก่อน

การใช้จ่ายในประเทศ

การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนขยายตัวในอัตราชะลอตัวเมื่อเทียบกับปีก่อน ซึ่งแสดงในดัชนีการบริโภคภาคเอกชน ที่ขยายตัวชะลอตัวจากร้อยละ 3.4 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 2.6 ในปี 2544 ซึ่งสะท้อนในยอดค้าปลีก (ณ ราคาคงที่) สินค้าอุปโภคบริโภค (ณ ราคาคงที่) และยอดจำหน่ายรถจักรยานยนต์ ที่ขยายตัวในอัตราชะลอตัว เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโดยรวมในปีนี้นั้นชะลอตัวจากปีก่อน จึงทำให้ผู้บริโภคขาดความมั่นใจและระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น แต่ปัจจัยที่พุดหนุนการบริโภคภาคเอกชนไว้คือ รายได้เกษตรกรที่มีแนวโน้มดีขึ้นเล็กน้อย ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ ทำให้มีการใช้จ่ายในสินค้าคงทน เช่น รถยนต์นั่งซึ่งยังขยายตัวได้ดี

* รายงานภาวะเศรษฐกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทย จัดทำขึ้นโดยใช้ข้อมูลถึง วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2545

การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวในอัตราชะลอลง ในครั้งแรกของปี และเริ่มหดตัวในไตรมาสที่ 3 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่ชะลอตัวลง พร้อมกับเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวซึ่งทำให้อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการส่งออกชะลอการลงทุน เนื่องจากยังมีอัตราการกำลังการผลิตส่วนเกินและส่งผลให้การลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์หดตัวต่อเนื่อง

ระดับราคา

ดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศโดยรวมอยู่ในระดับต่ำตลอดทั้งปี ทั้งนี้เนื่องจากอุปสงค์ในประเทศยังคงอ่อนตัว และแรงกดดันจากราคาน้ำมันได้ลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่กลางปี โดยราคาน้ำมันดิบในตลาดดูไบเฉลี่ยในปี 2544 ลดลงร้อยละ 13.0 จากปีก่อน ตามการปริมาณการใช้ น้ำมันที่ลดลงจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอลง และกลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมันส่งออก (OPEC) ไม่สามารถปรับลดการผลิตน้ำมันได้อย่างที่ตกลงไว้

ดัชนีราคาผู้บริโภคในปี 2544 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 เป็นผลจากสินค้าในหมวดไม่ใช่อาหารเป็นสำคัญ เนื่องจากการขึ้นภาษีสรรพสามิตตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 27 มีนาคม 2544 และการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันในช่วงครึ่งแรกของปี

การใช้จ่ายภาครัฐ

การใช้จ่ายภาครัฐเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยในปีงบประมาณ 2544 ภาครัฐขาดดุลคิดเป็นร้อยละ 3.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยมีอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 88.4 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายเล็กน้อย ขณะที่รายได้ขยายตัวร้อยละ 2.4 ใกล้เคียงกับเป้าหมาย และในไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณ 2545 ภาครัฐขาดดุลประมาณร้อยละ 1.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

นโยบายการคลังหลักที่รัฐบาลได้ดำเนินการในปีที่ผ่านมา มีดังนี้ 1) ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่กิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ (Market for Alternative Investment, MAI) และกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีทุนจดทะเบียน

ชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท ในส่วนของกำไรสุทธิที่ไม่เกิน 3 ล้านบาท 2) ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผลที่ได้รับจากธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) 3) ขยายเวลาการลดภาษีมูลค่าเพิ่มจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2545 4) จัดสรรงบประมาณสำรองเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจในปีงบประมาณ 2545 ภายใต้วงเงิน 58 พันล้านบาท 5) พักหนี้และลดหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยเป็นเวลา 3 ปี จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และจัดตั้งโครงการธนาคารประชาชน เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจรากหญ้า 6) เร่งอัตราการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อให้ส่งผลกระทบกระตุ้นเศรษฐกิจโดยเร็ว 7) จัดทำโครงการสินเชื่อที่อยู่อาศัย รวมทั้งออกมาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการฟื้นตัวของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และ 8) ทางการเร่งปรับโครงสร้างพื้นฐานของเศรษฐกิจ โดยผ่านการเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการลงทุน การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ภาคต่างประเทศ

ดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการชำระเงิน

ดุลบัญชีเดินสะพัดลดลงจากปีก่อนหน้ามาอยู่ที่ 6.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยมีดุลการค้าลดลงเป็นสำคัญ ทั้งนี้เป็นเพราะการส่งออกที่หดตัวลงมากจากปีก่อนหน้า เนื่องจากอุปสงค์จากประเทศคู่ค้าลดลงตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ดุลบริการบริจาเกินดุลใกล้เคียงกับปีก่อน ขณะที่ดุลเงินทุนเคลื่อนย้ายขาดดุลลดลง ตามการชำระคืนหนี้ต่างประเทศที่ลดลง ส่งผลให้ดุลการชำระเงินเกินดุล 1.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

การส่งออก

มูลค่าการส่งออกในรูปดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนถึงร้อยละ 6.9 เนื่องจากอุปสงค์ของประเทศคู่ค้าชะลอลง ตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก เช่น สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นตลาดสำคัญของไทย คิดเป็นประมาณร้อยละ 35 ของมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด โดยเป็นการลดลงในสินค้าแทบทุกหมวด โดยเฉพาะในสินค้าอุตสาหกรรม สินค้าที่ถูกกระทบมากที่สุดในกลุ่มคือ แผงวงจรรวม ซึ่งหดตัวร้อยละ 21.7 อย่างไรก็ตาม

สินค้าส่งออกที่ยังขยายตัวได้ดีคือ เบ็ดและไก่แช่แข็ง อัญมณี รถยนต์และชิ้นส่วน และ น้ำตาล

การนำเข้า

อุปสงค์ในประเทศที่อ่อนตัวลง และมูลค่าการส่งออกที่ลดลงมาก ทำให้มูลค่าการนำเข้าในรูปดอลลาร์สรอ. หดตัวร้อยละ 2.8 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยเป็นสินค้าในหมวดอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะสินค้าคงทน เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งลดลงร้อยละ 24.4 และสินค้าวัตถุดิบ ซึ่งลดลงร้อยละ 5.8 อย่างไรก็ตามสินค้าทุน (ไม่รวมเครื่องบิน) ขยายตัวเล็กน้อยร้อยละ 5.1 ตามภาวะการลงทุนในประเทศที่ยังมีอยู่อย่างจำกัด

นอกจากนี้ อัตราการค้า (Terms of Trade) ที่ลดลงจากปี 2543 เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ดุลการค้าลดลงต่อเนื่องในปี 2544 นอกเหนือจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว

ภาคการเงิน

ในปี 2544 สภาพคล่องในระบบโดยรวมยังคงมีอยู่สูง ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทยปรับตัวลดลง 2 ครั้ง โดยในเดือนกุมภาพันธ์ 2544 ธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ 4 แห่ง มีการปรับลดร้อยละ 0.50 และ ในเดือนธันวาคม 2544 มีการปรับลดอีกครั้งร้อยละ 0.25 ทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม MLR ลดลงเหลือร้อยละ 2.25 และ 7.0-7.5 ต่อปี ตามลำดับ

สภาพคล่องที่มีอยู่สูงส่วนหนึ่งเป็นผลจากเงินฝากธนาคารพาณิชย์ที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องในปี 2544 โดย ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2544 เงินฝากธนาคารพาณิชย์ที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 4.0 ต่อปี ขณะที่สินเชื่อรวมธนาคารพาณิชย์ เมื่อบวกกลับหนี้สูญและสินเชื่อที่โอนไป AMCs แต่ไม่รวมสินเชื่อที่ให้แก่ AMCs เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 ต่อปี อย่างไรก็ตาม ในปี 2544 ธนาคารพาณิชย์ปรับตัวดีขึ้น

ในปีที่ผ่านมาธนาคารแห่งประเทศไทยมีการดำเนินนโยบายการเงินดังนี้ ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยซื้อคืนระยะ 14 วันเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2544 จากร้อยละ 1.5 เป็นร้อยละ 2.5 เพื่อแก้ไขความบิดเบือนของโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยระยะสั้น และช่วยรักษา

เสถียรภาพด้านต่างประเทศ ส่งผลให้ดุลการชำระเงินปรับตัวดีขึ้นโดยรวม เงินสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง และอัตราแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพ อย่างไรก็ตามในภายหลังเมื่อการแก้ไขปัญหาโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยและเสถียรภาพต่างประเทศบรรลุเป้าหมายแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยซื้อคืนระยะ 14 วันจากร้อยละ 2.5 เป็นร้อยละ 2.25 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2544 ตามการปรับลดอัตราดอกเบี้ยในต่างประเทศ และเพื่อช่วยสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย

นอกเหนือจากนโยบายอัตราดอกเบี้ย ทางทางได้เร่งฟื้นฟูระบบสถาบันการเงินและแก้ไขปัญหาสภาพคล่องของภาคธุรกิจ ดังนี้ 1) เร่งรัดจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (TAMC) และดำเนินการโอนหนี้เสียของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ TAMC เพื่อเอื้อให้สถาบันการเงินกลับมาทำหน้าที่ตัวกลางในการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินได้อย่างปกติ 2) สนับสนุนสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและย่อม (SME) 3) สนับสนุนการดำเนินการของธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) ทั้งที่มีอยู่แล้วและที่จะจัดตั้งเพิ่ม 4) เตรียมการจัดตั้ง Matching Fund โดยมีรัฐบาลร่วมลงทุนในภาคธุรกิจด้วย

แนวโน้มเศรษฐกิจปี 2545

การขยายตัวของเศรษฐกิจไทยในปี 2545 คาดว่าจะปรับตัวดีขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก และจากการดำเนินนโยบายต่างๆ ของรัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เช่น นโยบายกองทุนหมู่บ้าน มาตรการด้านสินเชื่อที่อยู่อาศัย ตลอดจนมาตรการเฉพาะด้านอื่นๆ ประกอบกับไม่มีแรงกดดันทางด้านราคาทั้งจากอุปสงค์และต้นทุนการผลิต จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคและนักลงทุน ทั้งนี้ คาดว่าในปี 2545 เศรษฐกิจจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.0 – 3.0 ต่อปี

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่มีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ คือ การที่เศรษฐกิจโลกไม่ฟื้นตัวหรือฟื้นตัวช้ากว่าที่คาดไว้ ซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อภาคการส่งออกและต่อเนื่องไปยังภาคอื่นๆ รวมทั้งการใช้จ่ายและการลงทุนของภาคเอกชน นอกจากนี้ ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ประสิทธิภาพของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลว่าจะมีมากน้อยเพียงใด

1.2 ภาวะเศรษฐกิจโลกในปี 2544

จากการประมาณการของกองทุนการเงินระหว่างประเทศในเดือนธันวาคม 2544 คาดว่าเศรษฐกิจโลกจะชะลอตัวลงจากร้อยละ 4.7 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 2.4 ในปี 2544 เนื่องจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของทุกกลุ่มประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาซึ่งได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การก่อวินาศกรรมเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 ทำให้ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและภาคธุรกิจลดลง ส่วนสหภาพยุโรปราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่สูงขึ้นและภาวะการผลิตในภาคอุตสาหกรรมที่อ่อนตัวลง ส่งผลให้เศรษฐกิจของสหภาพยุโรปชะลอตัว สำหรับประเทศญี่ปุ่นนั้นเศรษฐกิจยังคงตกต่ำ เนื่องจากอุปสงค์จากประเทศคู่ค้าลดลง ประกอบกับมีปัญหายาภายในประเทศโดยเฉพาะปัญหาสถาบันการเงิน ทางด้านประเทศอาเซียนและประเทศอุตสาหกรรมใหม่ซึ่งพึ่งพาการส่งออกเศรษฐกิจชะลอตัวมากตามเศรษฐกิจของประเทศพัฒนาแล้วและตามอุปสงค์ที่ลดลงของสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ในขณะที่กลุ่มประเทศละตินอเมริกา (โดยเฉพาะอาร์เจนตินาและบราซิล) ตะวันออกกลาง ยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก เครือรัฐเอกราชและอัฟริกาก็ชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจโลกเช่นเดียวกัน

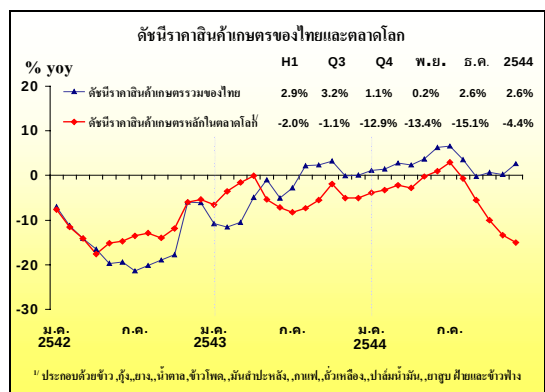
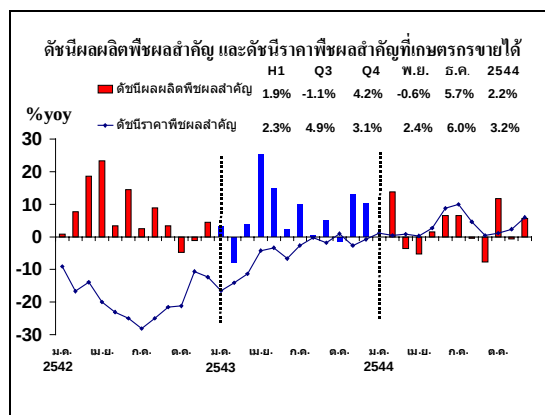
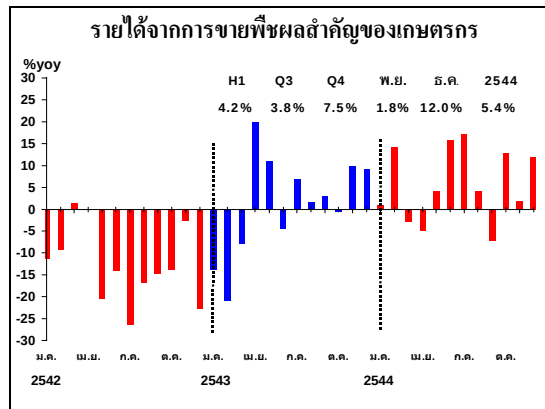
ปริมาณการค้าโลก คาดว่าจะขยายตัวในอัตราที่ลดลงจากปีก่อนมาก โดยมีอัตราการขยายตัวเพียงร้อยละ 1.0 ในปี 2544 เทียบกับร้อยละ 12.4 ในปี 2543 เป็นผลจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอุตสาหกรรมเป็นสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องไปในทุกภูมิภาค

อัตราเงินเฟ้อ ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วคาดว่าจะในปี 2544 จะอยู่ที่ร้อยละ 2.3 เท่ากับปี 2543 โดยญี่ปุ่นยังคงมีอัตราเงินเฟ้อติดลบร้อยละ 0.7 จากปัญหาเศรษฐกิจถดถอยและภาวะเงินฝืด ส่วนอัตราเงินเฟ้อในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาจะอยู่ที่ร้อยละ 6.0 ในปี 2544 ใกล้เคียงกับร้อยละ 5.9 ในปี 2543 ราคาสินค้าขั้นปฐมในตลาดโลกคาดว่าจะลดลงร้อยละ 5.5 ในปี 2544 เนื่องจากการแข่งขันมากและมีอุปสงค์ลดลง ส่วนราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกลดลงร้อยละ 14.0 เทียบกับที่ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 56.9 ในปี 2543 เนื่องจากเศรษฐกิจโลกชะลอตัวลงทำให้ความต้องการใช้น้ำมันลดลง

อัตราดอกเบี้ย ในปีนี้อัตราดอกเบี้ยเงินดอลลาร์ สรอ. มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากการที่ธนาคารกลางสหรัฐอเมริกาลดอัตราดอกเบี้ย Fed Fund ถึง 11 ครั้ง จากร้อยละ 6.5 ในช่วงต้นปี มาอยู่ที่ร้อยละ 1.75 ตอนสิ้นปี เพื่อกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยเงินยูโรก็ลดลงเช่นกัน โดยธนาคารกลางของกลุ่มประเทศยุโรปได้ลดอัตราดอกเบี้ยทางการรวม 4 ครั้ง ในปี 2544 จากร้อยละ 4.75 ในช่วงต้นปี มาเป็นร้อยละ 3.25 ณ สิ้นปี ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินเยนยังอยู่ในระดับต่ำ ใกล้ร้อยละ 0 เพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ส่วนที่ 2 ภาวะเศรษฐกิจ ปี 2544

2.1 ภาคการเกษตร

ที่มา :

1. ดัชนีผลผลิตพืชผลหลักคำนวณจากข้อมูลผลผลิตพืชผลสำคัญของกระทรวงเกษตร
2. อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการขายพืชผลสำคัญ คำนวณจากดัชนีผลผลิตพืชผลหลักและดัชนีราคาพืชผล
3. ดัชนีราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลก ข้อมูลจากธนาคารโลก

รายได้จากการขายพืชผลสำคัญของเกษตรกร ปี 2544 ขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดีเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.4 โดยเป็นผลจากทั้งทางด้านราคาและผลผลิต

- ราคาพืชผลสำคัญ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 ตามการเพิ่มขึ้นของกลุ่มธัญพืช-พืชอาหารที่สำคัญได้แก่

1) มันสำปะหลังเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 39.7 เนื่องจากผลผลิตที่ลดลง ประกอบกับความต้องการใช้มันสำปะหลังของสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อนำไปใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตแอลกอฮอล์มีเข้ามาอย่างต่อเนื่อง

2) อ้อยเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.8 เนื่องจากการปรับราคาอ้อยเบื้องต้นที่เกษตรกรขายได้ในปี 2543/44 (ระหว่างพฤศจิกายน 2543 – ตุลาคม 2544) จากราคาเบื้องต้นตันละ 600 บาท เป็นราคาขั้นสุดท้ายตันละ 669.93 บาท ตามราคาน้ำตาลในตลาดโลก

- ผลผลิตพืชผลสำคัญ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 ตามผลผลิตของพืชผลสำคัญ ได้แก่

1) ข้าวนาปรังเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.5 ตามพื้นที่เพาะปลูกที่เพิ่มขึ้น

2) ยางพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 ตามพื้นที่กรีดยางที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3) ปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5 ตามพื้นที่ให้ผลผลิต (Harvested Area) ที่เพิ่มขึ้น

ราคาสินค้าเกษตรรวมของไทย ในปี 2544 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.6 ตามการเพิ่มขึ้นของราคาพืชผล (+3.2%) และปศุสัตว์ (+10.1%) เนื่องจากการส่งออกมันสำปะหลังและไก่เนื้ออยู่ในเกณฑ์ดี แต่ราคาในหมวดประมงลดลงร้อยละ 4.5

ตามการลดลงของราคากุ้งที่ลดลงถึงร้อยละ 10.9 โดยเป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจโลกซบเซา ทำให้ความต้องการในตลาดโลกลดลงมาก โดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี 2544

ราคาสินค้าเกษตร 12 ชนิดในตลาดโลกที่มีผลต่อราคาสินค้าเกษตรไทย ในปี 2544 ลดลงร้อยละ 4.4 ตามการลดลงของราคาข้าว และกาแฟ เนื่องจากมีอุปทานส่วนเกิน นอกจากนี้ราคายางพาราลดลง เป็นผลจากอุปสงค์ในตลาดโลกที่ลดลงมากจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว

ปศุสัตว์ ผลผลิตในปี 2544 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน โดยเฉพาะไก่เนื้อ ตามการส่งออกที่ขยายตัวในเกณฑ์ดีมาจากความต้องการบริโภคจากต่างประเทศ เพื่อทดแทนการบริโภคเนื้อวัวและสุกร ที่ประสบปัญหาโรคระบาด นอกจากนี้ในช่วงไตรมาสที่ 4 ยังได้รับผลดีจากการที่ญี่ปุ่น ซึ่งเป็นตลาดหลักของไทยระงับการนำเข้าไก่เนื้อจากสาธารณรัฐประชาชนจีนและสหรัฐอเมริกา (คู่แข่งของไทย) หลังจากตรวจพบเชื้อไข้หวัดนกในไก่ที่ส่งมาจากประเทศดังกล่าว จึงทำให้ผู้ส่งออกไทยได้รับคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้น ส่วนปริมาณผลผลิตสุกรลดลงจากปัญหาโรคระบาดในช่วงครึ่งปีหลัง ทำให้ผลผลิตเสียหายบางส่วน ขณะที่ผลผลิตไข่ไก่เข้าสู่ตลาดลดลง เนื่องจากผู้เลี้ยงมีการควบคุมปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาราคาคตกต่ำเช่น ที่เคยเกิดขึ้นในปี 2543

ดัชนีราคาปศุสัตว์ในปี 2544 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 10.1 ตามการเพิ่มขึ้นของราคาไก่เนื้อร้อยละ 12 เนื่องจากความต้องการบริโภคจากทั้งในและต่างประเทศสูงขึ้น ส่วนราคาสุกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.7 เนื่องจากปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยเพราะมีโรคระบาด และราคาไข่ไก่เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.5 เนื่องจากการควบคุมผลผลิตมิให้มีปริมาณเข้าสู่ตลาดมากเกินไป

ประมง ปริมาณสัตว์น้ำขึ้นทำในปี 2544 ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 4.9 เนื่องจากต้นทุนการทำประมงเพิ่มขึ้นมากตามราคาน้ำมันที่อยู่ในระดับสูงในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี กอปรกับมีการปิดน่านน้ำของประเทศสหภาพพม่า และการที่อินโดนีเซียซึ่งเป็นแหล่งทำการประมงนอกน่านน้ำสำคัญของไทย ปรับระเบียบและค่าธรรมเนียมในการทำประมงเพิ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงต้นปี 2544 เป็นอุปสรรคในการทำประมงนอกน่านน้ำของชาวประมง

ดัชนีราคาปลาและสัตว์น้ำในปี 2544 ลดลงจากปีก่อนถึงร้อยละ 4.5 ตามการลดลงของราคากุ้งที่ลดลงมาก แม้ว่าราคาสัตว์น้ำอื่น ๆ จะเพิ่มขึ้น

ราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ (หน่วย : บาท/ตัน)

	2542	2543			2544			
	ทั้งปี	ครึ่งปีแรก ของปี	ครึ่งหลัง ของปี	ทั้งปี	ครึ่งแรก ของปี	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	ทั้งปี
ดัชนีราคารวม* (2538 =100)	111.6	106.4	109.0	107.7	109.6	112.5	110.3	110.5
Δ%	-15.4	-7.5	0.8	-3.5	2.9	3.2	1.1	2.6
ดัชนีราคาพืชผล*	105.6	98.8	100.7	99.8	101.1	105.0	104.5	102.9
Δ%	-19.8	-9.6	-1.0	-5.5	2.3	4.9	3.1	3.2
ข้าวเปลือกหอมมะลิ	6,892	7,073	7,626	7,349	5,991.6	5,166.3	4,855	5,501.1
Δ%	-15.5	9.5	4.1	6.6	-15.3	-36.0	-32.4	-25.2
ข้าวเปลือกเจ้าชั้น 1	5,459	4,794	5,081	4,937	4,446.9	4,762.0	4,639	4,574
Δ%	-18.2	-15.7	-2.9	-9.6	-7.2	-9.4	-5.4	-7.4
ยางพารา	17,930	21,010	21,960	21,480	22,400	21,120	17,860	20,940
Δ%	-22.6	19.8	19.9	19.8	6.6	-2.1	-20.1	-2.5
ข้าวโพด	4,214	4,740	3,787	4,263	3,911.7	3,906.7	3,976.7	3,926.7
Δ%	-7.8	14.6	-11.8	1.2	-17.5	6.6	1.8	-7.9
มันสำปะหลัง	770	640	610	620	750	1,010	970	870
Δ%	-44.5	-24.6	-12.2	-19.0	18.0	69.7	55.6	39.7
ดัชนีราคาปศุสัตว์*	115.2	102.7	103.9	103.3	110.2	119.5	114.6	113.7
Δ%	2.4	-15.7	-4.4	-10.3	7.4	13.5	11.8	10.1
ดัชนีราคาปลาและ สัตว์น้ำ*	127.1	134.3	140.5	137.4	135.7	129.4	124.2	131.3
Δ%	-16.2	6.4	9.8	8.1	1.1	-8.3	-11.2	-4.5
ดัชนีราคาป่านไม้*	97.1	100.9	104.7	102.8	103.8	103.4	103.4	103.6
Δ%	-6.3	-21.3	-17.4	-19.4	2.9	-2.4	-0.1	0.8

Δ% อัตราเพิ่มจากระยะเดียวกันปีก่อน

หมายเหตุ : * ปรับฐานจากปี 2527 เป็นปี 2538

ที่มา : ดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ คำนวณจากข้อมูลราคาสินค้าเกษตรของกระทรวงเกษตรฯ, กรมการค้าภายใน
กระทรวงพาณิชย์และองค์การสะพานปลา

เครื่องชี้ภาวะสินค้าเกษตรกรรมที่สำคัญ

หน่วย : ล้านเมตริกตัน

	2540/41	2541/42	2542/43	2543/44	2544/45	%การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน
ผลผลิตภาคเกษตรของไทย^{1/}						
ข้าวเปลือก	23.34	23.45	24.17	25.60	24.87	-1.7
นาปี	18.79	18.66	19.02	19.55	19.56	0.03
นาปรัง ^{3/}	4.55	4.79	5.16	6.01	n.a.	n.a.
ยางพารา	2.07	2.16	2.20	2.38	2.44	2.8
ข้าวโพด	3.83	4.62	4.29	4.40	4.42	0.6
มันสำปะหลัง	15.59	16.51	19.06	18.27	17.81	-2.5
อ้อย	45.85	52.84	56.10	51.48	54.35	5.6
ถั่วเขียว	0.20	0.23	0.25	0.23	0.24	4.3
ถั่วเหลือง	0.34	0.32	0.32	0.32	0.33	2.1
ปาล์มน้ำมัน	2.68	2.46	3.51	3.26	3.73	14.6
กาแฟ	0.08	0.05	0.08	0.09	0.07	-12.4
ผลผลิตพืชผลสำคัญของโลก^{2/}						
ธัญพืชรวม						
ผลผลิต	1,888.0	1,871.9	1,871.0	1,835.2	1,841.6	0.3
การค้า	217.3	223.2	239.4	229.7	229.3	-0.2
ข้าว						
ผลผลิต	386.9	394.1	408.5	397.0	392.6	-1.1
การค้า	27.7	24.9	22.9	23.7	22.5	-5.5
ข้าวโพด						
ผลผลิต	575.4	605.7	607.1	585.4	583.4	-0.3
การค้า	62.9	68.6	73.2	75.6	72.4	-4.2
ถั่วเหลือง						
ผลผลิต	158.1	159.8	159.9	174.3	182.8	4.9
การค้า	40.5	38.7	46.7	55.2	59.3	7.4
ยางพารา						
ผลผลิต	6.8	6.8	6.8	7.0	7.1	2.1
การบริโภค	6.5	6.7	7.3	7.5	7.7	2.5

หมายเหตุ : ^{1/} ตัวเลขประมาณการในเดือนกันยายน 2544^{2/} ตัวเลขประมาณการในเดือนมกราคม 2545 ยกเว้นยางพาราเป็นตัวเลขประมาณการในเดือนตุลาคม 2544^{3/} ข้าวนาปรังเป็นปีปฏิทิน t+1 เช่นปี 2543/44 ข้าวนาปรังปี 2544 ผลผลิตจะออกสู่ตลาดช่วงเดือนมกราคม - ธันวาคม 2544

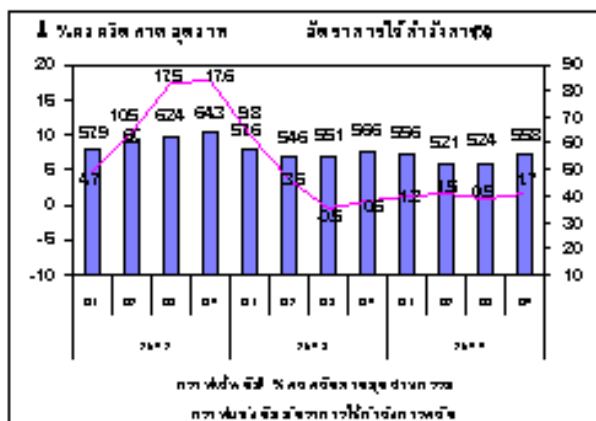
ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

World Agricultural Supply and Demand, USDA. Grain : World Markets and Trade, January 2002

World Commodity Forecasts : Industrial Raw Materials, October 2001, EIU

2.2 ภาคอุตสาหกรรม

การผลิตภาคอุตสาหกรรม : ในปี 2544 ขยายตัวในอัตราที่ชะลอตัวลงจากปีก่อน ทั้งนี้ การผลิตของอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกลดลงตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจและการค้าของโลก แต่การผลิตของอุตสาหกรรมเพื่อการบริโภคในประเทศยังขยายตัวดีทั้งการผลิตในหมวดรถยนต์และวัสดุก่อสร้าง เนื่องจากอุปสงค์ในประเทศปรับตัวดีขึ้นจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ รวมทั้งการผลิตในหมวดเครื่องดื่มซึ่งผู้ผลิตสุราได้เริ่มผลิตเพิ่มขึ้นมากในไตรมาสที่สี่ของปี

ผลผลิตภาคอุตสาหกรรมในปี 2544 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 1.3 ชะลอลงมากเมื่อเทียบกับอัตราเพิ่มร้อยละ 3.3 ในปีก่อน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การขยายตัวของผลผลิตอุตสาหกรรมชะลอลง คือ การชะลอตัวของเศรษฐกิจและการค้าของโลก ทำให้การผลิตเพื่อการส่งออกของไทยชะงักลงมาก อย่างไรก็ตาม ราคาน้ำมันดิบของโลกที่โน้มต่ำลงในปี 2544 ที่เป็นผลดีต่อต้นทุนการผลิตเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การผลิตภาคอุตสาหกรรมยังขยายตัว แม้จะชะลอตัวลงจากปีก่อน

อัตราการใช้กำลังการผลิต ลดลงจากระดับร้อยละ 55.9 ในปีก่อน มาอยู่ที่ร้อยละ 54.0 ในปี 2544 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการทยอยขยายกำลังการผลิตในอุตสาหกรรมรถยนต์ เบียร์ ปิโตรเลียม และอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องใช้ไฟฟ้าตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปี 2543 เป็นต้นมา ซึ่งหากไม่รวมการขยายกำลังการผลิตของอุตสาหกรรมดังกล่าว การใช้กำลังการผลิตในปี 2544 อยู่ที่ระดับร้อยละ 57.3 ใกล้เคียงกับปี 2543 ทั้งนี้ อุตสาหกรรมที่มีการใช้กำลังการผลิตเต็มที่หรือเกือบเต็มที่ในปีนี้ได้แก่ เยื่อกระดาษ และปิโตรเคมีขั้นต้น

ผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม * (อัตราการเปลี่ยนแปลง: ร้อยละ)			
	2542	2543	2544P
อาหาร	15.8	2.5	-2.8
เครื่องดื่ม	22.4	-41.7	13.4
ยาสูบ	-9.9	-1.3	-3.0
สิ่งทอ	-1.2	3.2	0.6
ปิโตรเลียม	2.1	-0.9	2.2
วัสดุก่อสร้าง	12.3	0.1	9.9
ผลิตภัณฑ์เหล็ก	12.2	15.8	2.5
ยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง	79.1	25.5	23.4
อิเล็กทรอนิกส์และ			
เครื่องใช้ไฟฟ้า	12.0	31.6	-26.8
อัญมณีและเครื่องประดับ	14.4	28.5	3.9
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	12.5	14.9	0.5
รวม	12.5	3.3	1.3
(ไม่รวมสุรา)	10.4	10.9	0.7
หมายเหตุ *คิดเป็นร้อยละ 62.4 ของการผลิตภาคอุตสาหกรรม			

อุตสาหกรรมที่การผลิตขยายตัวดีในปี 2544 ได้แก่

- **หมวดยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง** ขยายตัวในอัตราสูงต่อเนื่องจากปีก่อน ตามการผลิตรถยนต์นั่งและรถจักรยานยนต์ ซึ่งความต้องการซื้อในประเทศเพิ่มขึ้นมากจากการส่งเสริมการขายของผู้ผลิต สำหรับการผลิตรถยนต์พาณิชย์กลับลดลงตั้งแต่ช่วงกลางปี ตามการส่งออก ไปยังตลาดยุโรป ซึ่งภาวะเศรษฐกิจได้ชะลอตัวลงมาก ในปีนี้ การใช้กำลังการผลิตของหมวดยานยนต์ฯ อยู่ในระดับร้อยละ 44.5 เพิ่มขึ้นจากระดับร้อยละ 40.1 ในปี 2543 ส่วนหนึ่งเนื่องจากการขยายกำลังการผลิตสินค้าในหมวดนี้ ตั้งแต่ครึ่งหลังของปี 2543

- **หมวดเครื่องดื่ม** ขยายตัวร้อยละ 13.4 ตามความต้องการในประเทศ โดยเฉพาะการผลิตสุราที่ผลิตเพิ่มขึ้นมากในไตรมาสที่ 4 เนื่องจากผู้ผลิตได้ทยอยปรับเพิ่มการผลิต หลังจากสต็อกที่สะสมไว้ในปี 2543 ลดลงไปมากแล้ว โดยใช้กำลังการผลิตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.8 ในช่วง 9 เดือนแรกของปี มาอยู่ที่ระดับร้อยละ 44.5 ในไตรมาสที่ 4 และทำให้อัตราการใช้กำลังการผลิตโดยเฉลี่ยทั้งปีของอุตสาหกรรมหมวดนี้อยู่ที่ระดับร้อยละ 37.7

- **หมวดวัสดุก่อสร้าง** ขยายตัวร้อยละ 9.9 ตามการผลิตปูนซีเมนต์ซึ่งเร่งตัวขึ้นมากในไตรมาสที่ 4 ตามภาวะการก่อสร้างที่ดีขึ้น ทั้งที่อยู่อาศัยที่มีการแข่งขันของสถาบันการเงินในการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและโครงสร้างเศรษฐกิจ ขันพื้นฐานของภาครัฐ การใช้กำลังการผลิตหมวดนี้อยู่ที่ระดับร้อยละ 54.8 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 50.1 ในปีก่อน

อุตสาหกรรมที่มีการผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ได้แก่

- **หมวดอัญมณีและเครื่องประดับ** การผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9 ชะลอลงมากจากปีก่อนตามการส่งออก โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาที่เป็นตลาดส่งออกหลักซึ่งประสบปัญหาเศรษฐกิจและผลกระทบจากเหตุการณ์วินาศกรรม ส่งผลให้คำสั่งซื้อลดลงไปมาก อย่างไรก็ตาม ตลาดส่งออกหลักอื่นยังขยายตัวดี เช่น สหราชอาณาจักร เยอรมนี และญี่ปุ่น

อัตราการใช้กำลังการผลิต *			
(หน่วย : ร้อยละ)			
	2542	2543	2544 ^p
อาหาร	42.4	43.8	42.8
เครื่องดื่ม	101.9	32.6	37.7
ยาสูบ	54.4	53.7	52.1
วัสดุก่อสร้าง	49.8	50.1	54.8
ผลิตภัณฑ์เหล็ก	39.1	46.8	50.9
ยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง	35.6	40.1	44.5
ปิโตรเลียม	85.7	83.9	74.7
อิเล็กทรอนิกส์และ			
เครื่องใช้ไฟฟ้า	53.4	66.0	48.2
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	72.9	75.4	77
รวม	61.2	55.9	54
(ไม่รวมสุรา)	56.3	59.5	56.6
หมายเหตุ * ครอบคลุมรายการสินค้าอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่ม			
คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.5 ของมูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรม			

- **หมวดเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก** การผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 ชะลอลงมากจากที่ได้ขยายการผลิตในอัตราสูงติดต่อกันมา 2 ปี การใช้กำลังการผลิตในหมวดนี้ปรับตัวสูงขึ้นจากปีก่อนอยู่ที่ระดับร้อยละ 50.9

- **หมวดผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม** มีการผลิตเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.2 โดยสามารถส่งออกน้ำมันเตา น้ำมันเบนซินและน้ำมันดีเซล ซึ่งผลิตได้เกินกว่าความต้องการใช้ในประเทศ การใช้กำลังการผลิตของหมวดนี้ลดลงจากปีก่อนอยู่ที่ระดับร้อยละ 74.7

- **หมวดสิ่งทอ** การผลิตเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.6 ชะลอลงจากปีก่อน ตามการส่งออกผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ลดลงทุกผลิตภัณฑ์ในช่วงครึ่งหลังของปี เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าสำคัญชะลอตัวลงมาก ทั้งสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น

- **หมวดอื่น ๆ** การผลิตเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.5 ตามการผลิตโลหะตีบุก ปิโตรเคมีขั้นต้น และคอมพิวเตอร์ ขณะที่การผลิตยางแท่ง ลดลงมากตามภาวะการส่งออก

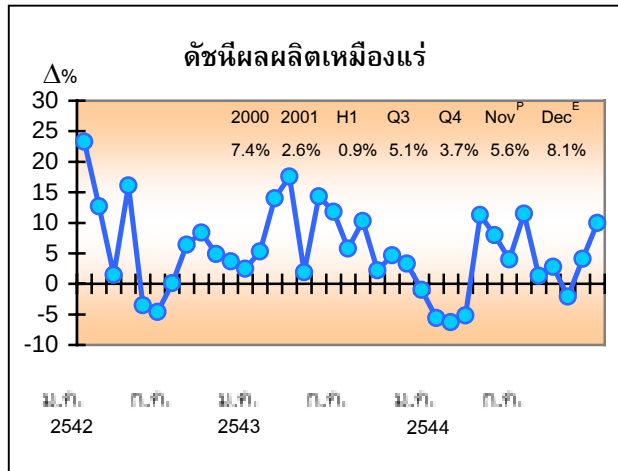
อุตสาหกรรมที่ผลิตลดลง ได้แก่

- **หมวดอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า** การผลิตลดลงร้อยละ 26.8 โดยเฉพาะการผลิตของอุตสาหกรรมแผงวงจรไฟฟ้าและเครื่องรับโทรทัศน์ที่ลดลงมากถึงร้อยละ 37.8 และ 16.2 ตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ และญี่ปุ่นซึ่งเป็นตลาดหลัก อย่างไรก็ตาม การลดลงของการผลิตในหมวดนี้ได้ชะลอตัวตั้งแต่วันที่กันยายน 2544

- **หมวดยาสูบ** การผลิตลดลงร้อยละ 3 และมีการใช้กำลังการผลิตลดลงจากปีก่อนอยู่ที่ระดับร้อยละ 52.1 เนื่องจากมีการแข่งขันสูงกับบุหรี่ต่างประเทศทั้งที่นำเข้าอย่างถูกกฎหมาย และลักลอบนำเข้า

- **หมวดอาหาร** การผลิตลดลงร้อยละ 2.8 โดยเป็นผลจากการผลิตน้ำตาลที่ลดลงมาก เนื่องจากพื้นที่ปลูกอ้อยบางส่วนเกิดโรคใบขาวและหนอนกออ้อยระบาด อย่างไรก็ตามการผลิตในหมวดอาหารพื้นตัวดีขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี จากการส่งออกสับปะรดกระป๋อง และอาหารทะเลกระป๋อง ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น

2.3 ภาคเหมืองแร่เดือนธันวาคม 2544 : เพิ่มขึ้นตามการผลิตก๊าซธรรมชาติ

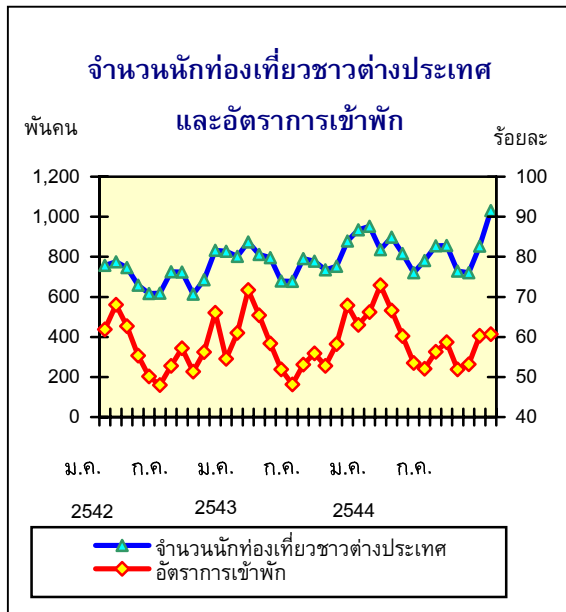
ภาคเหมืองแร่ ในเดือนธันวาคม 2544 ดัชนีภาคเหมืองแร่เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันปีก่อน ร้อยละ 8.1 โดยการผลิตหินปูนและลิกไนต์ที่เพิ่มขึ้นตามการฟื้นตัวของการก่อสร้างจากมาตรการส่งเสริมอสังหาริมทรัพย์ของรัฐบาล และอัตราดอกเบี้ยที่ปรับตัวลดลง รวมทั้งการดำเนินโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ อาทิ โครงการก่อสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ

สำหรับทั้งปี 2544 ผลผลิตแร่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 ตามการปรับตัวดีขึ้นของลิกไนต์และหินปูน สำหรับในปี 2545 การผลิตแร่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามแนวโน้มการใช้ก๊าซธรรมชาติที่เพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับการผลิตน้ำมันดิบเพิ่มขึ้นในแหล่งก๊าซธรรมชาติเหลว 3 แหล่ง คือ กะพง สุราษฎร์ และปลาหมึก และโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ที่มี การดำเนินงานต่อเนื่องในปี 2545

การผลิต	2543 ทั้งปี	2544 ทั้งปี	2544				
			H1	Q3	Q4	พ.ย. ^P	ธ.ค. ^E
ดัชนีผลผลิตเหมืองแร่	162.7	167	162.6	175.1	167.9	170.5	165.2
$\Delta\%$	7.4	2.6	0.9	5.1	3.8	5.6	8.1
ก๊าซธรรมชาติ	4.8	-2.7	-3.5	0.3	-1.8	-3.4	-3.5
ลิกไนต์	-2.9	10.6	3.3	18.4	14.6	23.3	31.2
หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์	-10.4	6.8	4.2	2.9	15.1	33.0	13.4
น้ำมันดิบ	73.3	7.0	10.2	2.8	2.4	4.5	13.4
ดีบุก	-30.5	0.7	29.7	-12.0	-42.1	-40.6	-21.3

ที่มา : ดัชนีผลผลิตเหมืองแร่คำนวณจากข้อมูลผลผลิตเหมืองแร่ของกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงอุตสาหกรรม

2.4 ภาคบริการท่องเที่ยว : จำนวนนักท่องเที่ยวชะลอลงจากปีก่อน จากเหตุการณ์วินาศกรรมในสหรัฐฯ

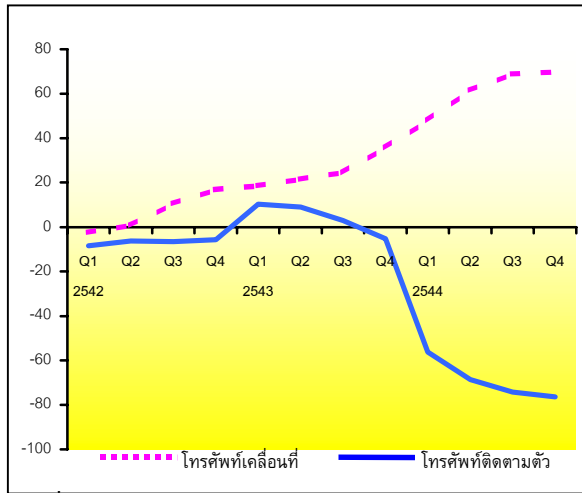
สาขาบริการท่องเที่ยว ในปี 2544 ขยายตัวในอัตราชะลอลง โดยจำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 5.7 (เทียบกับร้อยละ 10.8 ในปีก่อน) โดยเป็นผลมาจากการก่อวินาศกรรมในสหรัฐอเมริกาในช่วงเดือนกันยายน ทำให้ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2544 จำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 1.4 อย่างไรก็ตาม ภาพรวมการท่องเที่ยวยังอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวจากตลาดระยะใกล้ ช่วยชดเชยนักท่องเที่ยวจากญี่ปุ่นและสหรัฐฯ ที่ลดลง สำหรับอัตราการเข้าพักเพิ่มขึ้นจากปีก่อนไม่มากนัก โดยอยู่ที่ร้อยละ 59.2 (เทียบกับร้อยละ 58.9 ในปีก่อน)

	2543	2544 ^P	2544	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4 ^P	พ.ย. ^P	ธ.ค. ^P
			ครึ่งแรกของปี				
1. จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (พันคน)	9,509	10,047	5,004	2,441	2,603	853	1,030
%□□จากระยะเดียวกันปีก่อน	10.8	5.7	7.9	6.0	1.4	-2.9	10.2
2. อัตราการเข้าพักโรงแรม (ร้อยละ)	58.9	59.2	61.9	56.0	58.1	60.3	60.7

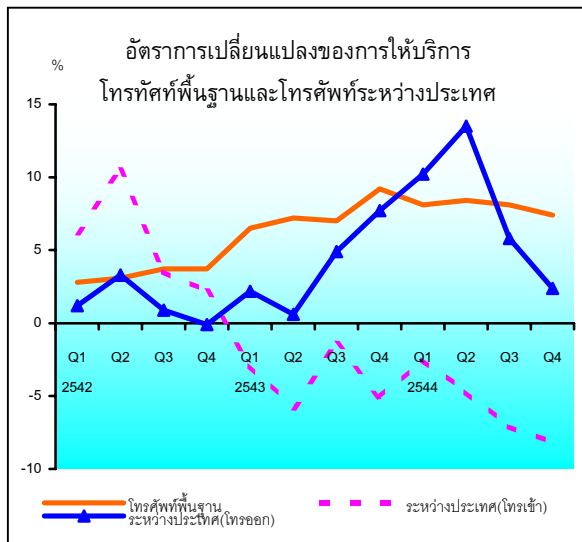
ที่มา : 1. จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2. อัตราการเข้าพัก จากการสำรวจจากโรงแรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ ประมาณ 165 แห่ง (เขตกรุงเทพฯ 45 แห่ง ต่างจังหวัด 120 แห่ง)

ภาคโทรคมนาคม : ขยายตัวต่อเนื่องตามโทรศัพท์เคลื่อนที่

ที่มา : ทศท. และ

ที่มา : ทศท. และ กสท.

ภาคโทรคมนาคม ปี 2544 เติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยจำนวนเลขหมายจดทะเบียนของโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 69.9 คิดเป็นผู้ใช้บริการจำนวน 5.3 ล้านเลขหมาย เนื่องจากความนิยมในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งการแข่งขันด้วยการลดราคาทั้งตัวเครื่องและอัตราค่าบริการ ทำให้การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นแทนการใช้โทรศัพท์พื้นฐาน ซึ่งขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงเหลือเพียงร้อยละ 7.4 คิดเป็นจำนวน 6.1 ล้านเลขหมาย ขณะที่โทรศัพท์ติดตามตัว (pager) หดตัวลงถึงร้อยละ 76.4 เหลือเพียง 2.5 แสนเลขหมาย เนื่องจากผู้บริโภคหันไปใช้ PCT และโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งสามารถอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารได้ดีกว่าโทรศัพท์ติดตามตัว

สำหรับปริมาณการใช้โทรศัพท์ระหว่างประเทศโทรออกมีจำนวน 106 ล้านครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.9 ขณะที่การโทรเข้ามีจำนวน 91 ล้านครั้ง ลดลงร้อยละ 5.6 อย่างไรก็ตามความนิยมในการติดต่อด้วยรูปแบบ PC to PC ซึ่งเป็นการโทรระหว่างคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล โดยใช้โปรแกรมโทรศัพท์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อาทิ โปรแกรม Net2Phone HotTelephone MSN Messenger และ Yahoo Messenger จะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการขยายตัวของบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ

การให้บริการภาคโทรคมนาคม

(หน่วย : เลขหมาย)

บริการ	2543	2544 ^P	2544		
			ครึ่งแรกของปี	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4 ^E
ผู้เช่าโทรศัพท์พื้นฐาน*	5,677,756	6,100,000	5,973,493	6,042,491	6,100,000
□%	9.2	7.4	8.4	8.1	7.4
ผู้เช่าโทรศัพท์เคลื่อนที่*	3,120,196	5,300,000	4,138,837	4,611,254	5,300,000
□%	35.8	69.9	61.7	69.0	69.9
ผู้เช่าโทรศัพท์ติดตามตัว*	1,057,804	250,000	366,829	287,403	250,000
□%	-5.3	-76.4	-68.7	-74.3	-76.4
โทรศัพท์ระหว่างประเทศ (หน่วย : ล้านครั้ง)					
- การโทรเข้า	96.41	91.01	46.59	22.44	21.98
□□□%	-3.8	-5.6	-3.6	-7.1	-8.2
- การโทรออก	98.25	106.00	53.95	25.95	26.10
□□□%	3.8	7.9	11.8	5.8	2.4

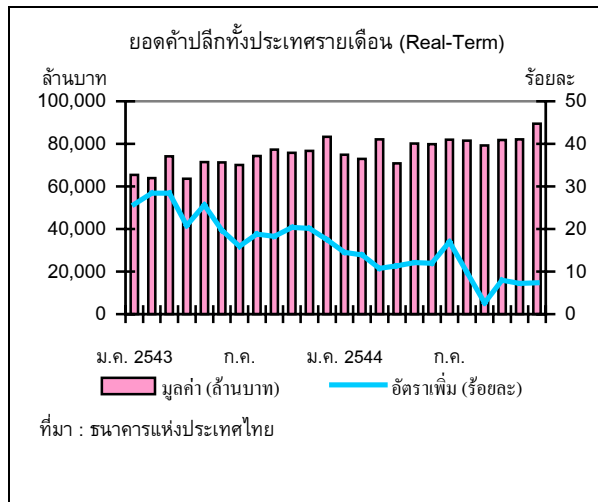
หมายเหตุ : * เป็นข้อมูล ณ วันสิ้นสุด

ข้อมูลโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นข้อมูลเฉพาะระบบ Post-paid

□□□□□□□□□□% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับระยะเดียวกันของปีก่อน

ที่มา : องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และ การสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.)

2.5 ภาคการค้า

ในปี 2544 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) สาขาการค้าคาดว่าจะขยายตัวประมาณร้อยละ 1.5-2.0 ชะลอลงตามการชะลอตัวของสาขาอื่น ๆ โดยกลุ่มผู้ค้าปลีกดั้งเดิม (Traditional Retailers) บางส่วนต้องเลิกกิจการไป เนื่องจากไม่สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ได้ สำหรับยอดขายปลีกของผู้ประกอบการรายใหญ่และรายกลางมีมูลค่ายอดค้าปลีกทั้งสิ้น 957,400 ล้านบาท ณ ราคาคงที่ปี 2538 ชะลอตัวลงจากปีก่อน แต่ยังขยายตัวถึงร้อยละ 10.4 ตามการขยายตัวของยอดค้าปลีกของผู้ประกอบการค้าปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) โดยเฉพาะธุรกิจซูเปอร์เซ็นเตอร์ ซึ่งเร่งขยายสาขาทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด รวมทั้งการใช้กลยุทธ์การแข่งขันทั้งทางด้านราคาและเพิ่มกิจกรรมทางการตลาด ตลอดจนการส่งเสริมการขายโดยให้มีการผ่อนชำระผ่านการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลของผู้ประกอบการค้าปลีกสมัยใหม่เอง หรือพันธมิตร ซึ่งอำนวยความสะดวกในการจับจ่ายใช้สอยและมีส่วนในการกระตุ้นกำลังซื้อของผู้บริโภคมากขึ้น

มูลค่ายอดค้าปลีกทั่วประเทศ (Real-Term) ^{1/}					
	2543	2544 ^E	2544		
			ครึ่งแรกของปี	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4 ^E
มูลค่า (ล้านบาท)	867,305	957,400	460,838	242,742	253,600
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	21.4	10.4	12.4	9.6	7.6

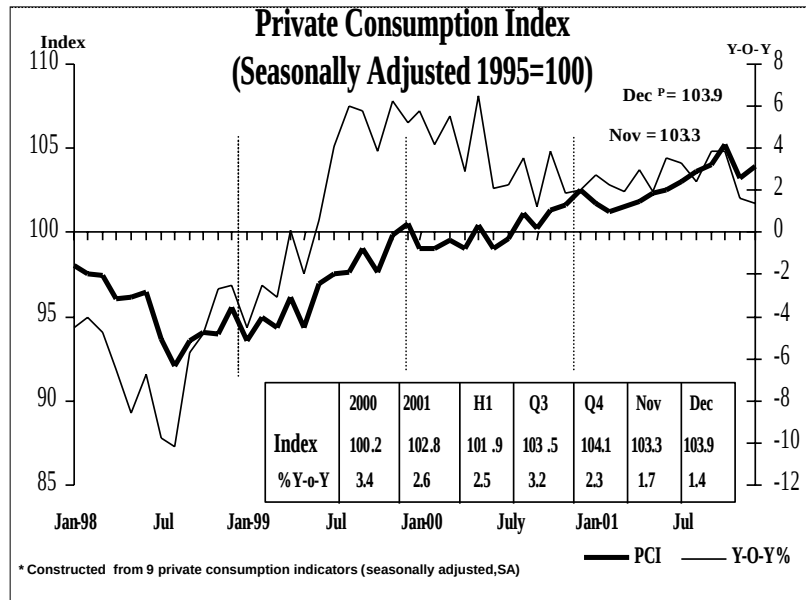
หมายเหตุ : 1/ เป็นยอดค้าปลีกของผู้ประกอบการรายใหญ่และกลาง

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

2.6 การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน

การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน ในปี 2544 ภาพโดยรวมของการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน ยังคงปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อน แต่อัตราการขยายตัวเริ่มชะลอลงในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปีนี้ โดยเฉพาะการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคภาคเอกชนลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 เป็นต้นมา

อย่างไรก็ดี เครื่องชี้หลักตัวอื่น ๆ มีทิศทางการขยายตัวได้ดี เช่น ยอดขายรถยนต์นั่งและรถจักรยานยนต์ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 25.8 และ 16.4 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลสำเร็จจากกิจกรรมส่งเสริมการขายของผู้ผลิตและผู้จำหน่าย ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยที่ลดลงเป็นสำคัญ

2.7 การลงทุนภาคเอกชน

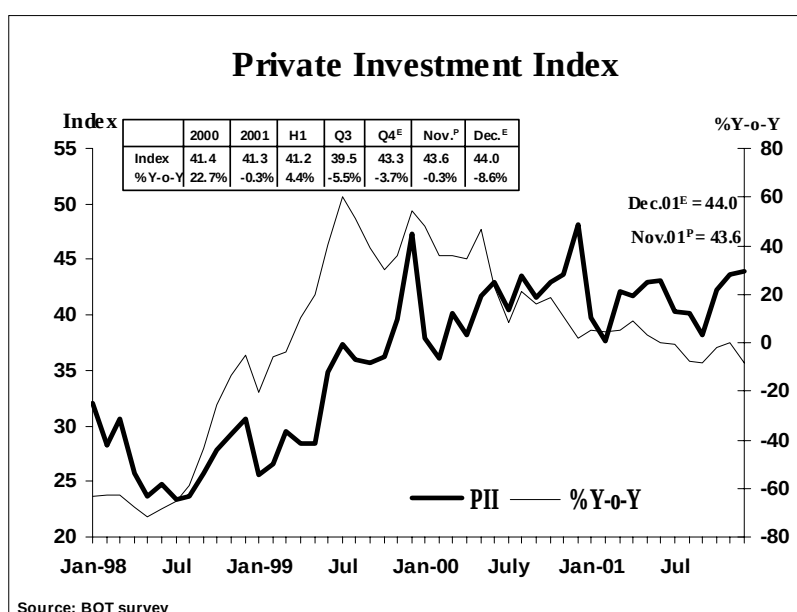
ในปี 2544 เครื่องชี้การลงทุนภาคเอกชนในส่วนของ การลงทุนทางด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์ชะลอตัวค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์ปรับตัวลดลงถึงร้อยละ 11.2 ขณะที่ทางด้านการก่อสร้างขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และขยายตัวในเกณฑ์สูงในช่วงครึ่งหลังของปี ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยทั้งปีเบื้องต้นของดัชนีการลงทุนภาคเอกชนปรับตัวลดลงจากปีที่แล้วเล็กน้อยร้อยละ 0.3 เทียบกับที่เคยขยายตัวสูงถึงร้อยละ 22.7 ในปี 2543

อย่างไรก็ตาม จากตัวเลขเบื้องต้นของเครื่องชี้การลงทุนภาคเอกชนแสดงให้เห็นแนวโน้มที่ดีขึ้นของการลงทุนภาคเอกชนในไตรมาสที่ 4 ปี 2544 แต่ยังคงหดตัวเล็กน้อยเมื่อเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประกาศตัวเลขในไตรมาสที่ 3 การลงทุนภาคเอกชนลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.8) เนื่องจากเครื่องชี้การลงทุนในภาคก่อสร้างขยายตัวในเกณฑ์สูง ขณะที่เครื่องชี้การลงทุนทางด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง

การนำเข้าสินค้าทุน ลดลงมาก โดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี เนื่องจากการส่งออกและการใช้จ่ายของภาคเอกชนชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับอัตราการใช้กำลังการผลิตยังอยู่ในระดับต่ำ และปัญหาระหว่างสหรัฐอเมริกาและอัฟกานิสถานเป็นปัจจัยลบต่อการขยายการลงทุนของผู้ประกอบการ

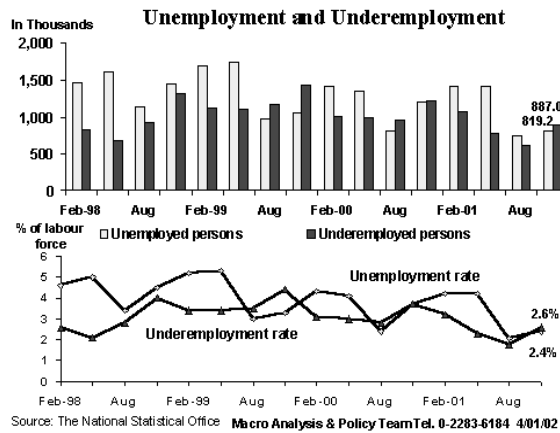
ปริมาณการจำหน่ายรถยนต์พาณิชย ชะลอตัวค่อนข้างมากในช่วงครึ่งหลังของปี ทำให้ทั้งปี 2544 เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 7.5 เทียบกับร้อยละ 18.2 ในปีก่อน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจ ทำให้ปริมาณการจำหน่ายรถบรรทุกลดลงจากปีก่อนมาก

ปริมาณจำหน่ายปูนซีเมนต์ในประเทศ ขยายตัวจากปีก่อนค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในไตรมาสที่ 4 เป็นผลจากการก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ และการขยายตัวของตลาดที่อยู่อาศัย ที่ได้รับปัจจัยสนับสนุนจากมาตรการกระตุ้นธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ของทางการและการลดลงของอัตราดอกเบี้ย

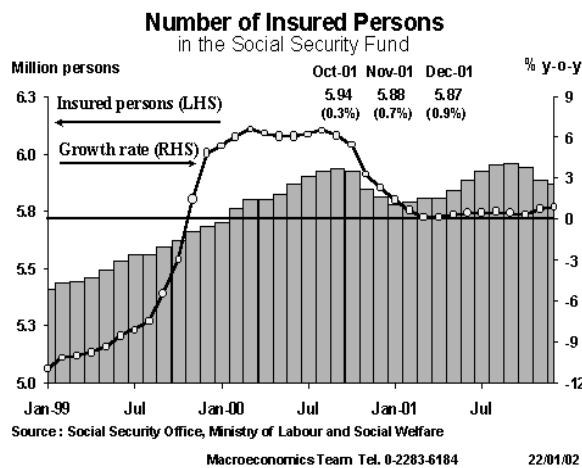

2.8 ภาวะแรงงาน : ภาวะการจ้างงานปี 2544 ปรับตัวดีขึ้น

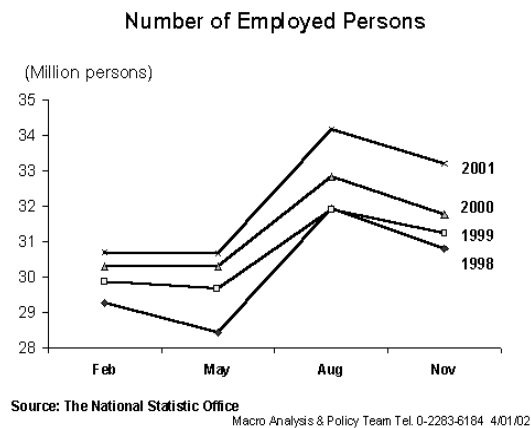
อัตราการว่างงานลดลงมากในช่วงครึ่งหลังของปี

จำนวนผู้มีงานทำในแต่ละรอบสำรวจของ ปี 2544 สูงขึ้นเทียบจากระยะเดียวกันของ 3 ปีก่อน

จำนวนผู้ประกันตนมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง

- ภาวะตลาดแรงงาน จากการสำรวจ

ภาวะการทำงานของประชากร เดือนพฤศจิกายน 2544 พบว่า กำลังแรงงานมีประมาณ 34 ล้านคน ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 3 จากระยะเดียวกันปีก่อน หรือประมาณ 1 ล้านคน โดยเป็นที่น่าสนใจที่ว่า ผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานประมาณ 4-5 แสนคน เข้าสู่ตลาดแรงงานเป็นจำนวนมาก นับตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปี 2544 เป็นต้นมา เนื่องจากผลของมาตรการเร่งด่วนของรัฐบาลในการสร้างงานแก่ชุมชน ทำให้คนกลุ่มนี้เห็นโอกาสที่จะได้งานทำมากขึ้น

- จำนวนผู้มีงานทำในเดือน

พฤศจิกายน 2544 เพิ่มขึ้นเป็น 33.2 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6 จากระยะเดียวกันปีก่อน แม้เศรษฐกิจในปี 2544 จะชะลอตัวลง แต่ด้วยมาตรการต่างๆ ของรัฐบาลที่ชะลอการเลิกจ้าง และช่วยส่งเสริมการสร้างงานให้ชุมชนมีงานทำตลอดปี เช่น กองทุนหมู่บ้าน และ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ รวมทั้งผลจากมาตรการฟื้นฟูธุรกิจสำหรับทรัพย์สิน ส่งผลให้จำนวนผู้มีงานทำเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในช่วงครึ่งหลังของปี โดยเฉพาะในสาขาอุตสาหกรรม การค้าส่งค้าปลีก โรงแรมภัตตาคาร และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

- ส่งผลให้จำนวนผู้ว่างงานในเดือน

พฤศจิกายน 2544 ปรับลดลงอยู่ที่ 0.8 ล้านคน คิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 2.4 โดยเฉลี่ยทั้งปี ผู้ว่างงานอยู่ที่ 1.1 ล้านคน คิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 3.2 ซึ่งลดต่ำลงอย่างต่อเนื่องนับจากปี 2541 เป็นต้นมา

- ภาวะการจ้างงานภาคเอกชนจาก

เครื่องชี้รายเดือน ผู้ประกันตนมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากปี 2543 สอดคล้องกับสัดส่วนของจำนวนลูกจ้างเอกชนจากผู้มีงานทำทั้งหมดที่เพิ่มจากร้อยละ 33.1 ในปี 2543 เป็น ร้อยละ 35.3 ในปี 2544 ขณะที่ผู้ถูกเลิกจ้าง และสถานประกอบการที่ปิดกิจการมีจำนวนลดลงมาก

2.9 ระดับราคา

ระดับราคา : ในปี 2544 ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป (%yoy) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 ตามการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าในกลุ่มพลังงานเป็นสำคัญ ส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 แต่ยังคงอยู่ในเป้าหมายของนโยบายการเงินที่ระดับร้อยละ 0 - 3.5

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ในปี 2544 เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 1.6 โดยเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของราคาหมวดอาหารและเครื่องดื่มร้อยละ 0.7 และราคาหมวดอื่นๆ ที่มีใช้อาหารร้อยละ 2.2 สำหรับ **ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน** (ไม่รวมราคาอาหารสดและพลังงาน) ในปี 2544 เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 1.3

สาเหตุหลักของการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อในปี 2544 เป็นผลจาก

1.1 ผู้ประกอบการปรับขึ้นราคาจำหน่ายรถยนต์นั่งและรถบรรทุกเล็กตามต้นทุนการผลิต ประกอบกับการปรับขึ้นค่าโดยสารรถประจำทางต่างจังหวัดและระหว่างจังหวัด และรถประจำทางปรับอากาศในปลายปี 2543 และต้นปี 2544 ตามลำดับ ส่งผลให้ราคาหมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสารเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1

1.2 การเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงตั้งแต่ช่วงต้นปี แม้ว่าจะปรับลดลงมากตั้งแต่เดือนตุลาคมเป็นต้นมา ส่งผลให้ค่ากระแสไฟฟ้าปรับเพิ่มขึ้น

1.3 การปรับราคาก๊าซหุงต้ม โดยในปี 2544 ราคาขายส่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.3 และราคาขายปลีกเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.9

1.4 การปรับขึ้นภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าประเภทสุราและยาสูบเมื่อปลายเดือนมีนาคม ซึ่งส่งผลให้ราคาหมวดยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงขึ้นถึงร้อยละ 6.1 ในปี 2544

1.5 การอ่อนตัวของค่าเงินบาท โดยค่าเงินอ่อนตัวลงจากเฉลี่ย 40.16 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. ในปี 2543 เป็น 44.47 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. ในปี 2544 ซึ่งส่งผลให้ราคาสินค้านำเข้าในรูปเงินบาทเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าราคาหมวดอาหารและเครื่องดื่มปรับเพิ่มขึ้นในปี 2544 หลังจากที่ปรับลดลงเป็นเวลา 2 ปีติดต่อกัน เนื่องจากสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยทำให้ปริมาณผลผลิตเกษตรบางประเภทน้อยลง อาทิ ผัก ผลไม้ ไข่สด และไข่ไก่

โดยรวม อัตราเงินเฟ้อทั่วไปยังคงอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้ากลุ่มพลังงาน เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานที่ค่อนข้างทรงตัวตลอดทั้งปีสะท้อนให้เห็นว่าแรงกดดันต่อราคาด้านอุปสงค์และต้นทุนมีไม่มาก สอดคล้องกับอัตราการใช้กำลังการผลิตที่ยังอยู่ในระดับต่ำ

ดัชนีราคาผู้บริโภค

(อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน)

	น้ำหนัก (ร้อยละ)	2543 ทั้งปี	2544 ทั้งปี	2544			
				ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป	100.0	1.6	1.6	1.4	2.5	1.6	1.1
หมวดอาหารและเครื่องดื่ม	35.3	-1.1	0.7	-0.4	1.1	1.0	1.0
หมวดอื่นๆ ที่มีใช้อาหาร	64.7	3.2	2.2	2.4	3.3	2.1	1.0
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน	78.8	0.7	1.3	1.0	1.5	1.5	1.3

ที่มา : สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ดัชนีราคาผู้ผลิตในปี 2544 เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 2.5 โดยเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของราคาหมวดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมร้อยละ 2.0 โดยเฉพาะการปรับขึ้นของภาษีสรรพสามิตสุราและยาสูบ ซึ่งส่งผลให้ราคาหมวดผลิตภัณฑ์อาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6

ส่วนราคาหมวดผลผลิตเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1 เนื่องจากรัฐบาลมีมาตรการแทรกแซงราคาน้ำมันปาล์มมันสำปะหลัง และเมล็ดกาแฟดิบ นอกจากนี้ ค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลงส่งผลให้ต้นทุนสินค้าเพิ่มขึ้น

ดัชนีราคาผู้ผลิต
(อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน)

	น้ำหนัก (ร้อยละ)	2543 ทั้งปี	2544 ทั้งปี	2544			
				ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีราคาผู้ผลิต	100.0	3.8	2.5	2.8	4.2	2.6	0.6
ผลผลิตเกษตรกรรม	13.1	-0.4	5.1	3.7	5.6	5.5	5.5
ผลิตภัณฑ์จากเหมือง	1.9	4.3	8.1	11.2	13.4	7.5	0.6
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	85.0	4.6	2.0	2.5	3.9	2.1	-0.2

ที่มา : สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

2.10 การค้าต่างประเทศและดุลการชำระเงิน

- ดุลการค้ายังคงเกินดุล แต่การส่งออกลดลงในอัตราสูงกว่าการนำเข้าทำให้เกินดุลการค้าลดลงจากปีก่อน
- ดุลบริการบริจาคนไม่เพิ่มขึ้นรวมทั้งดุลการค้าเกินดุลน้อยลง ทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลน้อยลง
- เงินทุนไหลออกชะลอตัวลงหลังจากยอดหนี้คงค้างลดลง
- มีการชำระหนี้ IMF Package 3.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

การส่งออก มูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 6.9 จากปีก่อน เนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าสำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น โดยเป็นการลดลงด้านปริมาณส่งออกถึงร้อยละ 5.5 และราคาลดลงร้อยละ 1.5

สินค้าเกษตร ส่วนใหญ่ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นแต่ราคาส่งออกลดลงค่อนข้างมาก ที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ซึ่งปริมาณเพิ่มขึ้นมากจากการส่งออกข้าวแบบรัฐต่อรัฐไปยังฟิลิปปินส์ และการขยายตัวของตลาดส่งออกในกลุ่มประเทศแอฟริกาโดยเฉพาะชาวนึ่ง และอุปทานจากแหล่งอื่นลดลงด้วย **มันสำปะหลัง** ปริมาณเพิ่มขึ้นมากเพราะมีอุปสงค์มันเส้นจากจีนเพื่อทำแอลกอฮอล์ อย่างไรก็ตาม การส่งออกเปิดไถ่แซ่เย็นแซ่แข็งยังขยายตัวดีทั้งปริมาณและราคา เนื่องจากการเกิดโรคไวรัสและโรคปากเปื่อยเท้าเปื่อยในสหภาพยุโรป และโรคไข้หวัดนกในจีน

สินค้าประมง ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากราคาที่ลดลง โดยเฉพาะกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งซึ่งมีภาวะการแข่งขันสูงเพราะมีอุปทานส่วนเกินจากเวียดนามและจีน ประกอบกับผู้ผลิตจากละตินอเมริกาสามารถแก้ปัญหาโรคระบาดกุ้งได้ระดับหนึ่งแล้ว

สินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 84.9 ของการส่งออกทั้งหมดลดลงร้อยละ 6.9 โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าที่ใช้เทคโนโลยี

ในการผลิตสูงที่สำคัญ ได้แก่ คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน แผงวงจรรวมและชิ้นส่วน และเครื่องใช้ไฟฟ้า เนื่องจากอุปสงค์จากตลาดโลกโดยเฉพาะตลาดสหรัฐอเมริกาลดลง นอกจากนี้ **ผลิตภัณฑ์โลหะสามัญ** ถูกได้ส่วนการทุ่มตลาดในสหรัฐฯ ทำให้สินค้าที่ส่งออก ได้แก่ ท่อเหล็ก เหล็กแผ่นรีดร้อน เหล็กแผ่นรีดเย็น ข้อต่อเหล็ก มีมูลค่าส่งออกลดลง แต่ยานยนต์และชิ้นส่วน ยังขยายตัวดีร้อยละ 9.5 เพราะไทยถูกเลือกเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออกของรถยนต์หลายยี่ห้อ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องเผชิญปัญหาสินค้าเลียนแบบจากจีน โดยเฉพาะรถจักรยานยนต์ที่เข้ามาจำหน่ายในกลุ่มประเทศอาเซียน

สินค้าที่ใช้แรงงานสูง มูลค่าส่งออกลดลงเล็กน้อยร้อยละ 1.8 โดยเฉพาะเสื้อผ้าสำเร็จรูปลดลงมากตามอุปสงค์ของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นซึ่งเป็นตลาดหลัก และการแข่งขันด้านราคาจากประเทศคู่แข่ง อาทิ อินโดนีเซีย เวียดนาม และจีนซึ่งส่งออกสินค้าคุณภาพต่ำราคาถูกเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งอุปสรรคจากสหภาพยุโรปซึ่งมีการกีดกันสินค้าจากนอกกลุ่ม **ของเด็กเล่น** ซึ่งเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยยังคงลดลงต่อเนื่องเพราะคู่แข่งจากจีน ขณะที่ **อัญมณีและเครื่องประดับ** ยังขยายตัวดีเนื่องจากยังมีอุปสงค์สำหรับสินค้าจากสหรัฐฯ และรองเท้าขยายตัวเพิ่มขึ้นตามการส่งออกรองเท้ากีฬาและรองเท้าแตะ

สินค้าที่ใช้วัตถุดิบในประเทศลดลงจาก ระยะเวลาเดียวกันปีก่อนเล็กน้อย โดยอาหารทะเล **กระป๋อง และสับปะรดกระป๋อง** ลดลงเพราะราคาลดลงแต่ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้น **เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน** ลดลงตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ขณะที่**น้ำตาล** เพิ่มขึ้นเพราะอุปสงค์จากจีน และ**ผลิตภัณฑ์ยาง**เพิ่มขึ้นเล็กน้อยตามอุปสงค์ต่อเนื่องของรถยนต์ที่ขยายตัวและความต้องการสินค้าในกลุ่มนี้ที่เพิ่มขึ้นในช่วงปลายปีซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์วินาศกรรมในสหรัฐฯ

การนำเข้า มูลค่าการนำเข้าลดลงร้อยละ 2.8 จากปีก่อน โดยปริมาณลดลงร้อยละ 10.7 ตามภาวะการส่งออกที่ลดลงและอุปสงค์ภายในประเทศที่ยังอยู่ในภาวะชะลอตัว ขณะที่ราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 (มีแนวโน้มชะลอตัวในช่วงครึ่งหลังของปี) เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของราคานำเข้าสินค้าประเภทเครื่องจักรและคอมพิวเตอร์ที่ขยายตัวค่อนข้างสูงในช่วงครึ่งปีแรกตามการพัฒนาเทคโนโลยีที่ควบคู่ไปกับซอฟต์แวร์ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดในประเทศทั้งในส่วนของภาครัฐ ธุรกิจเอกชนและภาคครัวเรือน

สินค้าอุปโภคบริโภค ลดลงร้อยละ 5.8 โดยเฉพาะหมวดสินค้าคงทน ที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องใช้ในครัวเรือนและเครื่องใช้ไฟฟ้า

วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบที่รวมคอมพิวเตอร์ แผงวงจรรวมและชิ้นส่วนลดลงร้อยละ 7.1 (หากไม่รวมคอมพิวเตอร์และแผงวงจรรวมจะลดลงร้อยละ 5.8) ตามภาวะการส่งออก

สินค้าทุนที่ไม่รวมเครื่องบินฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1 และเป็นผลทางด้านราคาเป็นสำคัญ ในขณะที่ปริมาณลดลง โดยเฉพาะเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการนำเข้าเครื่องบินเพื่อการพาณิชย์ของบริษัท การบินไทย

จำกัด (มหาชน) ในปีนี้มีจำนวน 2 ลำ มูลค่า 383 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เทียบกับปีก่อนที่นำเข้า 8 ลำ มูลค่า 1,270 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

รถยนต์และส่วนประกอบ มูลค่านำเข้าใกล้เคียงกับปีก่อน แต่นำเข้าแชสชีส์และตัวถังเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 9.8 และยางรถยนต์เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.5 ตามการส่งออกและอุปสงค์ภายในประเทศที่เพิ่มขึ้น

น้ำมันดิบ ราคานำเข้าลดลงอยู่ในระดับเฉลี่ย 23 ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อบาร์เรล เทียบกับ 26 ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อบาร์เรลในปีก่อน ลดลงสอดคล้องกับราคาในตลาดโลกซึ่งส่วนหนึ่งเนื่องจากเหตุการณ์วินาศกรรมที่สหรัฐฯ และการจำกัดปริมาณการผลิตของกลุ่มโอเปคไม่สามารถสร้างแรงกดดันต่อราคาได้

ดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัด ปี 2544 ดุลการค้าเกินดุล 2.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. (เทียบกับเกินดุล 5.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในปีก่อน) เป็นการเกินดุลในช่วงครึ่งหลังของปีถึง 2.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เพราะการนำเข้าที่ลดลงมากในช่วงดังกล่าว ขณะที่**ดุลบริการและบริจาด**เกินดุลลดลงจากปีก่อนเล็กน้อยเนื่องจากรายรับจากการท่องเที่ยวลดลงแต่รายจ่ายเพิ่มขึ้น ประกอบกับรายได้ของแรงงานไทยในต่างประเทศลดลงมากเนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจของประเทศได้วัน ซึ่งเป็นแหล่งจ้างงานสำคัญของแรงงานไทย ทำให้**ดุลบัญชีเดินสะพัด**เกินดุลเป็น 6.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. (เทียบกับเกินดุล 9.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในปีก่อน)

เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ ขาดดุล 5.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ลดลงจากปีก่อนที่ขาดดุลถึง 10.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เนื่องจากการขาดดุลที่ลดลงของภาคเอกชนเป็นสำคัญ

เงินทุนภาคเอกชน ขาดดุลลดลงตามการชำระหนี้เงินกู้ต่างประเทศที่ชะลอตัวลงจาก 9.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เหลือเพียง 4.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยการชำระหนี้ของกิจการวิเทศธนกิจและภาครัฐกิจที่ไม่ใช่ธนาคารลดลงมากจากการที่ได้ชำระไปมากแล้วในช่วงปีก่อนหน้า และยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศก็ได้ลดลงมากแล้ว อย่างไรก็ตาม ในปีนี้ยังคงมีการชำระคืนก่อนกำหนดอยู่ประมาณ 2.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. นอกจากนี้ ภาคราชการได้ลดการถือสินทรัพย์ต่างประเทศลงประมาณ 0.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หลังการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย R/P เงินบาทเริ่มมีเสถียรภาพ นักลงทุนต่างชาติและผู้มีภาระเป็นเงินตราต่างประเทศ จึงลดการทำธุรกรรมป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ประกอบกับธนาคารพาณิชย์ได้นำสินทรัพย์ต่างประเทศเพื่อชำระคืนเงินกู้ ธนาคารพาณิชย์จึงลดการถือสินทรัพย์ต่างประเทศลง สำหรับเงินลงทุนในหลักทรัพย์นั้น ขาดดุลเพิ่มขึ้นเป็น 1.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เนื่องจากการลงทุนในหุ้นทุน (equity) ได้ลดลงตามภาวะการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่เอื้ออำนวย ส่วนเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศยังมีเงินไหลเข้าในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน

เงินทุนภาคทางการ (รวมรพท.) ขาดดุลเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากรพท.ชำระคืนเงินกู้จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศภายใต้ IMF package จำนวน 3.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ซึ่งส่วนหนึ่งของเงินที่นำมาชำระคืนเงินกู้มาจากการซื้อจากตลาดเงินตราต่างประเทศ ส่วนภาครัฐบาล ขาดดุลเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากการที่รัฐวิสาหกิจมีการชำระคืนเงินกู้ระยะยาวสุทธิ จำนวน 0.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ประกอบกับมีการไถ่ถอนพันธบัตรของรัฐวิสาหกิจ (FRN) 0.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในขณะที่ยกของภาครัฐที่ครบกำหนดบางส่วนมีการ refinance ด้วยการออกตราสารหนี้ระยะสั้น (ECP) รวมทั้งพันธบัตรรัฐบาลไทย ในตลาดญี่ปุ่น (Samurai bond) จำนวน 0.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. นอกจากนี้ ยังมีการเบิกจ่ายเงินกู้ระยะยาวที่รัฐบาลกู้โดยตรง เป็นเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างข้าราชการ (Structural Adjustment Loan : SAL) จำนวน 0.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ดุลการชำระเงิน เกินดุล 1.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. (เทียบกับขาดดุล 1.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อน) โดยในปี 2544 รพท.ชำระหนี้ IMF Package จำนวน 3.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. (เทียบกับชำระ 0.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อน) เงินสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2544 อยู่ที่ระดับ 33.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่าการนำเข้า 6.5 เดือน โดยมียอดคงค้างการขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า สุทธิจำนวน 2.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ตารางดุลการชำระเงิน

(Balance of Payments)

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.)	2543			2544		
	ทั้งปี	H1	H2	ทั้งปี ^{1/}	H1 ^{1/}	H2 ^{1/}
สินค้าออก เอฟ.โอ.บี.	67,889	31,957	35,922	63,190	31,654	31,536
% การเปลี่ยนแปลงจากช่วงเดียวกันปีก่อน	19.5	21.2	18.1	-6.9	-1.0	-12.2
สินค้าเข้า ซี.ไอ.เอฟ.	62,423	29,101	33,322	60,665	31,182	29,483
% การเปลี่ยนแปลงจากช่วงเดียวกันปีก่อน	31.3	34.8	28.4	-2.8	7.2	-11.5
ดุลการค้า	5,466	2,866	2,600	2,525	472	2,053
ดุลบริการปริจาด	3,862	2,113	1,749	3,686	1,932	1,754
ดุลบัญชีเดินสะพัด	9,328	4,979	4,349	6,211	2,404	3,807
เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ	-10,270	-6,574	-3,696	-5,533	-3,311	-2,222
เอกชน	-9,771	-6,267	-3,504	-4,540	-2,290	-2,250
- ธนาคาร	-6,606	-3,421	-3,185	-2,113	-2,227	114
ธนาคารพาณิชย์	-2,596	-1,406	-1,190	-817	-1,826	1,009
กิจการวิเทศธนกิจ	-4,010	-2,015	-1,995	-1,296	-401	-895
- ธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร	-3,165	-2,846	-319	-2,427	-63	-2,364
ทางการ	-349	-334	-15	-604	-94	-510
รปท.	-150	27	-177	-389	-927	538
ตลาดเคลื่อนสุทธิ	-675	-606	-69	639	675	-36
ดุลการชำระเงินรวม ^{2/}	-1,617	-2,201	584	1,317	-232	1,549

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น^{2/} ข้อมูลจริงที่มา : 1. กรมศุลกากร
2. ธนาคารแห่งประเทศไทย

ผู้จัดทำ : ทีมวิเคราะห์ดุลการชำระเงิน สายนโยบายการเงิน

วันที่ปรับปรุง : 22 กุมภาพันธ์ 2545

2.11 หนี้ต่างประเทศ

หนี้ต่างประเทศลดลงตามการชำระคืนหนี้ของภาคเอกชน และรพท.

- เมื่อเทียบกับเดือนตุลาคม 2544

หนี้ต่างประเทศ ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน ลดลง
1.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เป็นการลดลงของหนี้ทั้งภาค
ทางการ และภาคเอกชน ประกอบกับค่าเงินเยนอ่อนตัวลง
ทำให้หนี้สกุลเยนเทียบเท่าสกุลดอลลาร์ สรอ. ลดลง

หนี้ภาคเอกชน ลดลง 0.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดย**หนี้ภาคธนาคาร** ลดลง 0.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ.
หนี้ ธนาคารพาณิชย์ 0.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งส่วน
ใหญ่เป็นการลดลงตามการชำระคืนเงินเบิกเกินบัญชีของ
ธนาคารพาณิชย์และ**หนี้ กิจการวิเทศธนกิจ** ลดลง 0.1 พัน
ล้านดอลลาร์ สรอ. จากการชำระคืนเงินกู้ระยะสั้น ในขณะที่
เดือนนี้กิจการวิเทศธนกิจมีการชำระคืนเงินกู้ระยะยาวน้อย
ลงมาก **หนี้ภาครัฐกิจที่มีใช้ธนาคาร** ลดลง 0.4 พันล้าน
ดอลลาร์ สรอ. ส่วนใหญ่ เป็นการชำระคืน
เงินกู้ระยะยาวก่อนครบกำหนดของอุตสาหกรรม
ปิโตรเลียม

หนี้ภาคทางการ ลดลง 0.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จาก
การชำระคืนหนี้ตามกำหนดของ รพท. 0.3 พันล้านดอลลาร์
สรอ. และจากการที่ค่าเงินเยนอ่อนตัวลง 0.1 พันล้าน
ดอลลาร์ สรอ. ขณะที่หนี้ภาครัฐบาลทรงตัว โดยเดือนนี้มี
การออก ECP จำนวน 0.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อ
เตรียมเงินไว้สำหรับ ECP ที่จะครบกำหนดชำระในเดือน
ธันวาคม แต่เนื่องจากผู้ซื้อส่วนใหญ่เป็นสาขาธนาคาร
พาณิชย์ต่างประเทศในไทย ประกอบกับได้รับผลจากการตี
ราคาดอลลาร์เงินเยนลดลงทำให้หนี้ภาครัฐโดยรวมไม่เปลี่ยน
แปลง

- เมื่อเทียบกับสิ้นปี 2543

หนี้ต่างประเทศรวม ลดลง 10.3 พันล้าน
ดอลลาร์ สรอ. ส่วนใหญ่เป็นการลดลงของหนี้ระยะยาว
ส่วนหนี้ระยะสั้นลดลงเพียงเล็กน้อย

หนี้ภาคเอกชน ลดลง 6.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. การชำระคืนหนี้ชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับระยะเดียว
กันของปีก่อน **ภาคธนาคาร** หนี้ระยะยาวลดลง 2.3 พัน
ล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนหนี้ระยะสั้นค่อนข้างทรงตัว
สำหรับ **หนี้ภาครัฐกิจที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์** ลดลง 3.2
พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยส่วนใหญ่เป็นการลดลงจากการ
ชำระคืนหนี้ระยะยาวทั้งตามกำหนด และก่อนครบกำหนด

หนี้ภาคทางการ ลดลง 4.3 พันล้านดอลลาร์
สรอ. เป็นการลดลงของหนี้ระยะยาวเกือบทั้งจำนวน ส่วน
ใหญ่เกิดจากการชำระคืนหนี้ตามโปรแกรม IMF ของ
ธนาคารแห่งประเทศไทย สำหรับหนี้ภาครัฐนั้น ส่วนใหญ่
มีการชำระคืนหนี้ระยะยาวและ refinance ด้วยการออก
ECP ทำให้หนี้ระยะสั้นเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วมาก อย่างไรก็ตาม
หนี้ระยะสั้นในภาครัฐยังคงมีสัดส่วนที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับ
หนี้ระยะยาว

โครงสร้างหนี้ต่างประเทศ : สัดส่วนหนี้
ภาคเอกชนใกล้เคียงกับสิ้นปีก่อนที่ร้อยละ 57.4 สำหรับ
สัดส่วนหนี้ระยะสั้นเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 18.4 เป็นร้อยละ
19.

ล้านดอลลาร์ สรอ.	ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศ					
	2542	2543	2544			
			ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ต.ค.
1. ภาคทางการ	36,228	33,913	31,751	30,968	30,462	29,957
1.1 รพท. (ระยะยาว)	12,817	12,019	10,997	10,191	9,594	9,343
1.2 ภาครัฐบาล	23,411	21,894	20,754	20,777	20,868	20,614
ระยะยาว	23,281	21,868	20,730	20,627	20,798	20,544
ระยะสั้น	130	26	24	150	70	70
2. ภาคเอกชน	59,009	45,802	43,879	43,061	41,555	40,419
ระยะยาว	39,207	31,134	29,533	28,323	27,566	26,747
ระยะสั้น	19,802	14,668	14,346	14,738	13,989	13,672
2.1 ภาคธนาคาร	17,702	12,157	11,557	11,107	10,303	9,549
ระยะยาว	8,236	6,731	5,974	5,265	4,890	4,443
ระยะสั้น	9,466	5,426	5,583	5,842	5,413	5,106
2.1.1 ธนาคารพาณิชย์	4,596	3,921	4,007	3,811	3,408	3,007
ระยะยาว	2,967	2,580	2,462	2,210	1,875	1,782
ระยะสั้น	1,629	1,341	1,545	1,601	1,533	1,225
2.1.2 วิเทศธนกิจ	13,106	8,236	7,550	7,296	6,895	6,542
ระยะยาว	5,269	4,151	3,512	3,055	3,015	2,661
ระยะสั้น	7,837	4,085	4,038	4,241	3,880	3,881
2.2 ภาครัฐกิจที่มีใช้ธนาคาร	41,307	33,645	32,322	31,954	31,252	30,870
ระยะยาว	30,971	24,403	23,559	23,058	22,676	22,304
ระยะสั้น	10,336	9,242	8,763	8,896	8,576	8,566
รวม (1+2)	95,237	79,715	75,630	74,029	72,017	70,376
ระยะยาว	75,305	65,021	61,260	59,141	57,958	56,634
ระยะสั้น	19,932	14,694	14,370	14,888	14,059	13,742
สัดส่วน (%)						
ระยะยาว	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ระยะสั้น	79.1	81.6	81.0	79.9	80.5	80.4
ระยะสั้น	20.9	18.4	19.0	20.1	19.5	19.6
สัดส่วน (%)						
เอกชน	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ทางการ	62.0	57.5	58.0	58.2	57.7	57.4
ทางการ	38.0	42.5	42.0	41.8	42.3	42.6

2.12 ภาวะการคลัง

ในปีงบประมาณ 2544 รัฐบาลดำเนินนโยบายงบประมาณขาดดุล เพื่อสนับสนุนการฟื้นตัวและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นการกระตุ้นเศรษฐกิจ การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการภาครัฐ นอกจากนี้ รัฐบาลได้ดำเนินการตามนโยบายกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ส่วนราชการท้องถิ่น โดยการถ่ายโอนการบริหารงบประมาณสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) และจัดสรรรายได้เพิ่มเติมแก่อปท.จำนวน 12.7 พันล้านบาท เพื่อให้รายได้ของส่วนท้องถิ่นมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 20 ของรายได้รัฐบาล

ในปีงบประมาณนี้ รัฐบาลกำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายไว้จำนวน 910 พันล้านบาท ปรมาณการรายได้สุทธิจำนวน 805 พันล้านบาท และเงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลจำนวน 105 พันล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1.9 ของ GDP

ฐานะการคลัง

- รัฐบาล

รายได้ รายได้นำส่งคลังมีจำนวน 765.4 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.4 จากปีงบประมาณก่อน โดยเป็นผลจากการขยายตัวของ *ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา* ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.9 ตามการเพิ่มขึ้นของภาษีที่เก็บจากเงินได้ เนื่องจากการจ้างงานปรับตัวดีขึ้น อย่างไรก็ดี ภาษีที่เก็บจากรายได้ดอกเบี้ยปรับลดลง จากการที่อัตราดอกเบี้ยในระบบการเงินลดลงตามลำดับ นอกจากนี้ *ภาษีสรรพสามิต* ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.0 ส่วนหนึ่งเนื่องจากการปรับเพิ่มอัตราภาษีสำหรับสินค้าประเภทสุราและยาสูบ สำหรับ *อากรขาเข้า* เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 และ *ภาษีเงินได้นิติบุคคล* ขยายตัวร้อยละ 1.6 จะลดลงจากปีงบประมาณก่อนที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 21.4 และ 26.3 ตามลำดับ สะท้อนถึงภาวะการลงทุนภาคเอกชนที่ยังไม่ฟื้นตัวเข้าสู่ภาวะปกติ

รายได้ภาษีนำส่งที่ลดลงที่สำคัญ อาทิ *ภาษีธุรกิจเฉพาะ* ซึ่งปรับลดลงร้อยละ 32.0 เนื่องจากการปรับลดอัตราภาษีที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการสนับสนุนการฟื้นตัวของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ นอกจากนี้ *ภาษีมูลค่าเพิ่ม* ลดลง

ร้อยละ 8.0 จากการที่รัฐบาลจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่อปท.เพิ่มเติมจำนวน 12.7 พันล้านบาท ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มีการจัดสรรรายได้เพิ่ม ทั้งนี้ เพื่อให้สัดส่วนของรายได้ส่วนท้องถิ่นต่อรายได้รัฐบาลกลางเท่ากับร้อยละ 20 ในปีงบประมาณนี้

สำหรับ รายได้จากการนำส่งของ *รัฐวิสาหกิจ* เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.7 ส่วนหนึ่งเพราะรัฐวิสาหกิจมีกำไรสุทธิจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.8

รายจ่าย รายจ่ายจากงบประมาณเบิกจ่ายได้ 876.0 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0 โดยเป็นผลจากการเร่งตัวของรายจ่ายงบประมาณปีปัจจุบันที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8 เป็น 784.9 พันล้านบาท คิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 88.4 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 88.0 ในปีงบประมาณก่อน สำหรับรายจ่ายจากงบประมาณปีก่อนๆ ลดลงร้อยละ 9.0 เหลือ 91.0 พันล้านบาท

รายจ่ายประจำเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 เป็น 684.1 พันล้านบาท โดยรายจ่ายดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นมากที่สุด (ร้อยละ 9.4) รองลงมา ได้แก่ เงินอุดหนุนและเงินโอน (ร้อยละ 9.2) รายจ่ายซื้อสินค้าและบริการ (ร้อยละ 6.1) และรายจ่ายเงินเดือนและค่าจ้าง (ร้อยละ 3.8) ทั้งนี้ รายจ่ายประจำส่วนใหญ่เป็นเงินเดือนและค่าจ้าง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 46.2 ของรายจ่ายประจำทั้งหมด เมื่อพิจารณารายจ่ายประจำแยกตามลักษณะงานแล้ว จะเห็นได้ว่า รัฐบาลให้ความสำคัญกับรายจ่ายด้านการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.2 ของรายจ่ายประจำ รองลงมาคือ การป้องกันประเทศ (ร้อยละ 10.6) และการสาธารณสุข (ร้อยละ 8.8)

สำหรับรายจ่ายลงทุนมีจำนวน 191.9 พันล้านบาท ลดลงร้อยละ 6.3 เป็นการลดลงจากงบประมาณปีปัจจุบันและงบประมาณปีก่อนๆ ร้อยละ 1.8 และ 14.4 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่เป็นการลดลงของการจัดหาสินทรัพย์ถาวรของรัฐบาล ขณะที่รายจ่ายโอนเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะรายจ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.7 สอดคล้องกับนโยบายกระจายอำนาจสู่ส่วนราชการท้องถิ่น

การชดเชยการขาดดุล รัฐบาลชดเชยการขาดดุลเงินสดจำนวน 107.9 พันล้านบาท ด้วยการกู้ยืมในประเทศ 104.8 พันล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 105.0

พันล้านบาทตามเอกสารงบประมาณ จำแนกเป็นการ
ออกพันธบัตร 68.7 พันล้านบาท ตั๋วสัญญาใช้เงิน 10.0
พันล้านบาท และเพิ่มวงเงินตั๋วเงินคลังคงค้าง 26.1
พันล้านบาท ด้านต่างประเทศ มีการนำเงินกู้ต่างประเทศ
ฝากบัญชีเงินคงคลัง 15.5 พันล้านบาท

สำหรับการชำระคืนต้นเงินกู้มีทั้งสิ้น 22.4
พันล้านบาท โดยเป็นพันธบัตร 2.4 พันล้านบาท ตั๋ว
สัญญาใช้เงิน 10.0 พันล้านบาท และเงินกู้ต่างประเทศ
10.0 พันล้านบาท ทั้งนี้ บัญชีเงินคงคลังมียอดคงค้าง
เท่ากับ 72.3 พันล้านบาท เพิ่มขึ้น 0.5 พันล้านบาท
จากสิ้นปีงบประมาณก่อน

- รัฐวิสาหกิจ

ในปีงบประมาณ 2544 รัฐวิสาหกิจมีเงินสดเพื่อ
ใช้ในการลงทุน (Retained Income) 168.3 พันล้านบาท
เพิ่มขึ้นจาก 122.7 พันล้านบาทในปีงบประมาณก่อน
ส่วนหนึ่งเนื่องจากรัฐวิสาหกิจในภาพรวมมีกำไรสุทธิจาก
การดำเนินงาน 78.6 พันล้านบาท

ด้านรายจ่ายลงทุน มีการเบิกจ่ายได้ 152.3 พัน
ล้านบาท โดยมีประสิทธิภาพในการเบิกจ่ายเพียง
ร้อยละ 67 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการจัดตั้งรัฐบาลใหม่
ในช่วงต้นปี 2544 ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายจำกัดการ
นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ทำให้การดำเนินงานตาม
โครงการลงทุนที่มีพึ่งพาสินค้านำเข้าในสัดส่วนสูง
ชะลอลง นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในการ
ขออนุมัติเงินกู้จากสถาบันการเงินต่างประเทศ
อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีมาตรการเร่งรัด
การเบิกจ่ายงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจในช่วงไตรมาสที่ 4
อาทิ การให้กระทรวงเจ้าสังกัดเร่งพิจารณาอนุมัติการจัด
ซื้อพัสดุจากต่างประเทศ การลดขั้นตอนการขออนุมัติเงินกู้
ต่างประเทศ การปรับปรุงวิธีการบริหารงบลงทุน ทำให้การ
เบิกจ่ายงบลงทุนในช่วงดังกล่าวเร่งตัวขึ้น

ในปีงบประมาณนี้ รัฐวิสาหกิจมีการเกินดุล 16.0
พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.3 ต่อ GDP

หนี้สาธารณะ

ณ สิ้นปีงบประมาณ 2544 รัฐบาลมีหนี้สาธารณะ
2,931.7 พันล้านบาท หรือร้อยละ 57.6 ต่อ GDP เพิ่มขึ้น
จาก 2,804.3 พันล้านบาท หรือร้อยละ 57.3 ต่อ GDP เมื่อ
สิ้นปีงบประมาณ 2543

หนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรงมีจำนวน 1,263.7 พันล้าน
บาท หรือร้อยละ 24.8 ต่อ GDP ขณะที่หนี้ของรัฐวิสาหกิจ
ที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน ทั้งที่รัฐบาลค้ำประกันและไม่
ค้ำประกันเท่ากับ 970.6 พันล้านบาท หรือร้อยละ 19.1
ต่อ GDP และหนี้สินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ 697.5
พันล้านบาท หรือร้อยละ 13.7 ต่อ GDP

แนวนโยบายปี 2545

ในปี 2544 เศรษฐกิจโลกชะลอตัวลง และได้ส่ง
ผลกระทบต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยอย่างต่อเนื่อง
ไปจนถึงปี 2545 รัฐบาลจึงยังคงมีความจำเป็นต้องดำเนิน
นโยบายขาดดุลการคลังในปีงบประมาณ 2545 ต่อไป เพื่อ
กระตุ้นเศรษฐกิจโดยการเพิ่มอุปสงค์ภายในประเทศ
ในการนี้ รัฐบาลได้จัดงบประมาณเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ
จำนวน 58.0 พันล้านบาท นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ให้
ความสำคัญกับการใช้เงินงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพ
และประสิทธิผลสูงสุด จึงได้จัดทำงบประมาณปี 2545
ให้สอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนและมาตรการสำคัญของ
รัฐบาลด้วย

ฐานะการคลังรัฐบาล			
(หน่วย : พันล้านบาท)			
	ปีงบประมาณ		
	2542	2543	2544
รายได้	709.9	747.6	765.4
(อัตราเพิ่ม %)	(-2.4)	(5.3)	(2.4)
รายจ่าย	821.5	850.6	876.0
(อัตราเพิ่ม %)	(-1.6)	(3.5)	(3.0)
งบประมาณปีปัจจุบัน	690.8	748.8	784.9
งบประมาณปีก่อนๆ	128.4	100.0	91.0
ดุลเงินในงบประมาณ	-111.6	-103.0	-110.6
ดุลเงินนอกงบประมาณ	-22.8	-13.6	2.7
ดุลเงินสด	-134.4	-116.6	-107.9
(% ต่อ GDP)	(-2.9)	(-2.4)	(-2.1)
อัตราการเบิกจ่าย (%)	85.5	88.0	88.4
(ไม่รวมชำระคืนต้นเงินกู้)			
การชดเชยการขาดดุล			
กู้ยืมในประเทศสุทธิ	37.4	82.4	102.8
กู้ยืมต่างประเทศสุทธิ	37.5	26.6	5.6
ใช้เงินคงคลัง	59.5	7.6	-0.5
ยอดคงค้างเงินคงคลัง	79.5	71.8	72.3

ที่มา : กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

สายฐานข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย

	รายได้รัฐบาล		
	(หน่วย : พันล้านบาท)		
	ปีงบประมาณ		
	2542	2543	2544
รายได้ทั้งหมด	709.9	747.6	765.4
(อัตราเพิ่ม %)	(-2.4)	(5.3)	(2.4)
ภาษี	620.1	661.4	684.5
(อัตราเพิ่ม %)	(-4.5)	(6.2)	(3.4)
- ฐานรายได้	213.7	235.4	253.6
(อัตราเพิ่ม %)	(-0.6)	(9.2)	(7.2)
บุคคลธรรมดา	101.2	87.4	97.0
(อัตราเพิ่ม %)	(-14.8)	(-15.8)	(9.9)
นิติบุคคล	101.3	137.4	139.6
(อัตราเพิ่ม %)	(11.6)	(26.3)	(1.6)
- ฐานการบริโภค	319.2	320.8	319.1
(อัตราเพิ่ม %)	(-9.3)	(0.5)	(-0.5)
มูลค่าเพิ่ม	131.9	137.7	127.5
(อัตราเพิ่ม %)	(-18.7)	(4.2)	(-8.0)
สรรพสามิต	166.3	166.3	178.9
(อัตราเพิ่ม %)	(7.1)	(0.0)	(7.0)
ธุรกิจเฉพาะ	20.8	16.6	12.6
(อัตราเพิ่ม %)	(-38.9)	(-25.2)	(-32.0)
- ฐานการค้าระหว่างประเทศ	66.3	84.4	90.4
(อัตราเพิ่ม %)	(1.0)	(21.4)	(6.7)
- ภาษีอื่น ๆ	20.9	20.8	21.4
(อัตราเพิ่ม %)	(24.0)	(-0.3)	(2.7)
รายได้อื่น ๆ	89.8	86.2	80.9
(อัตราเพิ่ม %)	(15.2)	(-4.2)	(-6.6)
- รายได้นำส่งของรัฐวิสาหกิจ	46.3	38.8	53.6
(อัตราเพิ่ม %)	(1.2)	(-19.6)	(27.7)

ที่มา : กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

สายฐานข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย

รายจ่ายรัฐบาล จำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ			
(หน่วย : พันล้านบาท)			
	ปีงบประมาณ		
	2542	2543	2544
รายจ่ายรวม	821.5	850.6	876.0
(อัตราเพิ่ม %)	(-1.6)	(3.5)	(3.0)
รายจ่ายประจำ	587.4	645.8	684.1
(อัตราเพิ่ม %)	(9.8)	(9.9)	(5.9)
- เงินเดือนและค่าจ้าง	297.4	304.5	316.2
(อัตราเพิ่ม %)	(6.1)	(2.4)	(3.8)
- ซื้อสินค้าและบริการ	144.7	152.3	161.5
(อัตราเพิ่ม %)	(-18.7)	(5.2)	(6.1)
- ดอกเบี้ยจ่าย	44.7	58.3	63.7
(อัตราเพิ่ม %)	(414.6)	(30.3)	(9.4)
- เงินอุดหนุนและเงินโอน	100.6	130.7	142.7
(อัตราเพิ่ม %)	(17.7)	(30.0)	(9.2)
รายจ่ายลงทุน	234.1	204.8	191.9
(อัตราเพิ่ม %)	(-22.1)	(-12.5)	(-6.3)
- จัดหาสินทรัพย์ถาวร	203.7	177.0	155.2
(อัตราเพิ่ม %)	(-21.8)	(-13.1)	(-12.3)
- เงินโอนเพื่อการลงทุน	28.9	27.0	36.0
(อัตราเพิ่ม %)	(-26.6)	(-6.4)	(33.0)
- การให้กู้ยืมและซื้อสินทรัพย์ทางการเงิน	1.5	0.7	0.6
(อัตราเพิ่ม %)	(179.6)	(-51.6)	(-15.2)

ที่มา : กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

สายฐานข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย

ดุลรัฐวิสาหกิจ			
(หน่วย : พันล้านบาท)			
	ปีงบประมาณ		
	2542	2543	2544
เงินสดที่มีเพื่อใช้ในการลงทุน (Retained Income)	89.3	122.7	168.3
(อัตราเพิ่ม %)	(-21.9)	(37.4)	(37.2)
รายจ่ายลงทุน	175.5	171.3	152.3
(อัตราเพิ่ม %)	(-3.5)	(-2.4)	(-11.1)
ดุลรัฐวิสาหกิจ	-86.2	-48.6	16.0
(% ต่อ GDP)	(-1.9)	(-1.0)	(0.3)

หนี้สาธารณะ			
(หน่วย : พันล้านบาท)			
	ปีงบประมาณ		
	2542	2543	2544
1. หนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง	959.7	1,113.9	1,263.7
(% ต่อ GDP)	(20.8)	(22.8)	(24.8)
1.1 หนี้ต่างประเทศ	361.0	395.2	449.6
1.2 หนี้ในประเทศ	598.6	718.7	814.1
2. หนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน	694.9	908.9	970.5
(% ต่อ GDP)	(15.1)	(18.6)	(19.1)
2.1 หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน	694.9	775.6	796.4
หนี้ต่างประเทศ	422.8	422.6	384.8
หนี้ในประเทศ	272.1	353.0	411.6
2.2 หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	n.a.	133.3	174.1
หนี้ต่างประเทศ	n.a.	48.5	74.9
หนี้ในประเทศ	n.a.	84.8	99.2
3. หนี้สินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ	814.6	781.4	697.5
(% ต่อ GDP)	(17.6)	(16.0)	(13.7)
3.1 หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน	0.0	0.0	112.0
3.2 หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	814.6	781.4	585.5
4. รวม (1+2+3)	2,469.2	2,804.3	2,931.7
(% ต่อ GDP)	(53.5)	(57.3)	(57.6)

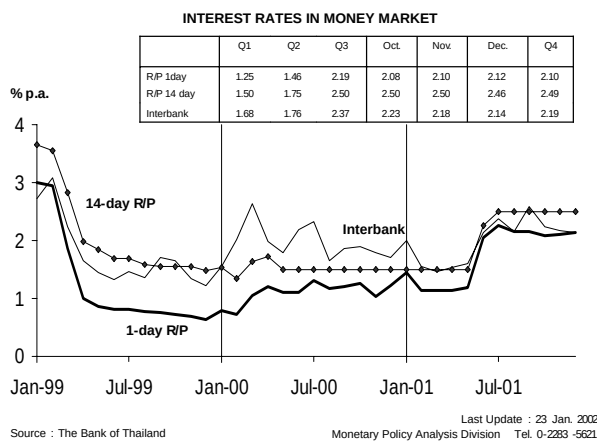
ที่มา : กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

สายฐานข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย

2.13 ภาวะการเงิน

1. สภาพคล่องและอัตราดอกเบี้ย

- สภาพคล่องในระบบการเงินในปี 2544 โดยรวมอยู่ในระดับสูงเกือบตลอดทั้งปี จากสินเชื่อที่ขยายตัวต่ำ ขณะที่เงินฝากยังขยายตัวในเกณฑ์ดี
- ในไตรมาสสุดท้ายของปี 2544 ระบบการเงินมีสภาพคล่องสูง อัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรระยะ 1 วัน เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.10 ต่อปี ส่วนอัตราดอกเบี้ย Interbank Overnight เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.19 ต่อปี
- สภาพคล่องที่อยู่ในระดับสูงทำให้ธนาคารพาณิชย์ปรับอัตราดอกเบี้ยลงเป็นลำดับ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำประเภท 3 เดือนและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR ของธนาคารพาณิชย์ใหญ่ 4 แห่ง อยู่ที่เฉลี่ยร้อยละ 2.25 และ 7.125 ต่อปี ตามลำดับ ณ สิ้นปี 2544
- อัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์แม้ว่าจะลดลง แต่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากอัตราเงินเฟ้อในช่วงครึ่งหลังของปีปรับตัวลดลง

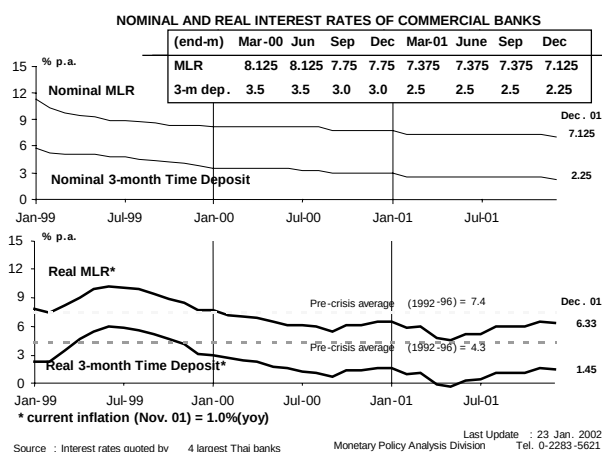

สภาพคล่องของระบบการเงินโดยรวม อยู่ในระดับสูง โดยในช่วงครึ่งแรกของปี 2544 สภาพคล่องของระบบการเงินอยู่ในเกณฑ์สูง ทั้งนี้สภาพคล่องได้ปรับตัวขึ้นเล็กน้อยเป็นระยะสั้นๆ ในช่วงเทศกาลและวันหยุดที่ติดต่อกันเนื่องจากภาคเอกชนมีความต้องการถือเงินสดเพื่อการใช้จ่ายมากขึ้น หนึ่งในช่วงสัปดาห์สุดท้ายของเดือนพฤษภาคม สภาพคล่องในตลาดเงินปรับตัวขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลงวดประจำปี 2543 สถาบันการเงินจึงต้องสำรองเงินสดไว้เพื่อการเบิกถอนของธุรกิจเอกชนจำนวนหนึ่ง สภาพคล่องปรับตัวขึ้นเล็กน้อยในช่วงต้นเดือนมิถุนายน และยังคงอยู่ในระดับสูง หลังการประกาศเพิ่มอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 14 วัน จากร้อยละ 1.50 ต่อปี เป็นร้อยละ 2.50 ต่อปี

ในช่วงครึ่งหลังของปี 2544 เงินฝากธนาคารพาณิชย์ ยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การปล่อยสินเชื่อยังคงเป็นไปอย่างระมัดระวัง ทำให้สภาพคล่องของระบบการเงินโดยรวมตลอดครึ่งหลังของปียังอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้สภาพคล่องได้ปรับตัวขึ้นเล็กน้อยเป็นระยะสั้นๆ ในบางช่วง กล่าวคือ ในเดือนกรกฎาคม ธนาคารออมสินได้เตรียมสภาพคล่องเพื่อรองรับการเบิกจ่ายเงินกองทุนหมู่บ้าน และในช่วงปลายเดือนสิงหาคม ธนาคารพาณิชย์เตรียมสภาพคล่องล่วงหน้าในช่วงการจ่ายภาษีนิติบุคคลงวดครึ่งปี สำหรับเหตุการณ์วินาศกรรมในสหรัฐฯ เดือนกันยายนได้ทำให้สภาพคล่องในระบบปรับตัวขึ้นในระยสั้น อย่างไรก็ตาม กระทบได้ปล่อยสภาพคล่องผ่านตลาดซื้อคืน เพื่อลดการผันผวนของอัตราดอกเบี้ย สำหรับสภาพคล่องในเดือนธันวาคม ยังคงอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้การปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายของ ธปท. ไม่ได้ทำให้ตลาดผันผวนนัก

อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงิน ตลอดทั้งปีเคลื่อนไหวในระดับต่ำตามภาวะสภาพคล่องที่มีอยู่สูง ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรระยะ 1 วัน และอัตราดอกเบี้ย Interbank Overnight เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.24 และ 1.68 ต่อปี ในช่วงไตรมาสแรก และ ร้อยละ 1.46 และ 1.75 ต่อปี ในช่วงไตรมาส 2 ของปี 2544 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม หลังจากการปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 14 วันของ ธปท. อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินได้รับตัวสูงขึ้น โดยในเดือนมิถุนายน อัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 1 วันเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.06 ต่อปี ขณะที่อัตราดอกเบี้ย Interbank Overnight เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.13 ต่อปี

สำหรับในช่วงครึ่งหลังของปี อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินยังคงเคลื่อนไหวในช่วงแคบๆ และมีแนวโน้มลดลง หลังจากที่ได้รับตัวสูงขึ้นในช่วงกลางปี อย่างไรก็ตาม การตึงตัวของสภาพคล่องในช่วงสัปดาห์หลังจากเหตุการณ์วินาศกรรมในสหรัฐฯ ได้ทำให้อัตราดอกเบี้ยปรับตัวสูงขึ้นโดยเฉพาะอัตราดอกเบี้ย Interbank Overnight ที่เพิ่มขึ้นเป็นเฉลี่ยร้อยละ 2.6 ต่อปี เทียบกับตลอดไตรมาสที่ 3 ซึ่งเฉลี่ยร้อยละ 2.37 ต่อปี สำหรับอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรระยะ 1 วัน ในไตรมาสที่ 3 เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.19 ต่อปี ในไตรมาสสุดท้ายของปี อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินปรับตัวลดลงอีก โดยอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรระยะ 1 วัน และอัตราดอกเบี้ย Interbank Overnight เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.1 และ 2.19 ต่อปี ตามลำดับ ทั้งนี้การปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายของ ธปท. ในช่วงปลายปี ไม่ได้ส่งผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ยตลาดเงินมากนัก เพราะตลาดได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยไปก่อนหน้านี้แล้ว

อัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์ ปี 2544 อัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์ปรับตัวลดลงตามภาวะสภาพคล่องที่อยู่ในระดับสูง โดยในช่วงครึ่งแรกของปี 2544 ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมลงร้อยละ 0.50 ต่อปี ในเดือนกุมภาพันธ์ตามภาวะสภาพคล่องในระบบที่มีอยู่สูง ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ของ 4 ธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ลดลงมาอยู่ที่เฉลี่ยร้อยละ 2.50 และ 7.375 ต่อปีตามลำดับ ทั้งนี้ การปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยนโยบายของ ธปท. ในเดือนมิถุนายน ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ไทยบางธนาคารและสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศบางแห่งประกาศปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมเพื่อเป็นการปรับต้นทุนและ โครงสร้างการระดมทุนให้เหมาะสม อย่าง

ไว้ก็ตามธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ทั้ง 4 แห่งยังคงไม่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย

สำหรับอัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์ตลอดครึ่งหลังของ ปี 2544 ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงจนถึงสิ้นเดือนพฤศจิกายน โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน และอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ของ 4 ธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ยังคงอยู่ที่เฉลี่ยร้อยละ 2.50 และ 7.375 ต่อปี ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม จากการที่สภาพคล่องในระบบธนาคารพาณิชย์ยังคงมีอยู่สูง เนื่องจากเงินฝากขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ธนาคารพาณิชย์ยังคงระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อใหม่ ทำให้ในช่วงต้นเดือนธันวาคม 2544 ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ทั้ง 4 แห่ง ได้ทยอยปรับลดอัตราดอกเบี้ยทั้งเงินฝากและเงินกู้ลงร้อยละ 0.25 ทำให้ ณ สิ้นปี 2544 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 4 แห่ง อยู่ที่เฉลี่ยร้อยละ 2.25 และ 7.125 ต่อปี ตามลำดับ

อัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์ที่แท้จริง ปรับตัวลดลงตลอดช่วง 5 เดือนแรกของปี จากการที่อัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดย ณ สิ้นเดือนพฤษภาคมที่อัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ระดับสูงสุดของปี ทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ที่แท้จริงของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ทั้ง 4 แห่งอยู่ที่เฉลี่ยร้อยละ -0.30 และ 4.575 ต่อปี ตามลำดับ แต่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับตัวสูงขึ้นในเดือนมิถุนายน เพราะอัตราเงินเฟ้อลดลงมาก ทำให้ ณ สิ้นไตรมาส 2 ของปี 2544 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ที่แท้จริงของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ทั้ง 4 แห่งปรับเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่เฉลี่ยร้อยละ 0.20 และ 5.075 ต่อปีตามลำดับ ในครึ่งหลังของปี อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับตัวสูงขึ้นตามลำดับ เนื่องจากการที่อัตราเงินเฟ้อปรับตัวลดลงโดยตลอด ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ทั้ง 4 แห่งเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก แม้ในช่วงเดือนธันวาคมซึ่งธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ทั้ง 4 แห่งได้ทยอยปรับลดอัตราดอกเบี้ยลง ร้อยละ 0.25 แต่การที่อัตราเงินเฟ้อปรับตัวลดลงมาก ทำให้ ณ สิ้นเดือนธันวาคม อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือนและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ที่แท้จริงของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ทั้ง 4 แห่งอยู่ที่เฉลี่ยร้อยละ 1.45 และ 6.33 ต่อปี ตามลำดับ

2. การดำเนินการของระบบธนาคารพาณิชย์

- ภาคธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบในปีนี้มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นจากปีที่แล้ว
- ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ที่แท้จริงของธนาคารพาณิชย์ปรับตัวสูงขึ้น

ระบบธนาคารพาณิชย์

ภาคธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบในปีนี้มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นจากปีที่แล้ว ดังจะเห็นได้จากกำไรการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ ในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี ปีนี้ ที่ 30.98 พันล้านบาท เมื่อเทียบกับ 19.16 พันล้านบาท ใน 3 ไตรมาสแรกของปี 2543 เนื่องจากค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย และหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญลดลงมากจากปีที่แล้ว

ส่วนสินเชื่อของระบบ (บวกกลับหนี้สูญและสินเชื่อที่โอนไปบริษัทบริหารสินทรัพย์ (AMCs) แต่ไม่รวมสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้กับ AMCs) ยังมีการขยายตัวต่ำต่อเนื่องตลอดปี เนื่องจากธนาคารพาณิชย์มีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อเพราะสภาวะเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลกยังคงชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งความมั่นใจเกี่ยวกับลูกค้าของสถาบันการเงินยังอยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่ตัวธนาคารพาณิชย์ยังอยู่ระหว่างการปรับปรุงและพัฒนาหลักเกณฑ์และความสามารถเฉพาะทางในการวิเคราะห์สินเชื่อใหม่โดยเน้นความเป็นไปได้ของโครงการซึ่งแตกต่างจากหลักเกณฑ์ในการปล่อยสินเชื่อก่อนวิกฤตที่เน้นหลักประกันเป็นหลัก จึงต้องอาศัยเวลาในการพัฒนาความชำนาญ

หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ของระบบลดลงมาก โดยสัดส่วนต่อสินเชื่อรวมลดลงจากร้อยละ 17.8 ณ สิ้นเดือนพฤษภาคม เป็นร้อยละ 10.50 ณ สิ้นเดือนธันวาคม เนื่องจากการโอนหนี้ไป AMCs ของธนาคารพาณิชย์ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 444.44 พันล้านบาท

อัตราเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเฉลี่ย 11 เดือนแรกของปี 2544 อยู่ที่ระดับร้อยละ 13.2 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 12.1 ใน ปี 2543 โดยเป็นอัตราเงินกองทุน

ทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยงร้อยละ 8.6 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยร้อยละ 8.0 ในปี 2543 ธนาคารพาณิชย์คงเงินกองทุนเกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้มาก เนื่องจากเกรงว่าภาวะเศรษฐกิจไทยที่ชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจโลก อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า และสร้างภาระในส่วนสำรองเผื่อหนี้สูญ ซึ่งจะเป็นปัญหาทำให้ต้นทุนสูงมากหากต้องเพิ่มทุนในภายหลัง

แนวโน้มธนาคารพาณิชย์ในปีหน้า

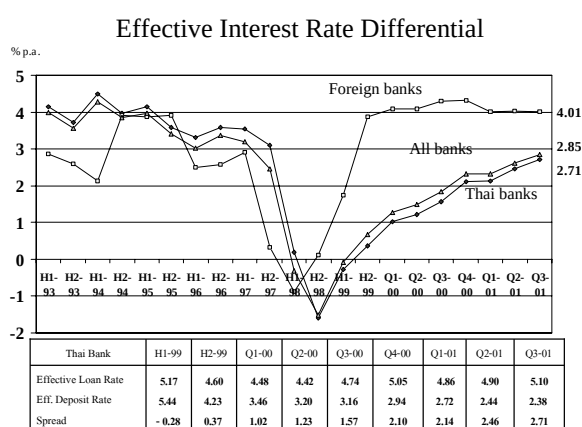
การปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายถึงสองครั้งติดต่อกันหลังการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินในเดือนธันวาคม และมกราคม เพื่อส่งสัญญาณมาตรการผ่อนคลายทางการเงินนั้น มุ่งที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งภาคการบริโภคและการลงทุน เพื่อผลักดันให้กลไกการส่งผ่านนโยบายการเงินทางระบบสินเชื่อเริ่มทำงานและผลักดันให้เคลื่อนต่อไปเป็นวงจร หากเศรษฐกิจสหรัฐฟื้นตัวขึ้นในช่วงครึ่งปีหลังของ 2545 ตามการคาดการณ์ จะส่งผลในทางบวกที่จะช่วยสร้างอุปสงค์ของ สินค้าส่งออกไทย ซึ่งเป็นแรงผลักดันสำคัญของเศรษฐกิจไทย และส่งผลต่อการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อ ประกอบกับธนาคารพาณิชย์ได้กักทุนสำรองและได้มีการโอนหนี้เสียไปมากแล้ว ภาระและข้อจำกัดการปล่อยสินเชื่อเนื่องจากการตั้งสำรองหนี้จึงลดลงไปมาก ซึ่งน่าจะมีผลทำให้การแข่งขันระหว่างธนาคารพาณิชย์มีมากขึ้น และอาจเป็นผลให้ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Effective Interest Rate Spread) มีแนวโน้มต่ำลง พร้อมกันนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปรับกฎเกณฑ์การจัดชั้น ลูกค้าและการตั้งสำรองที่ผ่อนคลายลงแต่ยังคงสอดคล้องกับกฎเกณฑ์สากล เพื่อลดอุปสรรคในการปล่อยสินเชื่อของธนาคาร

ตารางที่ 3.2 ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์					
หน่วย: พันล้านบาท	2543		2544		
	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3
ธ.พ.พาณิชย์ทั้งหมด					
-กำไรขาดทุนจากการดำเนินงาน	12.23	8.27	13.41	3.43	14.14
-การกันสำรองหนี้สูญ	-84.97	-37.34	-5.25	23.57	5.36
-กำไรสุทธิ (ก่อนหักภาษี)	-72.74	-29.07	8.32	-20.14	8.62
ธ.พ.พาณิชย์ไทย					
-กำไรขาดทุนจากการดำเนินงาน	2.77	-1.20	7.11	-1.79	9.70
-การกันสำรองหนี้สูญ	-82.38	-36.93	-5.17	-17.65	4.73
-กำไรสุทธิ (ก่อนหักภาษี)	-79.61	-38.13	1.94	-19.43	4.97
ธ.พ.พาณิชย์ต่างประเทศ					
-กำไรขาดทุนจากการดำเนินงาน	9.46	9.47	6.30	5.22	4.44
-การกันสำรองหนี้สูญ	-2.60	-0.41	-0.08	5.92	0.08
-กำไรสุทธิ (ก่อนหักภาษี)	6.87	9.06	6.38	-0.71	3.65

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

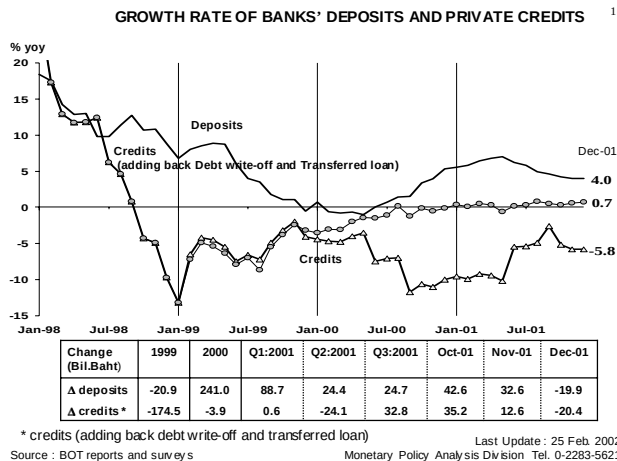
ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ (Effective Interest Rate Spread)

ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ปรับตัวสูงขึ้นโดยตลอด โดยส่วนต่าง ณ สิ้นไตรมาส 3 เป็นร้อยละ 2.7 ต่อปี เมื่อเทียบกับร้อยละ 1.6 ต่อปี ณ สิ้นไตรมาส 3 ของปี 2543 โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ยลดลงเป็นลำดับ ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น เนื่องจากฐานสินเชื่อรวมของระบบธนาคารพาณิชย์ลดลงจากการโอนหนี้เสียซึ่งไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้ดอกเบี้ยไป AMC's เป็นจำนวนมาก

เงินฝากและสินเชื่อภาคเอกชนของระบบธนาคารพาณิชย์

- ในปี 2544 เงินฝากขยายตัว 193.1 พันล้านบาท หรือร้อยละ 4.0 โดยปรับเพิ่มขึ้นมากในช่วงต้นปี และการขยายตัวลดลงเล็กน้อยในไตรมาสที่ 2-3
- ในขณะที่สินเชื่อ (ซึ่งรวมหนี้สูญและสินเชื่อที่โอนไปบริษัทบริหารสินทรัพย์ (AMCs) แต่ไม่รวมสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้กับ AMCs) ขยายตัวในระดับต่ำ

เงินฝากธนาคารพาณิชย์ ในปี 2544 ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดย ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2544 มียอดคงค้าง 5,009.1 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 4,816 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2543 โดยเงินฝากธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในไตรมาสแรก เนื่องจากเงินสดที่ภาคเอกชนเบิกถอนเพื่อใช้จ่ายในช่วงเทศกาลปีใหม่และตรุษจีนได้กลับเข้าสู่ระบบธนาคารพาณิชย์ ในขณะที่การเพิ่มขึ้นของเงินฝากเริ่มชะลอลงในช่วงไตรมาส 2 และ 3 ของปี 2544 โดยเฉพาะในเดือนมิถุนายนมีการเบิกถอนเงินจำนวนหนึ่งจากธุรกิจเอกชน เนื่องจากภาคธุรกิจมีการชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลและรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งมีการโยกย้ายเงินฝากไปลงทุนในตราสารหนี้ของภาคเอกชนที่ออกจำหน่ายใน เดือน กันยายน และเริ่มปรับเพิ่มขึ้นอีกครั้งในช่วงไตรมาส 4

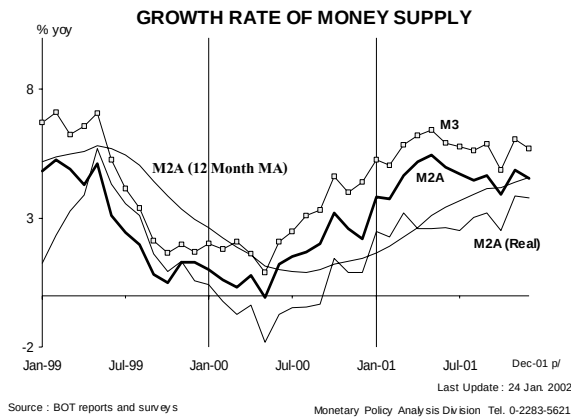
สินเชื่อรวมธนาคารพาณิชย์ (คำนวณสินเชื่อเพื่อการวิเทศธนกิจด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ สิ้นเดือน) ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2544 มียอดคงค้างอยู่ที่ 4,447.9 พันล้านบาท ลดลงจากสิ้นปี 2543 ซึ่งอยู่ที่ 4,723.7 พันล้านบาท ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการวิเทศธนกิจอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับภาคเอกชนมีการระดมทุนเพื่อออกตราสารหนี้ ขณะเดียวกันธนาคารพาณิชย์มีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อใหม่ตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่ยังคงชะลอตัว นอกจากนี้ในช่วงครึ่งหลังของปี 2544 มีการโอนหนี้ไปยัง AMC ในเดือนมิถุนายนของธนาคารรัฐ 2 แห่ง และการโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (TAMC) จำนวนหนึ่งในปลายปี การโอนหนี้ดังกล่าวช่วยลดภาระการสำรองเผื่อหนี้สูญของธนาคารพาณิชย์ลงมาก จึงเพิ่มความสามารถในการแข่งขันปล่อยสินเชื่อได้

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาสินเชื่อรวมที่บวกกลับหนี้สูญและสินเชื่อที่โอนไปบริษัทบริหารสินทรัพย์ (AMCs) แต่ไม่รวมสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้กับ AMCs มียอดคงค้าง ณ สิ้นปี 2544 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากสิ้นปี 2543 ที่ 5,294.3 พันล้านบาท เป็น 5,331.0 พันล้านบาท โดยมีการปล่อยสินเชื่อมากขึ้นในช่วงครึ่งปีหลัง โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อบางภาคเศรษฐกิจ ได้แก่ สินเชื่อเพื่อการค้า สินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจการเงินและการสาธารณูปโภค

4. ฐานเงินและปริมาณเงิน

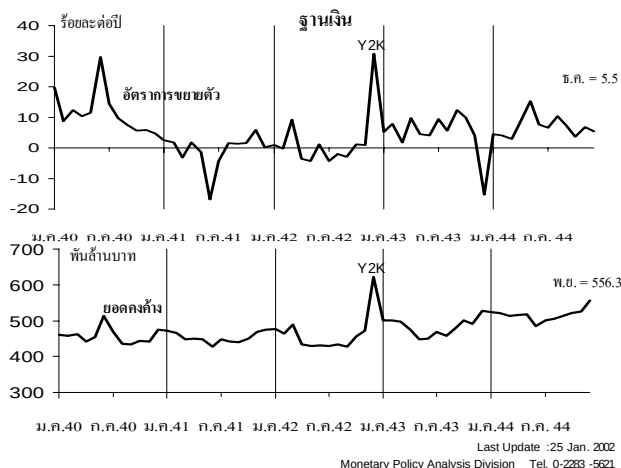
- ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2544 ฐานเงินมียอดคงค้าง 556.3 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 จาก 527.2 พันล้านบาทในสิ้นปี 2543

- ในปี 2544 ปริมาณเงิน M2A และ M3 ได้ปรับตัวเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับสิ้นปี 2543 แต่มีแนวโน้มชะลอลง ในช่วงครึ่งหลังของปี

ในช่วงครึ่งหลังของปี 2544 ฐานเงินขยายตัวต่อเนื่อง ตามปัจจัยฤดูกาล โดยยอดคงค้างของฐานเงิน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 อยู่ที่ 556.3 พันล้านบาท ทั้งนี้ ปัจจัยหลักด้านอุปทานที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของฐานเงิน ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ต่างประเทศสุทธิ โดยส่วนหนึ่งสืบเนื่องมาจากการเกินดุลของบัญชีเดินสะพัดและความสนใจของนักลงทุนต่างประเทศต่อประเทศไทยที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่สินเชื่อสุทธิที่ให้กับสถาบันการเงินลดลงค่อนข้างมาก เนื่องจาก กระทบ. ลดการให้กู้ยืมผ่านตลาดซื้อคืนพันธบัตร เพื่อลดสภาพคล่องในระบบที่ยังสูงอยู่

ปริมาณเงิน M2A อัตราการขยายตัวของปริมาณเงินได้ ไ่ม่สูงขึ้น โดยขยายตัวร้อยละ 5.0 ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2544 เทียบกับร้อยละ 1.2 ณ สิ้นเดือนมิถุนายนปีก่อน เป็นผลมาจากการขยายตัวของสินเชื่อแก่ภาครัฐบาลจากภาวะการขาดดุลงบประมาณและเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ต่างประเทศ ขณะที่สินเชื่อภาคเอกชนหดตัวลงค่อนข้างมาก

ในช่วงครึ่งหลังของปี 2544 ปริมาณเงิน M2A ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงเล็กน้อย เป็นผลมาจากสินทรัพย์ต่างประเทศสุทธิที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงมากเมื่อเทียบกับที่เพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งแรกของปี ขณะที่สินเชื่อภาครัฐบาลยังคงไ่ม่เพิ่มขึ้นและสินเชื่อภาคเอกชนหดตัวลงมากเมื่อเทียบกับที่หดตัวในช่วงครึ่งปีแรก

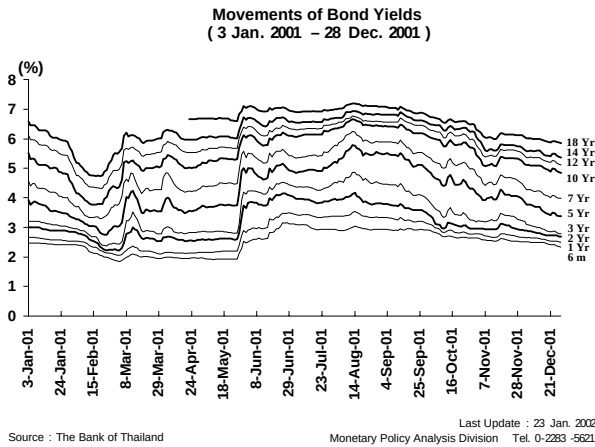
โดยรวมแล้วปริมาณเงิน M2A ณ สิ้นปี 2544 ขยายตัวในอัตราร้อยละ 4.6 ต่อปี เทียบกับร้อยละ 2.2 ณ สิ้นปี 2543

สำหรับ **ปริมาณเงิน M3** มียอดคงค้างเพิ่มขึ้นเช่นกัน จาก 5,973.5 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2543 มาเป็น 6,311.6 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2544 และมีอัตราการขยายตัวที่ สอดคล้องกับปริมาณเงิน M2A โดยอัตราการขยายตัว โดย ณ สิ้นปี 2544 อยู่ที่ร้อยละ 5.7 เทียบกับร้อยละ 4.5 ณ สิ้นปี 2543

ฐานเงิน หลังจากที่ดินเงินเพิ่มสูงขึ้นถึง 527.2 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2543 ส่วนในครึ่งแรกของปี 2544 ฐานเงินได้ไ่ม่ลดลงต่ำสุดมาอยู่ที่ 484 พันล้านบาท ณ สิ้นเดือนมิถุนายนซึ่งเป็นไปตามความต้องการถือเงินสดที่ลดลงตามปกติในช่วงต้นปีและกลางปีโดยปัจจัยสำคัญด้านอุปทานที่ทำให้ฐานเงินเปลี่ยนแปลงคือ สินเชื่อสุทธิ ที่ให้กับสถาบันการเงินลดลง ส่วนใหญ่เพราะ กระทบ. ลดการให้กู้ยืมผ่านตลาดซื้อคืนพันธบัตร เนื่องจากสภาพคล่องในระบบที่มีอยู่ค่อนข้างมาก และกองทุนฟื้นฟูฯ ได้รับชำระคืนเงินที่ให้ความช่วยเหลือแก่สถาบันการเงินจำนวนหนึ่ง

5. อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลในตลาดรอง

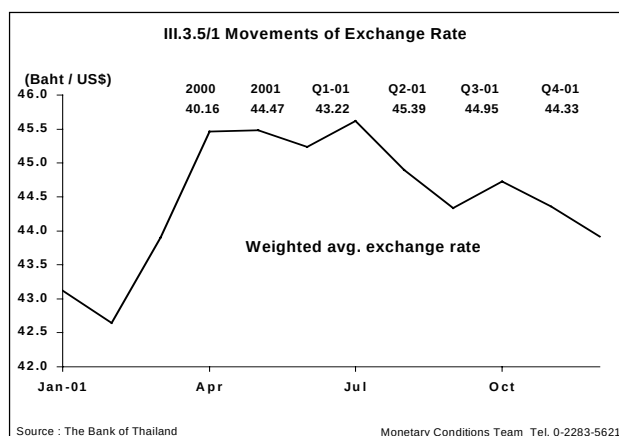
- อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลปรับลดลงต่อเนื่องจากเดือนก่อน

ในปี 2544 อัตราผลตอบแทนพันธบัตรเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์และปัจจัยต่างๆ ในแต่ละช่วงโดยในช่วงไตรมาสแรกของปี 2544 อัตราผลตอบแทนพันธบัตรผันผวนมาก ทั้งจากปัจจัยด้านอุปสงค์ และอุปทาน โดยในเดือนกุมภาพันธ์ ธนาคารพาณิชย์ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ย ทำให้มีความต้องการซื้อพันธบัตรมากขึ้น ส่งผลให้ อัตราผลตอบแทนพันธบัตรลดลงไปอยู่ระดับต่ำสุดเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ แต่หลังจากนั้น เมื่อตลาดได้มีการปรับตัว กอปรกับการที่มีพันธบัตรรัฐบาลหักจออกมา มาก จึงทำให้อัตราผลตอบแทนปรับตัวกลับขึ้นไปอีก หลังจากนั้นสภาพคล่องที่สูงขึ้น ทำให้ความต้องการพันธบัตรมีมากขึ้นอีก อัตราผลตอบแทนจึงปรับลดลง ในไตรมาสที่ 2 มีการออกพันธบัตรรัฐบาลจำนวนมาก ส่งผลให้อัตราผลตอบแทนของพันธบัตรที่มีอายุคงเหลือระยะยาวปรับสูงขึ้น ที่สำคัญในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม อัตราผลตอบแทนของพันธบัตรปรับตัวสูงขึ้นในทุกช่วงอายุ เนื่องจากมีการคาดการณ์ล่วงหน้าในตลาดเกี่ยวกับการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายของ ธปท. ซึ่งเกิดขึ้นในเดือนมิถุนายน

ในช่วงครึ่งหลังของปี อัตราผลตอบแทนพันธบัตรเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก โดยพันธบัตรที่มีอายุคงเหลือระยะสั้นปรับตัวลดลงเล็กน้อยในเดือนกรกฎาคม ส่วนในเดือนกันยายน อัตราผลตอบแทนปรับสูงขึ้นประมาณ 7-14 bsp ในวันที่ 12 กันยายน หลังการก่อวินาศกรรมในสหรัฐ แต่ได้ปรับลดลงในระยะเวลาต่อมา เนื่องจากตลาดคาดว่าอาจมีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อพยุงภาวะเศรษฐกิจซึ่งน่าจะชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจโลก สำหรับในไตรมาสสุดท้ายของปีอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลยังคงปรับตัวลดลงต่อเนื่องจากปลายไตรมาสก่อน ทั้งนี้การที่อัตราผลตอบแทนปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องในทุกช่วงอายุเป็นผลเนื่องจาก 1) ปริมาณพันธบัตรภาครัฐที่จะออกจำหน่ายในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2544 มีน้อยกว่าที่นักลงทุนคาดการณ์ไว้ เพราะมีการเลื่อนการออกพันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟู 2) ทิศทางของอัตราดอกเบี้ยในต่างประเทศมีแนวโน้มที่จะลดลงอีก โดยเฉพาะจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐ และอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลสหรัฐ ที่ลดลงเช่นกัน 3) การคาดการณ์ว่า ธปท. จะมีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เพื่อเอื้อต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและให้สอดคล้องกับทิศทางอัตราดอกเบี้ยของประเทศต่างๆ ที่ได้ทยอยปรับลดไปก่อนหน้านี้บ้างแล้ว

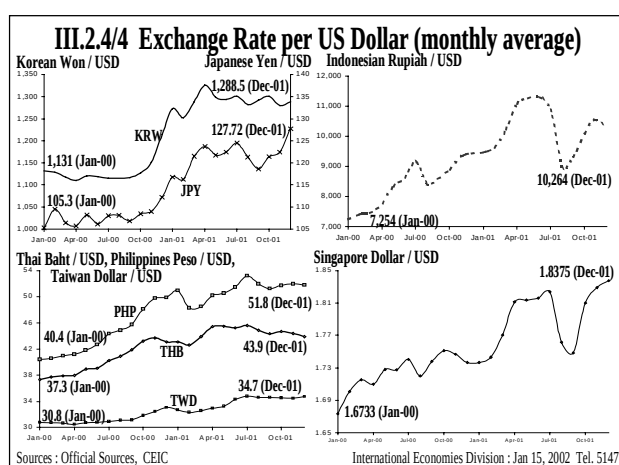
2.14 ภาวะอัตราแลกเปลี่ยน : ค่าเงินบาทเคลื่อนไหวตามค่าเงินเยนเป็นหลัก โดยอ่อนค่าลงในช่วงครึ่งแรกของปี 2544 และปรับแข็งค่าขึ้นต่อเนื่องในช่วงครึ่งหลังของปี

ในปี 2544 ค่าเงินบาทเคลื่อนไหวอยู่ระหว่าง 42.64-45.62 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. โดยมีค่าเฉลี่ยทั้งปีที่ 44.47 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ. อ่อนค่าลงร้อยละ 9.7 เทียบกับปีก่อน ทั้งนี้ ค่าเงินบาทอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่องในช่วงครึ่งแรกของปี และอ่อนค่าที่สุดในไตรมาสที่ 2 จากนั้นได้ปรับแข็งขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี

การอ่อนค่าของเงินบาทในช่วงครึ่งแรกของปี 2544 เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินอยู่ในระดับต่ำ และเศรษฐกิจมีแนวโน้มชะลอตัว รวมทั้งความไม่ชัดเจนของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นส่งผลให้เงินเยนต่อดอลลาร์ สหรัฐ. อ่อนค่าลงถึงร้อยละ 9.7 เทียบกับครึ่งหลังของปีก่อน ซึ่งทำให้ค่าเงินบาท และค่าเงินในภูมิภาคอ่อนตัวลง

ในช่วงครึ่งหลังของปี 2544 ค่าเงินบาทปรับแข็งตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องในไตรมาสที่ 3 และ 4 ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยทั้งในและนอกประเทศ กล่าวคือ ภาวะของเศรษฐกิจสหรัฐ ชะลอตัวลงกว่าที่คาด ทำให้มีการดำเนินนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้แรงกดดันต่อค่าเงินดอลลาร์ สหรัฐ. ทำให้ค่าเงินเยนเมื่อเทียบกับดอลลาร์ สหรัฐ. ปรับตัวแข็งขึ้น ค่าเงินบาท และค่าเงินในภูมิภาคจึงปรับตัวแข็งขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ ความมั่นใจต่อค่าเงินบาทปรับดีขึ้นเป็นลำดับ จากภาระหนี้ต่างประเทศที่ลดลง และเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่มีความมั่นคง รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินที่ปรับตัวสูงขึ้นในช่วงไตรมาสที่ 3

สำหรับค่าเงินในภูมิภาคในครึ่งแรกของปี 2544 อ่อนค่าลงทุกประเทศ ตามการอ่อนตัวของค่าเงินเยน และภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจในประเทศ รวมทั้งได้รับผลกระทบจากความไม่แน่นอนทางการเมือง อาทิ ฟิลิปปินส์ ในช่วงครึ่งหลังของปีค่าเงินส่วนใหญ่ยังคงอ่อนค่าลงตามค่าเงินเยนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ค่าเงินวอนเกาหลีใต้ปรับแข็งขึ้นเนื่องจากตลาดหลักทรัพย์ปรับตัวดีขึ้นอย่างมาก เช่นเดียวกับรูเปียอินโดนีเซีย เนื่องจากสถานการณ์การเมืองคลี่คลายจากการเข้ารับตำแหน่งของประธานาธิบดี Magawati

2.15 ภาวะตลาดทุน

แหล่งเงินทุนจากตลาดการเงินและตลาดทุนของภาคเอกชนที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์

- ภาคธุรกิจขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ระดมเงินทุนด้วยการออกหุ้นสามัญ และหุ้นกู้ ซึ่งการออกหลักทรัพย์ดังกล่าวเฉพาะของภาคธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินในปีเพิ่มขึ้น 183.7 พันล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นเพิ่มทุนของบริษัทที่ไปใช้ในการปรับโครงสร้างหนี้จำนวน 66 พันล้านบาท ส่วนหุ้นกู้ที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ หุ้นกู้ของกลุ่มสื่อสารเป็นสำคัญ

- ขณะที่ภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปรับตัวด้วยการกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่น และบริษัทที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ โดยแหล่งเงินทุนประเภทนี้ที่สำคัญ ได้แก่ ธุรกิจ Leasing &

Factoring ซึ่งภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใช้เป็นทุนหมุนเวียนระยะสั้น ในปี 2544 ธุรกิจ Leasing & Factoring ดังกล่าวมีการขยายตัวในระดับสูง นอกจากนี้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังได้กู้เงินเพิ่มขึ้นจากบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) ถึง 2.2 พันล้านบาท ในปี 2544 เทียบกับปีก่อนที่เพิ่มขึ้นเพียง 0.61 พันล้านบาท เท่านั้น

- ภาคครัวเรือนได้มีการกู้ยืมจากบริษัทที่ให้สินเชื่อเช่น อีออนฯ และจีอีแคปปิตอล เพื่อใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค

ตารางที่ 20 : แหล่งเงินทุนจากตลาดการเงินและตลาดทุนของภาคเอกชนที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์

หน่วย : พันล้านบาท

แหล่งเงินทุน	2542	2543	2544
1.สินเชื่อบริษัทการเงินและบริษัทที่ปล่อยสินเชื่อที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์	-6.5	30.7	54.1
บริษัทเงินทุน	-15.5	22.3	28.7
สถาบันการเงินเฉพาะกิจ	8.0	-10.3	19.6
บริษัท Leasing & Factoring	0.8	15.8	n.a.
ลูกหนี้การค้าของ บริษัทในตลาดหลักทรัพย์	0.5	1.8	3.5
ลูกหนี้การค้าของ บริษัท อื่น ๆ	0.3	14.0	n.a.
บริษัทที่ให้สินเชื่อเพื่อการบริโภค*	0.2	2.9	5.8
2. ตลาดทุน(ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน)	172.9	156.9	183.7
ตราสารทุน (หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ)	46.1	59.0	100.7
ตราสารหนี้ภายในประเทศ	126.8	98.0	83.0
รวม	166.4	187.6	237.8

หมายเหตุ * ลูกหนี้การค้า ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2544ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ บมจ.ภัทรวิสัย

บมจ.สยามเจนอรัลฯ และ บมจ. สยามพาณิชย์ลิซซิง

** ได้แก่บริษัท G.E. Capital, บ.อีออนธนสินทรัพย์ (ไทยแลนด์)

P : ตัวเลขเบื้องต้น ณ สิ้นพ.ย. 2544

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ และ ก.ล.ด.

ภาวะตลาดรองตลาดตราสารหนี้

ในปี 2544 การซื้อขายตราสารหนี้มีมูลค่าทั้งสิ้น 1,592,219.33 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2543 ร้อยละ 17.3 การซื้อขายตราสารหนี้ชะลอตัวลงในช่วงไตรมาสที่ 2 และ 3 โดยยอดการซื้อขายเฉลี่ยต่อวันลดลงจาก 8,072 ล้านบาทในไตรมาสที่ 1 เป็น 6,457 และ 5,411 ล้านบาท ในไตรมาสที่ 2 และ 3 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามในไตรมาสที่ 4 การซื้อขายในตลาดรองได้เพิ่มขึ้นจาก 2 ไตรมาสก่อน โดยเฉพาะภายหลังจากการเกิดเหตุการณ์วินาศกรรมในสหรัฐอเมริกาเมื่อเดือนกันยายน ซึ่งทำให้ยอดการซื้อขายเฉลี่ยปรับตัวสูงขึ้นเป็น 5,964 ล้านบาทต่อวัน ทั้งนี้ เนื่องจากการคาดการณ์ว่าประเทศต่างๆ จะปรับลดอัตราดอกเบี้ยลงเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของตน นักลงทุนจึงหันมาลงทุนในตราสารหนี้เพิ่มมากขึ้น

อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลในช่วงไตรมาสที่ 2 ปรับตัวสูงขึ้นทุกช่วงอายุ กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนระยะสั้น 1-3 ปี ระยะกลาง 5-7 ปี

และ ระยะยาว 10 ปี ปรับตัวสูงขึ้นจากไตรมาสที่ 1 ถึงร้อยละ 1.53 ร้อยละ 1.27 และ ร้อยละ 1.04 ตามลำดับ เป็นร้อยละ 3.49-4.44 ร้อยละ 4.92-5.43 และร้อยละ 6.1 ต่อปี ทั้งนี้เนื่องจาก (1) ความกังวลเกี่ยวกับอุปทานพันธบัตรภาครัฐที่จะออกในปี 2545 และ (2) การปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายขึ้นในเดือน มิถุนายน 2544 อย่างไรก็ตามในช่วงไตรมาสที่ 4 อัตราผลตอบแทนระยะสั้น กลาง และยาว ได้ปรับตัวลดลง เป็นร้อยละ 2.49-2.79 ร้อยละ 3.37-3.97 และร้อยละ 4.84 เนื่องจาก (1) การประกาศเลื่อนการออกพันธบัตรรัฐบาลเพื่อชดเชยความเสียหายให้แก่กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (2) การประกาศลดดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย (3) การประกาศลดอัตราดอกเบี้ย Fed fund rat

ส่วนที่ 3 สรุปนโยบายและมาตรการเศรษฐกิจที่สำคัญ

3.1 มาตรการการคลัง ปี 2544

ในปี 2544 รัฐบาลได้ออกมาตรการต่าง ๆ ทั้งมาตรการต่อเนื่องและมาตรการเสริมความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ เพื่อรักษาระดับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

ก. มาตรการที่มีผลต่อภาคเศรษฐกิจจริง

1. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ

- การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทบ.) เป็นองค์กรมหาชนโดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดสรรเงินให้หมู่บ้านแห่งละ 1 ล้านบาท จำนวน 74,881 หมู่บ้าน นำไปให้สมาชิกของกองทุนหมู่บ้านกู้ยืมเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน เพิ่มรายได้ รวมทั้ง นำไปใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น ในการดำเนินการดังกล่าว กทบ. จะกู้เงินจากธนาคารออมสินโดยมีกระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกัน ทั้งนี้ รัฐบาลจะตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีชดใช้เงินกู้พร้อมดอกเบี้ยแก่ธนาคารออมสินเป็นปี ๆ ไป ผลการดำเนินงานของ กทบ. ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2544 มีการเบิกจ่ายเพื่อนำไปปล่อยสินเชื่อให้กับสมาชิกแล้วจำนวน 37,739 ล้านบาทของจำนวนเงินที่โอนไป 56,346 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 67 โดยมีวัตถุประสงค์ของการปล่อยสินเชื่อ สรุปได้ดังนี้

- 1) ภาคเกษตร ร้อยละ 75.4
- 2) อุตสาหกรรมครัวเรือน ร้อยละ 3.7
- 3) บริการ (ช่างซ่อม ช่างเสริมสวย ฯลฯ) ร้อยละ 3.7
- 4) ค้าขาย ร้อยละ 1.0
- 5) บรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็น ร้อยละ 1.0 และ
- 6) กิจกรรมกลุ่ม ร้อยละ 1.7

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2544)

- การลดภาระหนี้แก่เกษตรกรรายย่อยผ่านระบบสถาบันเกษตรกร โดยรัฐบาลได้จัดสรรเงินงบประมาณปีละ 1,196 ล้านบาท ระยะเวลา 3 ปี รวมวงเงิน 3,588 ล้านบาท โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร 1.152 ล้านคน จาก 5,161 สถาบัน และสหกรณ์ภาคการเกษตร จำนวน 1,762 สหกรณ์ จำนวนสมาชิก 1.085 ล้านคน และกลุ่มเกษตรกร 339 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 0.067 ล้านบาท

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2544 เป็นต้นไป (มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544)

- ค่าใช้จ่ายสำรองเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2545 จำนวน 58,000 ล้านบาท มีการอนุมัติกรอบการจัดสรรงบประมาณของแผนงาน (National Program) และคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการอนุมัติโครงการทั้งสิ้น 27 โครงการ วงเงิน 16,425.81 ล้านบาท โดยมีโครงการที่ คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติแล้วถึงวันที่ 25 ธันวาคม 2544 จำนวน 21 โครงการ วงเงิน 12,586.55 ล้านบาท และอยู่ระหว่างการนำเสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน 6 โครงการ วงเงิน 3,839.26 ล้านบาท สำหรับการเบิกจ่ายงบประมาณมีจำนวนเพียง 1.18 ล้านบาท จากโครงการชุปชีวิตธุรกิจไทย โดยมีโครงการที่ได้รับอนุมัติเงินงวดจากสำนักงบประมาณ 3 โครงการ วงเงิน 7,295 ล้านบาท โดยสรุปกรอบการจัดสรรงบประมาณของแผนงานในแต่ละด้าน ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

แผนงาน (National Program)	กรอบวงเงิน	คณะกรรมการฯ เห็นชอบ		วงเงินคงเหลือ	กรม. อนุมัติ	
		โครงการ	วงเงิน		โครงการ	วงเงิน
1. เกษตร	15,500	8	4,776.80	10,723.20	6	3,618.55
2. อุตสาหกรรม/SMEs	8,000	4	2,212.50	5,787.50	3	2,205.00
3. ท่องเที่ยว	6,000	8	3,891.77	2,108.23	5	1218.26
4. ชุมชน	8,500	0	-	8,500	-	-
5. ฝึกอบรม	8,000	7	5,544.74	2,455.26	7	5,544.74
รวม	46,000	27	16,425.81	29,574.19	21	12,586.55
โครงการรักษาเสถียรภาพ สินค้าเกษตรตามนโยบายรัฐ บาล	12,000					
รวมวงเงิน	58,000					

หมายเหตุ : กรอบวงเงินคงเหลือข้างต้นยังไม่รวมวงเงินโครงการที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2544 และวันที่ 11 ธันวาคม 2544 ให้กัวงเงินค่าใช้จ่ายสำรองเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจ สำหรับ

- 1) แผนป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยจังหวัดอุดรธานี วงเงิน 452.23 ล้านบาท และ
- 2) โครงการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จำนวน 4 โครงการ วงเงิน 47.08 ล้านบาท

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2544)

- การขยายเวลาการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 7 ต่อไปอีก 1 ปี จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2545

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2544)

- การพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนปีละ 2 ครั้ง (ทุกวันที่ 1 เมษายน และ 1 ตุลาคมของทุกปี) โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2544 ภายในวงเงินไม่เกินร้อยละ 6 ของอัตราเงินเดือนข้าราชการ และเงินรางวัลประจำปี (ทุกวันที่ 1 ตุลาคม โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2544) แก่ข้าราชการทุกประเภทในสังกัดฝ่ายบริหาร ยกเว้น ข้าราชการฝ่ายอัยการซึ่งเป็นไปตาม พ.ร.บ. ระเบียบ ข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. 2521

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 3 เมษายน 2544 และ 17 กรกฎาคม 2544)

- มาตรการและแนวทางปฏิบัติเพื่อเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 – 2546

โดยในปีงบประมาณ 2545 ให้จัดทำแผนการปฏิบัติงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้าง และการเบิกจ่ายเงินงบประมาณจัดส่งให้สำนักงานงบประมาณภายในวันที่ 15 ตุลาคม 2544

ส่วนปีงบประมาณ 2546 ให้จัดทำแผนการปฏิบัติงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และการเบิกจ่ายเงินงบประมาณจัดส่งให้สำนักงานงบประมาณภายในวันที่ 15 กันยายน 2545

ทั้งนี้ ให้สำนักงานงบประมาณจัดทำรายงานสรุปผลการติดตามผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการเบิกจ่ายของรัฐบาลกิจเสนอคณะรัฐมนตรี เป็นรายไตรมาส

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 4 กันยายน 2544)

- เป้าหมายการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ในอัตราร้อยละ 91 ของวงเงินงบประมาณรายจ่าย 965 พันล้านบาท โดยไม่รวมงบประมาณรายจ่ายงบกลางจำนวน 58 พันล้านบาทที่รัฐบาลตั้งไว้เพื่อใช้จ่ายในโครงการเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ทั้งนี้ หากรัฐบาลใช้จ่ายงบประมาณงบกลางเป็นจำนวนเท่าใด อัตราการเบิก

จ่ายเมื่อเปรียบเทียบกับวงเงินงบประมาณ 1,023 พันล้านบาท จะผันแปรไปตามอัตราการเบิกจ่ายเงินเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งอัตราการเบิกจ่ายรวมงบกระตุ้นเศรษฐกิจจะอยู่ที่ร้อยละ 88.7 ร้อยละ 90.1 และร้อยละ 91.5 กรณีงบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจมีอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 50 ร้อยละ 75 และร้อยละ 100 ตามลำดับ

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 25 กันยายน 2544)

- มาตรการเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงินภาครัฐในปีงบประมาณ 2545 โดยกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายงบลงทุนในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุน ทั้งนี้ ให้ใช้อัตราการเบิกจ่ายงบลงทุนเป็นเกณฑ์วัดความสำเร็จในการบริหารองค์การอย่างหนึ่ง และให้ส่งสำเนาแผนการจัดซื้อจัดจ้างและแผนการเบิกจ่ายเงินให้กรมบัญชีกลางเป็นข้อมูลในการติดตามผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2544)

- งบประมาณประจำปี 2545 ของรัฐวิสาหกิจจำนวน 50 แห่ง ดังนี้

งบประมาณทำการแบ่งเป็น งบประมาณการรายได้ 1,289.53 พันล้านบาท งบประมาณการรายจ่าย 1,225.79 พันล้านบาท และงบประมาณการกำไรสุทธิ 63.74 พันล้านบาท

งบประมาณการลงทุน 204.9 พันล้านบาท และเบิกจ่ายได้ 160.5 พันล้านบาท

เงินสดที่มีเพื่อใช้ในการลงทุนจำนวน 144.68 พันล้านบาท

ฐานะโดยรวมขาดดุล 15.8 พันล้านบาท หรือร้อยละ 0.3 ของ GDP

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 25 กันยายน 2544)

2. มาตรการสนับสนุนการลงทุนภาคเอกชน

- การปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เฉพาะกรณีที่ผู้ประกอบการมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท โดยปรับลดเหลือร้อยละ 20 และร้อยละ 25 สำหรับกำไรสุทธิไม่เกิน 1 ล้านบาท และ 3

ล้านบาท ตามลำดับ ส่วนที่เกิน 3 ล้านบาท เก็บในอัตราเดิมคือ ร้อยละ 30 ทั้งนี้ กำหนดให้ใช้บังคับสำหรับกำไรสุทธิของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งมีรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มหลังจากวันที่ 1 มกราคม 2545 เป็นต้นไป

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 18 กันยายน 2544)

- การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อสนับสนุนธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) โดยได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินปันผลและผลประโยชน์จากการโอนหุ้น (Capital gain) ทั้งของธุรกิจเงินร่วมลงทุนและผู้ลงทุน

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 18 กันยายน 2544)

- การลดอัตราภาษีสรรพสามิตสำหรับเรือยอชต์และยานพาหนะทางน้ำที่ใช้เพื่อความสะดวกจากอัตราตามมูลค่าร้อยละ 50 เหลือร้อยละ 5

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2544)

- การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับนักลงทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนโดยการเข้ามาจัดตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (Regional Operating Headquarter หรือ ROH) ในประเทศไทยโดยการ

1) ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิเหลือร้อยละ 10 ให้แก่สำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค

2) ปรับลดและยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับรายได้อื่นๆ ได้แก่

- ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลให้คงเหลือร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิสำหรับเงินได้ค่าสิทธิที่ได้รับจากการวิจัยและพัฒนา

- ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลให้คงเหลือร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิสำหรับดอกเบี้ยที่ได้รับจากบริษัทในเครือ และ/หรือสาขา

- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผลที่ได้รับจากบริษัทในเครือเดียวกันทั้งจากในและต่างประเทศ

- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผลที่จ่ายจากกำไรของกิจการสำนักงานปฏิบัติการ

ภูมิภาคที่จ่ายให้บริษัทที่ตั้งตามกฎหมายต่างประเทศ และมีได้ประกอบกิจการในประเทศไทย

3) หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินประเภทอาคารถาวรที่มีไว้ในการประกอบกิจการได้ในวันที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 25 ของมูลค่าต้นทุน ส่วนที่เหลือให้ทยอยหักภายใน 20 ปี

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2544)

3. มาตรการช่วยเหลือธุรกิจเฉพาะด้าน

- การลดภาษีสรรพสามิตแก๊สโซฮอล์ที่มีเอทานอลผสมอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 โดยกำหนดอัตราภาษี 3.3165 บาทต่อลิตร น้อยกว่าภาษีของน้ำมันเบนซินประมาณ 43 สตางค์ต่อลิตร

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2544)

- การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการขายน้ำมันดีเซลของผู้ค้าน้ำมันตามกฎหมายว่าด้วยน้ำมันเชื้อเพลิง ผู้ค้าน้ำมันรายย่อยอื่น และสถานีบริการขายน้ำมันกลางทะเล ซึ่งจะนำน้ำมันไปขายแก่เรือประมงในเขตต่อเนื่อง โดยมีผลบังคับใช้ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2544

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2544)

- การปรับลดอากรขาเข้าแก่อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ก๊าซธรรมชาติในภาคการขนส่ง

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2544)

- การปรับปรุงอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายเฉพาะที่เป็นการจ่ายค่าขนส่งจากที่กำหนดไว้ในอัตราร้อยละ 3 ให้คงเหลือในอัตราร้อยละ 1 โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน 2544 เป็นต้นไป

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2544)

ข. มาตรการรัฐวิสาหกิจ

- การเพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัท การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 850 ล้านหุ้น หรือคิดเป็นมูลค่าทุนจดทะเบียน 8,500 ล้านบาท และให้มีการขายหุ้นเดิมที่กระทรวงการคลังถืออยู่ควบคู่ไปด้วยในจำนวนไม่เกิน 100 ล้านหุ้น

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2544)

ค. มาตรการการก่อหนี้และบริหารหนี้

- การกู้เงินของบริษัท การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จำกัด (มหาชน) โดยกระทรวงการคลัง คำประกันเพื่อนำไป Refinance พันธบัตรในประเทศที่ครบกำหนดชำระในปี 2544 จำนวน 5,300 ล้านบาท และเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนถาวรสำหรับภาระ Take or Pay ตามสัญญาซื้อขายจากแหล่ง ยาดานาและเยตากุน ภายในวงเงิน 17,000 ล้านบาท โดยมีอายุเงินกู้ไม่เกิน 10 ปี นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้ปลดหนี้ มีวงเงินกู้ระยะสั้นกับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินจำนวน 17 แห่ง วงเงิน 9,110 ล้านบาท อายุ 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2544 – 31 ธันวาคม 2544 โดยกระทรวงการคลังไม่คำประกัน

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 30 มกราคม 2544)

- การกู้เงินของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.) โดยกระทรวงการคลังคำประกันเพื่อนำไป Refinance เงินกู้เดิมที่จะครบกำหนดชำระในวันที่ 26 เมษายน 2544 จำนวน 2,940 ล้านบาท

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 3 เมษายน 2544)

- การอนุมัติให้รัฐวิสาหกิจ 4 แห่ง ได้แก่ การไฟฟ้านครหลวง การทางพิเศษแห่งประเทศไทย การรถไฟแห่งประเทศไทย และการประปานครหลวง กู้เงินจากแหล่งเงินกู้ในประเทศ วงเงินรวมทั้งสิ้น 3,327 ล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นเงินบาทสมทบโครงการเงินกู้ต่างประเทศ

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2544)

- การปรับโครงสร้างหนี้พันธบัตรรัฐบาล เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (FIDF) ที่ครบกำหนดชำระในปีงบประมาณ 2544 จำนวน 3 รุ่น วงเงิน 69,041.48 ล้านบาท โดยวิธี 1) ออกพันธบัตรรัฐบาลใหม่ 2 รุ่น วงเงิน 32,560.48 ล้านบาท 2) Re-open พันธบัตรรุ่นเดิม 3 รุ่น วงเงิน 25,879.52 ล้านบาท 3) ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน อายุ 182 วัน วงเงิน 10,400 ล้านบาท และ 4) ใช้เงินจากกองทุนเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ชดเชยความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จำนวน 201.48 ล้านบาท

- การอนุมัติให้รัฐวิสาหกิจ 5 แห่งกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ภายในประเทศ เพื่อชำระคืนหนี้เงินกู้เดิมที่ครบกำหนดชำระในปีงบประมาณ 2545 จำนวน 24,368.69 ล้านบาท ได้แก่ การประปานครหลวง 1,650 ล้านบาท การเคหะแห่งชาติ 3,775.5 ล้านบาท การประปาสวนภูมิภาค 2,000 ล้านบาท การทางพิเศษฯ 13,443.19 ล้านบาท และการรถไฟฯขนส่งมวลชนฯ 3,500 ล้านบาท

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2544)

- การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลประจำปีงบประมาณ 2545 ในวงเงินกู้ไม่เกิน 200,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามอัตราตลาด หรือตามอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรที่จะ Re-open อายุตราสารไม่เกิน 20 ปี

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2544)

- การออกพันธบัตรในตลาดทุน ญี่ปุ่น (Samurai Bond) วงเงิน 35,000 ล้านเยน เพื่อ Refinance เงินกู้ของการไฟฟ้านครหลวงวงเงิน 12,000 ล้านเยน และบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) วงเงิน 23,000 ล้านเยน

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2544)

- การปรับปรุงแผนก่อหนี้จากต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2544 ครั้งที่ 2 เป็นผลให้เหลือโครงการเงินกู้เพียง 2 โครงการ จากเดิม 14 โครงการ ได้แก่ โครงการจัดซื้อเครื่องบินพิสัยไกลลำที่ 1 และลำที่ 2 ของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) วงเงินเทียบเท่า 300 ล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งเป็นโครงการหลักที่รัฐบาลไม่คำประกัน โดยไม่มีโครงการสำรองภายใต้กรอบเพดานเงินกู้ 2,300 ล้านเหรียญสหรัฐ

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2544)

- แผนการก่อหนี้จากต่างประเทศประจำปี งบประมาณ 2545

การกำหนดเพดานเงินกู้ในแผนการก่อหนี้จากต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2545 วงเงินเทียบเท่าไม่เกิน 1,000 ล้านเหรียญสหรัฐ และอนุมัติแผนการก่อหนี้จากต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ

2545 ซึ่งประกอบด้วยโครงการ รัฐบาลกู้โดยตรง จำนวน 8 โครงการ วงเงินเทียบเท่า 490.22 ล้าน เหรียญสหรัฐ และโครงการรัฐบาล ค้ำประกัน จำนวน 8 โครงการ วงเงินเทียบเท่า 703.24 ล้านเหรียญสหรัฐ นอกจากนี้ อนุมัติเพดานเงินกู้ในประเทศทดแทน เงินกู้จากต่างประเทศของรัฐวิสาหกิจ ประจำปีงบประมาณ 2545 ในวงเงินไม่เกิน 15,000 ล้านบาท พร้อมทั้ง

อนุมัติในหลักการให้คณะกรรมการ นโยบายหนี้ของประเทศ มีอำนาจปรับปรุงแก้ไขและ ทบทวนแผนการก่อหนี้จากต่างประเทศดังกล่าวได้เป็น ระยะๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสมภายในกรอบ เพดานเงินกู้ที่กำหนด

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2544)

ง. มาตรการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

- การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ (บสท.) สำหรับการโอนทรัพย์สินคืนแก่สถาบันการเงินผู้โอน ทรัพย์สินนั้นแก่ บสท. โดยมีระยะเวลาจนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2545

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2544)

- การขยายระยะเวลาการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ แก่ผู้ประกอบการ การซึ่งเป็นบริษัทจำกัด (มหาชน) หรือบริษัทจำกัดที่ โอนกิจการบางส่วนให้แก่อีกหนึ่ง ซึ่งได้กระทำภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2544 โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2544 เป็นต้นไป พร้อมทั้งได้ขยายเวลาการ ลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ ให้ผู้ประกอบการซึ่งได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ

(มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2544)

3.2 มาตรการการเงิน ปี 2544

เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน ในปี 2544 นี้ทางการได้ปรับปรุงมาตรการทางด้านอัตราดอกเบี้ยให้อื้ออานวยต่อการดำเนินนโยบายการเงิน โดยการปรับโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยตลาดเงินระยะสั้น ยกเลิกอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน ปรับปรุงและพัฒนาระเบียบต่าง ๆ ในตลาดการเงิน สนับสนุนการให้สินเชื่อแก่ SMEs นอกจากนี้ ยังได้ผ่อนคลยมาตรการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท ออกมาตรการในการแก้ไขปัญหาของสถาบันการเงิน การกำกับและพัฒนาสถาบันการเงิน ตลอดจนมาตรการในการดำเนินนโยบายการเงินของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ซึ่งจะแถลงผลการประชุมให้แก่สาธารณชนทราบเป็นระยะ ๆ ถึงภาวะเศรษฐกิจและแนวโน้มในอนาคต สรุปได้ดังนี้

1. มาตรการด้านอัตราดอกเบี้ย

1.1 การปรับโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยของตลาดเงินระยะสั้น

เนื่องจากโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยของตลาดเงินระยะสั้นมีลักษณะบิดเบือน โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นระหว่างธนาคาร (Interbank) อยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสถาบันการเงิน ดังนั้น เพื่อให้โครงสร้างอัตราดอกเบี้ยของตลาดเงินระยะสั้นมีความเหมาะสม ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จึงปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ย R/P 14 วัน ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ใช้ในการดำเนินนโยบายการเงินจากร้อยละ 1.5 ต่อปี เป็นร้อยละ 2.5 ต่อปี

(การแถลงข่าวของผู้ช่วยผู้ว่าการสายสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2544)

1.2 การยกเลิกอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งสัญญาณของอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ธปท. ได้ประกาศยกเลิกอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน ดังนั้น หากระเบียบ

ประกาศ หนังสือเวียน สัญญา ข้อตกลง หรือข้อกำหนด หรือเงื่อนไขอื่นใดของหน่วยงาน หรือองค์กรภาครัฐและเอกชน ได้อ้างถึงอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน ให้เปลี่ยนมาใช้อัตราค่าตอบแทนในระเบียบ ธปท. ว่าด้วยการซื้อขายพันธบัตรกับสถาบันการเงินเพื่อปรับสภาพคล่องสิ้นวันโดยมีข้อสัญญาว่าผู้ขายจะซื้อคืน พ.ศ. 2544 ทดแทนได้ (ประกาศลงวันที่ 25 กันยายน 2544 และมีผลบังคับใช้ 1 ตุลาคม 2544)

2. การดำเนินนโยบายการเงิน

2.1 ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินวันที่ 18 มกราคม 2544

ธปท. ได้แจ้งผลการประชุมของคณะกรรมการนโยบายการเงินว่า การชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐ จะส่งผลต่อการส่งออกของไทย แต่อย่างไรก็ดียังมีปัจจัยบวกอยู่บ้าง โดยเฉพาะราคาน้ำมันที่มีแนวโน้มลดลงและการลดอัตราดอกเบี้ยของสหรัฐ อย่างรวดเร็ว คณะกรรมการนโยบายการเงินจึงมีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 14 วันไว้ในระดับเดิมที่อัตราร้อยละ 1.5 ต่อปี

(ข่าวธปท.ฉบับที่ 13/2544 ลงวันที่ 18 มกราคม 2544)

2.2 ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินวันที่ 1 มีนาคม 2544

รพท. แจ้งผลการประชุมของคณะกรรมการนโยบายการเงินว่า เศรษฐกิจจะขยายตัวในอัตราที่ไม่สูงนักเพราะมีความเสี่ยงจากเศรษฐกิจของสหรัฐฯ และประเทศในภูมิภาคที่ชะลอตัวลงเมื่อได้พิจารณานโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลใหม่ที่ได้แถลงต่อรัฐสภา คาดว่าจะทำให้มีการใช้จ่ายเม็ดเงินเพิ่มขึ้นตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ของปี 2544 เป็นต้นไป คณะกรรมการฯ เห็นว่าแรงกระตุ้นจากภาคการคลังจะยังไม่สร้างแรงกดดันต่อภาวะเงินเฟ้อ และแนวโน้มเงินเฟ้อพื้นฐานยังคงอยู่ในเป้าหมายที่กำหนด ประกอบกับการที่คณะกรรมการนโยบายการเงินได้ส่งสัญญาณการดำเนินนโยบายการเงินในลักษณะผ่อนคลายมาโดยตลอดส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยระยะยาวลดลง คณะกรรมการนโยบายการเงิน จึงมีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 14 วัน ไว้ในระดับเดิมที่อัตราร้อยละ 1.5 ต่อปี

(ข่าวรพท.ฉบับที่ 39/2544 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2544)

2.3 ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินวันที่ 19 เมษายน 2544

รพท. แจ้งผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินว่า การชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ และญี่ปุ่นยังคงมีผลกระทบต่อการส่งออกของไทย ดังนั้น แรงกระตุ้นต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจจึงต้องอาศัยอุปสงค์ภายในประเทศและการกระตุ้นจากภาคการคลัง สำหรับปี 2545 คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะดีขึ้นเนื่องจากประเทศต่าง ๆ ได้ดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจตั้งแต่ต้นปี 2544 รวมทั้งการปรับลดอัตราดอกเบี้ยทางการของสหรัฐฯ แม้ว่าการดำเนินนโยบายการเงินของไทยยังอยู่ในลักษณะผ่อนคลาย แต่เนื่องจากสถานการณ์เศรษฐกิจและการเงินของโลกไม่เอื้อต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ตลอดจนสถาบันการเงินยังไม่สามารถดำเนินการได้เป็นปกติ ดังนั้นระบบ

เศรษฐกิจจึงไม่อาจขยายตัวได้ในระดับสูง คณะกรรมการนโยบายการเงินจึงมีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 14 วัน ไว้ในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อปี

(ข่าวรพท.ฉบับที่ 60/2544 ลงวันที่ 19 เมษายน 2544)

2.4 ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินวันที่ 24 พฤษภาคม 2544

รพท. แจ้งผลการประชุมของคณะกรรมการนโยบายการเงินว่า เศรษฐกิจน่าจะเติบโตอยู่ในระดับใกล้เคียงกับที่ประมาณไว้ในเดือนก่อน อย่างไรก็ตามเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าน่าจะปรับตัวดีขึ้น ส่วนอัตราเงินเฟ้อในเดือนเมษายนแม้ว่าจะสูงขึ้นค่อนข้างมาก แต่ในระยะ 8 ไตรมาสข้างหน้ายังอยู่ภายในเป้าหมาย คือ ร้อยละ 0-3.5 และหากภาครัฐสามารถใช้จ่ายได้เพิ่มขึ้นตามที่คาดว่าจะทำให้มีการใช้เงินทุนมากขึ้นและมีการใช้กำลังการผลิตภายในประเทศดีขึ้น นอกจากนี้ การจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยน่าจะช่วยให้สถาบันการเงินทำงานได้ดีขึ้น ดังนั้น คณะกรรมการนโยบายการเงินจึงมีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 14 วันไว้ในอัตราเดิม

(ข่าวรพท.ฉบับที่ 75/2544 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2544)

2.5 ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินวันที่ 12 กรกฎาคม 2544

รพท. แจ้งผลการประชุมของคณะกรรมการนโยบายการเงินชุดใหม่ว่า คณะกรรมการฯ มีมติให้คงดำเนินนโยบายการเงินตามกรอบเดิมโดยจะดูแลเงินเฟ้อพื้นฐานให้อยู่ในเพดานไม่เกิน 3.5 ต่อปี และใช้อัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 14 วันสำหรับส่งสัญญาณนโยบายการเงินเช่นเดิม ทางด้านการดำเนินนโยบายการเงินนั้น คณะกรรมการฯ เห็นด้วยกับ รพท.ที่จะดูแลเสถียรภาพภายนอก (External Stability) มากขึ้น โดยเฉพาะดุลบัญชีเดินสะพัดซึ่งมีแนวโน้มเกินดุลลดลง และการบริหารอัตราแลกเปลี่ยนให้มีความ

ผันผวนระยะสั้นน้อยลง ส่วนการประเมินภาวะเศรษฐกิจ คณะกรรมการฯ เห็นว่าเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าสำคัญของโลกมีแนวโน้มอ่อนตัว แต่ยังมีปัจจัยบวกบ้างในกรณีของประเทศสหรัฐ ซึ่งมาตรการลดภาษีได้ผ่านขั้นตอนการออกเป็นกฎหมายเรียบร้อยแล้ว และประเทศญี่ปุ่นได้มีการเสนอแผนการปรับโครงสร้างหนี้ที่ชัดเจนมากขึ้น เมื่อพิจารณาแนวโน้มอัตราเงินเฟ้อของไทยในอนาคต โอกาสที่อัตราเงินเฟ้อจะสูงกว่าเป้าหมายมีน้อยและการปรับอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2544 ก็เพียงพอในการแก้ไขปัญหาความบิดเบือนของโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินระยะสั้น คณะกรรมการฯ จึงมีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 14 วัน ไว้ในระดับที่ร้อยละ 2.5 ต่อปี

(ข่าวรพท.ฉบับที่ 93/2544 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2544)

2.6 ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินวันที่ 29 สิงหาคม 2544

รพท. แจ้งผลการประชุมของคณะกรรมการนโยบายการเงินว่าประเทศคู่ค้าของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐ และประเทศในภูมิภาค ยังคงมีแนวโน้มอ่อนตัวลง ส่งผลให้การส่งออกของไทยชะลอตัวตามไปด้วยนั้น ยังไม่แสดงทิศทางที่จะกลับฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว นับเป็นปัจจัยลบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย อย่างไรก็ตาม หากแรงกระตุ้นจากภาคการคลังมีความต่อเนื่อง และเพียงพอที่จะเพิ่มอุปสงค์ภายในประเทศ คาดว่าจะผ่อนคลายผลกระทบไปได้ ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยปีนี้มีโอกาสขยายตัวมากที่สุดในช่วง ร้อยละ 1.5-2.0 ต่อปี ส่วนแรงกดดันด้านราคามีน้อยมากและแนวโน้มอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานในปี 2544 อยู่ที่ร้อยละ 2.0 ต่อปี และน่าจะยังอยู่ในเป้าหมายตลอด 8 ไตรมาสข้างหน้า ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วว่าอัตราดอกเบี้ยปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำเพียงพอต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ จึงมีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 14 วัน ไว้ในอัตราร้อยละ 2.5 ต่อปีต่อไป

(ข่าวรพท.ฉบับที่ 112/2544 ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2544)

2.7 ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินวันที่ 17 ตุลาคม 2544

รพท. แจ้งผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินว่า เหตุการณ์วินาศกรรมในประเทศสหรัฐ มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าของไทย และส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยในระยะต่อไป อย่างไรก็ตาม วิกฤตเศรษฐกิจในประเทศผ่านมาตรการด้านการคลังและการปรับโครงสร้างระบบการเงินจากการดำเนินงานของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย จะช่วยให้กลไกการทำงานของระบบการเงินดีขึ้น นับเป็นปัจจัยบวกที่จะช่วยผ่อนคลายแรงกดดันจากภายนอก ประกอบกับการลดอัตราดอกเบี้ยของสหรัฐและประเทศต่างๆ ทำให้ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยในประเทศและต่างประเทศลดลง ซึ่งเป็นผลดีต่อเสถียรภาพภายนอกประเทศ คณะกรรมการฯ จึงมีความเห็นว่ายังจำเป็นต้องดำเนินนโยบายการเงินอย่างผ่อนคลายต่อไปเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ และเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจตลอดจนช่วยรักษาความมั่นคงของฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศและเสถียรภาพของค่าเงินบาทอยู่แล้ว ขณะที่อัตราเงินเฟ้อยังอยู่ในเป้าหมาย ดังนั้นคณะกรรมการฯ จึงมีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 14 วันไว้ในอัตราร้อยละ 2.5 ต่อปี

(ข่าวรพท.ฉบับที่ 123/2544 ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2544)

2.8 ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน วันที่ 27 พฤศจิกายน 2544

รพท. แจ้งผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินว่า โอกาสที่เศรษฐกิจโลกจะเข้าสู่ภาวะถดถอยอย่างรุนแรงคงมีไม่มาก ทั้งนี้ เพราะประเทศหลักที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจได้ดำเนินนโยบายการเงินและการคลังที่ผ่อนคลาย

อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการดำเนินมาตรการด้านการคลังและการเร่งเบิกจ่ายของภาครัฐของไทยในช่วงต้นปีงบประมาณ 2545 ก็จะช่วยบรรเทาผลกระทบดังกล่าวลงได้บ้าง ทำให้คาดว่า การขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยจะอยู่ในช่วงร้อยละ 1.3-1.8 ในปี 2544 และร้อยละ 1-3 ในปี 2545 ขณะที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานน่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ 1.5-2.5 ต่อปี ในปี 2545 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เป้าหมาย คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่า ในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันนโยบายการเงินยังจำเป็นที่จะต้องอยู่ในแนวทางที่ผ่อนคลายต่อไป จึงมีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ในระดับเดิมที่ร้อยละ 2.5 ต่อปี (ข่าว ธปท. ฉบับที่ 126/2544 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2544)

2.9 ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินวันที่ 25 ธันวาคม 2544

ธปท. แจ้งผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินว่า ในปัจจุบันฐานะการเงินด้านต่างประเทศของไทยมีความมั่นคงมากขึ้น โดยค่าเงินบาทมีเสถียรภาพและทุนสำรองทางการอยู่ในระดับสูง แต่การขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะต่อไปยังมีแนวโน้มที่ชะลอตัวอยู่ ทั้งนี้ จากข้อมูลด้านต่างประเทศล่าสุดสะท้อนให้เห็นถึงภาวะเศรษฐกิจโลกที่ไม่แน่นอนและอาจมีแนวโน้มชะลอตัวลงอีก โดยเฉพาะเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ญี่ปุ่น รวมทั้งประเทศคู่ค้าที่สำคัญอื่น ๆ ของไทย ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการส่งออกและภาวะเศรษฐกิจของไทย นอกจากนี้ แนวโน้มที่ลดลงของอัตราเงินเฟ้อทำให้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงในปัจจุบันสูงขึ้น ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ประกอบกับคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วว่าแนวโน้มเงินเฟ้อพื้นฐานในปี 2545 ยังคงอยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 1.5-2.5 ต่อปี และฐานะด้านต่างประเทศได้ปรับตัวดีขึ้น ทำให้สามารถผ่อนคลายนโยบายการเงินได้มากขึ้น เพื่อสนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ คณะกรรมการฯ จึงมีมติให้ลดอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนระยะ 14 วัน ลงร้อยละ 0.25 จากร้อยละ 2.5 ต่อปีเป็นร้อยละ 2.25 ต่อปี

(ข่าว ธปท. ฉบับที่ 132/2544 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2544)

3. มาตรการพัฒนาตลาดการเงิน

3.1 การซื้อขายพันธบัตรกับสถาบันการเงินเพื่อปรับสภาพคล่องสิ้นวันโดยมีข้อสัญญาว่าผู้ขายจะซื้อคืน

ธปท. เป็นแหล่งให้กู้ยืมเงินแหล่งสุดท้าย (Last Resort) ของสถาบันการเงินที่ขาดสภาพคล่องระยะสั้น โดยได้จัดให้มีหน้าต่างสภาพคล่องแก่สถาบันการเงินทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ หน้าต่างรับซื้อพันธบัตรโดยมีข้อสัญญาว่าจะขายคืน (Loan Window) หน้าต่างรับซื้อพันธบัตรโดยมีข้อสัญญาว่าจะขายคืนเพื่อประโยชน์ในการชำระดุลการหักบัญชี (ตลาดซื้อคืนนอกเวลา) และหน้าต่างรับซื้อตั๋วเงินโดยมีข้อสัญญาว่าจะขายคืนเพื่อประโยชน์ในการชำระดุลการหักบัญชี โดยเหตุที่หน้าต่างดังกล่าวและอัตราค่าตอบแทน (อัตราดอกเบี้ย) ไม่สัมพันธ์และไม่สอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ส่งผลให้การส่งสัญญาณการเปลี่ยนแปลงนโยบายการเงินไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ธปท. จึงเห็นสมควรยกเลิกหน้าต่างดังกล่าวให้เหลือเพียงหน้าต่างเดียว คือ หน้าต่างสภาพคล่องสิ้นวัน โดยธนาคารจะรับซื้อพันธบัตรกับสถาบันการเงินและสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม บริษัทตลาดรองสินเชื่อก่ออยู่อาศัย บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย) ในราคาร้อยละ 90 ของราคาตราและคิดค่าตอบแทนในอัตราดอกเบี้ยนโยบายบวกร้อยละ 1.5 ต่อปี โดยให้สถาบันการเงินแจ้งความประสงค์ขอขายพันธบัตรระหว่างเวลา 17.00-17.30 น. และส่งหนังสือยืนยันการเสนอขายภายในเวลา 10.30 น. และให้ซื้อคืนภายในเวลา 12.00 น. ของวันทำการถัดจากวันที่ขาย

(หนังสือเวียนลงวันที่ 25 กันยายน 2544 และมีผลบังคับใช้วันที่ 1 ตุลาคม 2544)

3.2 การประกอบธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชน (Private Repo) ของธนาคารพาณิชย์

เพื่อให้เป็นไปตามแนวนโยบายของ ธปท. ที่สนับสนุนให้สถาบันการเงินทำธุรกรรมซื้อขายหลักทรัพย์โดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืนหรือขายคืนระหว่างกัน ธปท. จึงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินผ่านธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชน เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติ ดังนี้

1. กำหนดความหมายของ “ธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชน” ได้แก่ การประกอบธุรกรรมซื้อขายหลักทรัพย์โดยมีสัญญาว่าจะขายคืนหรือซื้อคืน เพื่อวัตถุประสงค์ในการให้กู้ยืมเงินหรือกู้ยืมเงินระหว่างสถาบันการเงิน ซึ่งมีตราสารเป็นหลักประกัน ตามหนังสือเวียนที่ ธปท.สนส.(11)ว. 3491/2543 เรื่องแนวนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับการประกอบธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชนของสถาบันการเงินลงวันที่ 25 ธันวาคม 2543

2. ให้นำมูลค่าตราสารที่ธนาคารพาณิชย์โอนเป็นหลักประกันในส่วนที่เกินเงินกู้ยืมที่ได้รับมารวมกับเงินที่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อ หรือลงทุน หรือก่อภาระผูกพันแก่สถาบันการเงินนั้น หากเกินอัตราส่วนที่กำหนดเกี่ยวกับการให้สินเชื่อ หรือลงทุน หรือก่อภาระผูกพันรายใหญ่ ธนาคารพาณิชย์จะกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินนั้นผ่านธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชนไม่ได้ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติถูกต้องตามที่กล่าวขณะทำธุรกรรมแต่ต่อมาอัตราส่วนที่กล่าวรวมกันแล้วเกินกว่าที่กำหนดไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม ธนาคารพาณิชย์จะกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินนั้นผ่านธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชนอีกไม่ได้ ส่วนการกู้ยืมเงินผ่านธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชนที่เกิดขึ้นก่อนแล้ว ให้มีผลผูกพันต่อไปตามสัญญา

3. การคำนวณอัตราส่วนตามข้อ 2 ในกรณีที่ตราสารที่เป็นหลักประกันมีมูลค่าลดลง

ถ้าธนาคารพาณิชย์ผู้กู้ยืมเงินถูกเรียกมาร์จินเป็นเงินสด ให้ปรับลดยอดเงินกู้ยืมลงเท่าจำนวนเงินมาร์จินที่เพิ่มขึ้น แต่ถ้าถูกเรียกมาร์จินเป็นตราสาร ให้ปรับมูลค่าตราสารที่โอนเป็นหลักประกันโดยรวมตราสารที่เป็นมาร์จินเพิ่มขึ้นด้วย

ในกรณีที่ตราสารที่เป็นหลักประกันมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ถ้าธนาคารพาณิชย์ผู้กู้ยืมเงินได้รับคืนมาร์จินเป็นเงินสดให้ปรับเพิ่มยอดเงินกู้ยืมขึ้นเท่าจำนวนเงินที่ได้รับ แต่ถ้าได้รับคืนมาร์จินเป็นตราสาร ให้ลดจำนวนตราสารที่เป็นหลักประกันลงตามจำนวนตราสารที่ได้รับคืน

4. มูลค่าตราสารให้ใช้ราคาตลาด

(หนังสือเวียนลงวันที่ 27 สิงหาคม 2544 เพื่อนำส่งประกาศลงวันที่ 17 สิงหาคม 2544 และมีผลบังคับใช้วันที่ 21 สิงหาคม 2544)

3.3 การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์กู้ยืมเงินจากผู้ลงทุนประเภทสถาบันต่าง ๆ ในรูปแบบของธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชน (Private Repo)

ธปท. อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวมกิจการวิเทศธนกิจ) กู้ยืมเงินในรูปแบบของธุรกรรม Private Repo กับผู้ลงทุนประเภทสถาบันต่าง ๆ ได้แก่

1. กองทุนต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้แก่ กองทุนรวม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนส่วนบุคคล
2. กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)
3. สำนักงานประกันสังคม
4. สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น เช่น บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย เป็นต้น
5. บริษัทประกันชีวิต และบริษัทประกันภัย

ส่วนหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลให้คงถือปฏิบัติตามแนวนโยบายของ ธปท. เกี่ยวกับการประกอบธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชน (Private Repo) ของสถาบันการเงิน และธนาคารพาณิชย์ รวมถึงเกณฑ์การกำกับอื่นๆ ที่จะประกาศใช้ในอนาคต

(หนังสือเวียนลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2544)

3.4 การกำหนดให้บริษัทบริหารสินทรัพย์เป็นสถาบันการเงิน

ธปท. ได้ออกหนังสือเวียนแจ้งให้แก่อสถาบันการเงิน และบริษัทบริหารสินทรัพย์ทุกบริษัททราบถึงประกาศกระทรวงการคลัง ที่กำหนดให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่ได้จดทะเบียนตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541 (มาตรา 3) เป็นสถาบันการเงินตามพระราชกำหนดดังกล่าว ซึ่งจะมีผลให้บริษัทบริหารสินทรัพย์สามารถรับซื้อ หรือรับโอนสินทรัพย์จากบริษัทบริหารสินทรัพย์ระหว่างกันได้

(หนังสือเวียน ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2544 ประกาศกระทรวงการคลังลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2544 และมีผลบังคับใช้วันที่ 7 พฤศจิกายน 2544)

4. มาตรการปรึวรตเงินตรา

4.1 การรับซื้อเงินตราต่างประเทศจากสถานทูตต่างประเทศ สถานกงสุล ทบวงชำนัญพิเศษแห่งองค์การสหประชาชาติ องค์การหรือสถาบันระหว่างประเทศที่ประจำการในประเทศไทย

ธปท. ได้ออกหนังสือเวียน เพื่อแจ้งให้ธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวมกิจการวิเทศธนกิจ) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และบริษัทเงินทุนสินเชีย จำกัด (มหาชน) ทราบว่าการรับซื้อเงินตราต่างประเทศแลกเงินบาทที่มี value same day และ value tomorrow จากสถานทูตต่างประเทศ สถานกงสุล ทบวงชำนัญพิเศษ

แห่งองค์การสหประชาชาติ หรือสถาบันระหว่างประเทศที่ประจำการในประเทศไทยนั้น ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในหนังสือที่ ธปท.สกก.(14)ว.462/2544 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2544 เรื่อง วิธีปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการเก็งกำไรค่าเงินบาท

(หนังสือเวียนลงวันที่ 27 เมษายน 2544)

4.2 การปล่อยกู้เงินบาทโดยตรงแก่ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ (มาตรการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท)

ธปท. ได้ผ่อนคลายมาตรการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท โดยให้สถาบันการเงินสามารถปล่อยกู้เงินบาทได้โดยตรง (Direct Loan) แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ประเทศพม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้ โดยมีเงื่อนไขดังนี้

1. สถาบันการเงินที่จะให้กู้ยืมเงินบาทโดยตรงแก่ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ (Non-Resident หรือ NR) ที่จัดตั้งในประเทศเพื่อนบ้าน จะต้องขออนุญาตต่อ ธปท. เป็นรายกรณีไป

2. เมื่อสถาบันการเงินปล่อยกู้แล้ว ต้องนำเงินบาทที่ให้กู้ยืมเข้าบัญชีของผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ ที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ (Special Nonresident Account หรือ SNA) ซึ่ง NR จะเปิดบัญชีไว้กับสถาบันการเงินได้ไม่เกินหนึ่งบัญชี โดยที่สถาบันการเงินผู้รักษาสัญชีจะต้องแจ้งชื่อและเลขที่บัญชีของ SNA ให้ ธปท. ทราบ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทุกครั้งด้วย

3. สถาบันการเงินผู้รักษาสัญชีดังกล่าวต้องดูแลการถอนเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ ธปท. คือ เพื่อซื้อสินค้าและบริการในประเทศ หรือชำระภาระผูกพันให้แก่คนไทย เว้นแต่ การกู้เงินบาทเพื่อซื้อเงินตราต่างประเทศ ซึ่งปกติ ธปท. ไม่อนุญาตให้ทำ แต่ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ

สามารถกระทำได้อีกเมื่อได้แจ้งเหตุผลและความจำเป็นที่ชัดเจนไว้ตั้งแต่ครั้งแรกเมื่อยื่นคำขอกู้เงิน

4. ธปท. ไม่อนุญาตให้มีการโอนเงินระหว่างบัญชี SNA กับบัญชีเงินบาทของผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศบัญชีอื่น หรือการโอนเงินระหว่างบัญชี SNA ด้วยกัน

(หนังสือเวียนลงวันที่ 28 ธันวาคม 2544 และให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 ธันวาคม 2544)

5. มาตรการสินเชื่อ

5.1 การกำหนดเป้าสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สำหรับปี 2544

ธปท. ได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์จัดทะเบียนในประเทศส่งแบบรายงานเป้าหมายการให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สำหรับปี 2544 ภายในวันที่ 15 มีนาคม 2544 โดยให้ตระหนักถึงความสำคัญในการตั้งเป้าหมายให้สามารถปฏิบัติได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง เพื่อจัดให้มีระบบการติดตามผลการให้สินเชื่อจริงเทียบกับเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ทุกครึ่งปี ทั้งนี้ ขอให้รายงานข้อมูลในแบบรายงานการติดตามผลการให้สินเชื่อแก่ SMEs มายัง ธปท. ภายในวันที่ 21 ของเดือนกรกฎาคม 2544 สำหรับงวดครึ่งแรกของปี 2544 และวันที่ 21 มกราคม 2545 สำหรับงวดครึ่งหลังของปี 2544

(หนังสือเวียนลงวันที่ 1 มีนาคม 2544)

5.2 อัตราดอกเบี้ยสูงสุดของเงินให้สินเชื่อ

ธปท. ได้ยกเลิกวิธีการคำนวณอัตราดอกเบี้ย MRR ที่ให้ธนาคารพาณิชย์คิดจากลูกค้าทั่วไป โดยอิงกับอัตราดอกเบี้ย MLR ที่ธนาคารพาณิชย์ประกาศบวกส่วนต่างสูงสุดไม่เกินร้อยละ 4 ต่อปี

ธปท. จึงกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติในการเรียกเก็บดอกเบี้ยการให้สินเชื่อ

ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด ฉบับลงวันที่ 20 ตุลาคม 2536 และที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งให้จัดส่งข้อมูลต้นทุนเงินฝากเฉลี่ย ณ วันสิ้นเดือน ให้ ธปท. เป็นรายไตรมาส

(หนังสือเวียนลงวันที่ 10 สิงหาคม 2544)

5.3 การผ่อนคลายแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการให้กู้ยืมแก่ผู้ดำเนินกิจการให้เช่าซื้อรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน

ธปท. ได้ยกเลิกข้อจำกัดในเรื่องวงเงินที่สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อให้แก่ผู้ดำเนินกิจการให้เช่าซื้อรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คนได้ไม่เกินร้อยละ 5 ของเงินให้สินเชื่อ เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถให้สินเชื่อได้เพิ่มขึ้น และได้กำหนดให้สถาบันการเงินปิดประกาศหลักเกณฑ์ในการเรียกเก็บเงินที่ผู้เช่าซื้อต้องชำระครั้งแรกทันทีที่ทำสัญญา ระยะเวลาการผ่อนชำระ และเงื่อนไขการยึดรถยนต์และรับเงินรายงวดที่ผู้เช่าซื้อได้ชำระไปแล้ว ไว้ในที่เปิดเผยภายในสำนักงานทุกแห่งที่ใช้ติดต่อกับประชาชน

(หนังสือเวียน ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2544)

5.4 โครงการสนับสนุนเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ SME ที่เป็น NPL แต่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ

ธปท. ได้ขยายระยะเวลาโครงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ ลูกหนี้ SME สำหรับรายที่เป็น NPL แต่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจเมื่อได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามแนวทางที่กำหนด รวมทั้งให้ขยายระยะเวลา วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นลูกหนี้ตามหนังสือที่ ธปท. สนส. (12) ว.1156/2543 ออกไปอีก 2 ปี โดยให้สิ้นสุดวันที่ 7 เมษายน 2547

(หนังสือเวียนลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2544)

5.5 เอกสารประกอบการพิจารณาให้สินเชื่อ

รพท. ได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับเอกสารที่ใช้ประกอบการพิจารณาการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน ประกอบด้วย

1. เอกสารที่แสดงฐานะ การดำเนินงาน แผนงานหรือนโยบายในการดำเนินธุรกิจของลูกค้า ทั้งนี้ ให้รวมถึงเอกสารของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า

2. เอกสารที่แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้

3. เอกสารที่แสดงรายละเอียดภาระผูกพันของลูกค้าที่มีต่อบุคคลอื่น รวมทั้งหลักประกันที่ได้มาและขายออกไป

ทั้งนี้ เอกสารดังกล่าวต้องให้เป็นปัจจุบัน และให้ถ่ายเอกสารจัดเก็บไว้ในแฟ้มสินเชื่อสำหรับลูกค้าแต่ละราย โดยให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติกับลูกค้ารายใหม่ทันที

(หนังสือเวียนลงวันที่ 12 ธันวาคม 2544)

6. มาตรการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน

6.1 การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจ Escrow Account

รพท. ได้ขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ โดยอนุญาตให้บริการรับฝากเงินในรูปแบบ Escrow Account จากผู้ฝากที่ได้ทำสัญญาจะซื้อจะขาย หรือสัญญาซื้อขายสินทรัพย์ต่าง ๆ กับผู้ขายได้ โดยที่ธนาคารพาณิชย์จะดูแลให้มีการเบิกถอนเงินจากบัญชีดังกล่าว เมื่อผู้ซื้อและผู้ขายได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาประกอบการเปิดบัญชีครบถ้วนแล้ว และต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ ธนาคารพาณิชย์สามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากการเปิดบัญชี ค่าบริการ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จากผู้ใช้บริการได้ แต่ต้องกำหนดไว้ในสัญญาอย่างชัดเจนและในสัญญาการเปิดบัญชี Escrow ต้องมีรายการ ชื่อ ที่อยู่ของคู่สัญญา ข้อมูลสินทรัพย์ที่เป็นวัตถุแห่งหนี้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเปิดบัญชี การ

ฝาก การถอน และการปิดบัญชี ตลอดจนค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมในการเปิดบัญชี วันเริ่มต้นและสิ้นสุดการเปิดบัญชี Escrow

อนึ่ง การประกอบธุรกิจที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าว ธนาคารพาณิชย์ต้องได้รับอนุญาตจาก รพท. ก่อน มิฉะนั้น อาจถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ Escrow Account

(หนังสือเวียนลงวันที่ 8 มีนาคม 2544)

6.2 การขยายระยะเวลาการถือครองอสังหาริมทรัพย์

รพท. ได้ออกหนังสือเวียนให้สำนักงานวิเทศธนกิจถือปฏิบัติเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ตามหนังสือเวียนที่ รพท.สนส.(12)ว.4411/2542 เรื่อง การขยายระยะเวลาการถือครองอสังหาริมทรัพย์ ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2542 โดยให้กิจการวิเทศธนกิจถือครองกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ได้เกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดเฉพาะอสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับโอนมา ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2540 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2544 และต้องขายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวภายใน 10 ปีนับจากวันที่รับโอน

(หนังสือเวียนลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2544)

6.3 การรับตัวสัญญาใช้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้เข้าซื้อขายในตลาดซื้อคืน

เนื่องจากกระทรวงการคลังได้ออกจำหน่ายตัวสัญญาใช้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้โดยอำนาจตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2541 รพท. จึงได้ออกประกาศให้แก่สถาบันการเงินที่เป็นสมาชิกตลาดซื้อคืน รวม 2 ฉบับ ได้แก่

1. ระเบียบ รพท. ว่าด้วยการซื้อขายพันธบัตรรัฐบาลโดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืนหรือขายคืน (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2544 (ซึ่งในระเบียบนี้

ธนาคารจะรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ในราคาร้อยละ 95 ของราคาที่ตราไว้)

2. ระเบียบ ธปท. ว่าด้วยการซื้อขายพันธบัตรกับไพรมารีดีลเลอร์ (Primary Dealer) โดยมีสัญญาว่าจะขายคืนหรือซื้อคืน (ฉบับที่ 2) พ.ศ 2544

เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมจากระเบียบเดิม โดยเพิ่มความหมายของคำว่า “พันธบัตร” ให้รวมถึงตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ ซึ่งมี ธปท. เป็นนายทะเบียนและตัวแทนการจ่ายเงิน และกำหนดความหมายของคำว่า “ตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้” หมายถึง ตั๋วสัญญาใช้เงินที่กระทรวงการคลัง ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟู

(ประกาศลงวันที่ 14 กันยายน 2544 และมีผลบังคับใช้วันที่ 17 กันยายน 2544)

6.4 การปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการซื้อหรือมีหุ้นในบริษัทจำกัดเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด

เพื่อเป็นการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และสนับสนุนการลงทุนของสถาบันการเงิน ธปท. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการซื้อหรือมีหุ้นในบริษัทจำกัดเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

1. การอนุญาตให้สถาบันการเงิน (ธนาคารพาณิชย์ สาขานานาชาติ สาขาต่างประเทศ และสำนักงานวิเทศธนกิจ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์) มีหุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ์ (รวมถึงหุ้นกู้ในกรณีของบริษัทเครดิตฟองซิเอร์) ในบริษัทลูกหนี้เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ เนื่องจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์ของ ธปท. นั้น การมีหุ้นให้ครอบคลุมถึงกรณีหุ้นของบริษัทอื่นที่ลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันนำมาชำระหนี้ หุ้นของผู้ค้ำประกันหนี้ของลูกหนี้ที่นำมาชำระหนี้ และการถือหุ้นใน

บริษัทที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อเข้าถือหุ้นหรือฟื้นฟูบริษัทลูกหนี้ด้วย

2. สถาบันการเงินที่มีหุ้นในบริษัท จำกัด เนื่องจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์ของ ธปท. เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดต้องลดสัดส่วนการมีหุ้นดังกล่าวและการถือหุ้นในบริษัทจำกัดในกรณีอื่นทั้งหมด ให้เหลือรวมกันไม่เกินเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ในทันทีที่สามารถทำได้แต่ต้องไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2547 เว้นแต่ได้รับอนุญาตจาก ธปท.

3. การลดสัดส่วนการมีหุ้นในบริษัทจำกัดที่ได้มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์ของ ธปท. จะต้องไม่ก่อให้เกิดผลขาดทุนแก่สถาบันการเงิน เว้นแต่กรณีดังนี้

3.1 การจำหน่ายหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งจำหน่ายในราคาไม่ต่ำกว่ามูลค่าทางบัญชี (Book Value) หรือราคาปิด (Close Price) ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ก่อนวันที่สถาบันการเงินจำหน่ายหลักทรัพย์ดังกล่าว 1 วันทำการ

3.2 การจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัดที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งจำหน่ายในราคาที่ผู้สอบบัญชีของสถาบันการเงินรับรอง ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีไม่มีความเชี่ยวชาญในการรับรองความเหมาะสมของราคา ผู้สอบบัญชีสามารถหาผู้เชี่ยวชาญมารับรองความเหมาะสมของราคาดังกล่าวได้ โดยให้ถือว่าเป็นราคาที่รับรองโดยผู้สอบบัญชี

3.3 กรณีอื่นที่ได้รับอนุญาตจาก ธปท.

อนึ่ง การคำนวณว่าการจำหน่ายหลักทรัพย์ก่อให้เกิดผลขาดทุนหรือไม่ ให้เปรียบเทียบราคาจำหน่ายกับราคาต่อบัญชี ณ วันที่ได้รับหลักทรัพย์

(หนังสือเวียนลงวันที่ 7 สิงหาคม 2544)

6.5 หลักเกณฑ์สำหรับบริษัทบริหารสินทรัพย์

รพท. ได้อนุญาตให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ซื้ออสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ที่ไม่ได้จำหน่ายไว้กับบริษัทบริหารสินทรัพย์ จากการขายทอดตลาดโดยคำสั่งศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือจากเจ้าหนี้ร่วมในกรณีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ ซึ่งบริษัทต้องทยอยจ่ายอสังหาริมทรัพย์ประเภทนี้ออกไปให้หมดภายใน 10 ปี โดยถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการถือครองอสังหาริมทรัพย์รอการขาย

(หนังสือเวียนลงวันที่ 5 ตุลาคม 2544 และมีผลบังคับใช้วันที่ 25 กันยายน 2544)

7. มาตรการกำกับและพัฒนาระบบการเงิน

7.1 การดำรงสินทรัพย์ของสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

รพท. ได้นำส่งประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการดำรงสินทรัพย์ของสาขาธนาคารต่างประเทศ โดยประกาศยกเลิกการอนุญาตให้นับเงินลงทุนที่สาขาธนาคารต่างประเทศใช้เงินกองทุนไปลงทุนในหุ้นของบริษัทจำกัด ซึ่งในที่สุดจะนำไปลงทุนในหุ้นสามัญ หรือหุ้นบุริมสิทธิของธนาคารพาณิชย์ และบริษัทเงินทุนที่จดทะเบียนในประเทศไทยตามโครงการที่ได้รับความเห็นชอบจาก รพท. และเงินลงทุนในหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิของธนาคารพาณิชย์ และบริษัทเงินทุนที่จดทะเบียนในประเทศไทยเป็นสินทรัพย์ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522

(หนังสือเวียนลงวันที่ 11 มกราคม 2544 เพื่อนำส่งประกาศกระทรวงการคลังลงวันที่ 8 ธันวาคม 2543 และมีผลบังคับใช้วันที่ 19 ธันวาคม 2543)

7.2 การใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) ในการประกอบธุรกิจของบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์

รพท. ได้นำส่งประกาศกระทรวงการคลังเรื่อง การใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet)

ในการประกอบธุรกิจของบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สรุปรายละเอียด ดังนี้

1) ขยายประเภทและขอบเขตธุรกรรมที่บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์สามารถใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นธุรกรรมทุกประเภทที่ได้รับอนุญาตจาก รพท. ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยต้องได้รับอนุญาตจาก รพท. ก่อนดำเนินการ

สำหรับบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ที่ได้รับอนุญาตตามประกาศกระทรวงการคลังฉบับลงวันที่ 27 มกราคม 2543 ในเรื่องเดียวกันไปแล้วนั้น ให้ดำเนินการภายใต้ข้อกำหนดของประกาศฉบับนี้ได้ทันที

2) ในการเชื่อมโยง Website ของบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ กับธุรกิจอื่นจะต้องไม่แสดงเครื่องหมาย การค้าหรือข้อความของธุรกิจอื่นบนหน้าจอภาพแรกของบริษัทเงินทุนฯ และไม่กระทำการใด ๆ ในลักษณะเป็นการโฆษณาชวนให้ลูกค้าไปใช้บริการใน Website ของธุรกิจอื่นและห้ามทำการซื้อขายสินค้าระหว่างลูกค้ากับธุรกิจอื่นบน Website ของบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์นอกจากนี้ ให้บริษัทเงินทุนฯ คิดค่าธรรมเนียมการให้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากลูกค้าผู้ใช้บริการและธุรกิจอื่นตามกลไกตลาด โดยต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อลูกค้าผู้ใช้บริการ

(หนังสือเวียนลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2544 เพื่อนำส่งประกาศกระทรวงการคลังลงวันที่ 22 มกราคม 2544 และมีผลบังคับใช้วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2544)

7.3 การกำหนดให้บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ปฏิบัติในเรื่องการกู้ยืมหรือรับเงิน หรือจัดหาเงินทุนจากประชาชน

รพท. ได้ออกข้อกำหนดให้บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการกู้ยืมหรือรับฝากเงินจากประชาชน โดยต้องจัดให้

ลูกค้าแสดงข้อมูลเกี่ยวกับตนเองอย่างละเอียดและลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องของสำเนาเอกสารหลักฐานด้วย และให้เก็บรักษาเอกสารหลักฐานหรือสำเนาไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปีนับแต่วันที่ชำระเงินคืนให้แก่ลูกค้า เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ นอกจากนี้ ลูกค้าจะปกปิดชื่อจริงโดยใช้ชื่อแฝงหรือชื่อปลอมมิได้ สำหรับลูกค้าที่มีเงินให้กู้ยืมหรือเงินฝากอยู่ก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ ให้บริษัทเงินทุนดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศฉบับนี้ภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่บังคับใช้ เว้นแต่ลูกค้าที่ติดต่อไม่ได้และบริษัทได้แจ้งทางจดหมายลงทะเบียนให้ลูกค้าดำเนินการแล้ว

(หนังสือเวียนลงวันที่ 29 ธันวาคม 2543 เพื่อนำส่งประกาศธนาคารลงวันที่ 21 ธันวาคม 2543 และมีผลบังคับใช้วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544)

7.4 การให้กู้ยืมเงินแก่หรือลงทุนในกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องและการให้กู้ยืมเงินแก่ผู้ถือหุ้น

รพท. ได้ออกประกาศ ให้แก่ สถาบันการเงิน (ไม่รวมกิจการวิเทศธนกิจ) เกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินหรือลงทุนในกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องและการให้กู้ยืมเงินแก่ผู้ถือหุ้น โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ให้สถาบันการเงินระงับการให้สินเชื่อหรือลงทุนในกิจการที่สถาบันการเงิน หรือกรรมการหรือผู้บริหารของสถาบันการเงินนั้นมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง หรือให้สินเชื่อแก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้บริหารของสถาบันการเงินในปริมาณมากเกินไป สมควร
2. ให้สถาบันการเงินระงับการให้สินเชื่อหรือลงทุนในกิจการที่สถาบันการเงินหรือกรรมการหรือผู้บริหารของสถาบันการเงินนั้นมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง หรือให้สินเชื่อแก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้บริหารของสถาบันการเงินโดยมีเงื่อนไขหรือข้อกำหนดพิเศษผิดไปจากปกติ
3. ให้สถาบันการเงินจัดทำนโยบายการให้สินเชื่อหรือลงทุนในกิจการที่สถาบันการเงินหรือ

กรรมการหรือผู้บริหารของสถาบันการเงินนั้นมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง หรือให้สินเชื่อแก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้บริหารของสถาบันการเงิน

(หนังสือเวียนลงวันที่ 12 กันยายน เพื่อนำส่งประกาศวันที่ 4 กันยายน 2544 และมีผลบังคับใช้วันที่ 12 กันยายน 2544)

7.5 การเป็นกรรมการในบริษัทจำกัดอื่นของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์

รพท. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการในบริษัทจำกัดอื่น ของผู้บริหารของธนาคารพาณิชย์ โดยกำหนดให้กรรมการและผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ กรรมการบริหาร หรือกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในบริษัทจำกัดอื่นได้ไม่เกิน 3 แห่ง หากธนาคารพาณิชย์ใดมีกรรมการและผู้บริหารระดับสูงไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์นี้ ต้องแก้ไขให้ถูกต้องและรายงานให้รพท. ทราบภายใน 90 วันนับแต่วันที่ผลบังคับใช้ หากยังแก้ไขไม่เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด รพท. อาจสั่งการหรือกำหนดเงื่อนไขใดๆ ให้ปฏิบัติ ก็ได้

(หนังสือเวียนลงวันที่ 12 กันยายน 2544 เพื่อนำส่งประกาศลงวันที่ 4 กันยายน 2544 และมีผลบังคับใช้วันที่ 12 กันยายน 2544)

7.6 การขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์

รพท. ได้ขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในเรื่องของการดูแลและเก็บรักษาทรัพย์สิน (Custodian Service) โดยให้รวมถึงการดูแลและเก็บรักษาเอกสารแสดงสิทธิในทรัพย์สิน และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจำหน่าย จ่ายโอนหรือประเมินมูลค่าทรัพย์สิน

(หนังสือเวียนลงวันที่ 24 กันยายน 2544)

7.7 การนับมูลค่าหลักทรัพย์ที่ใช้ในการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง

รพท. กำหนดให้สถาบันการเงินนับมูลค่าหลักทรัพย์เข้าเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องโดยใช้ราคาตามบัญชี ณ วันสิ้นเดือนก่อน เป็นมูลค่าสินทรัพย์สภาพคล่องที่จะใช้ดำรงในเดือนถัดไป เว้นแต่ ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบัตรเงินฝากที่ออกโดยธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ตามโครงการรับแลกเปลี่ยนตัว 56 บริษัทเงินทุนที่ถูกระงับการดำเนินการ ซึ่งให้ใช้จำนวนเงินที่ตราไว้ในตราสารตามเดิม

(หนังสือเวียน ลงวันที่ 27 กันยายน 2544 และมีผลบังคับใช้วันที่ 23 พฤศจิกายน 2544)

7.8 การเพิ่มเติมประเภทสินทรัพย์สภาพคล่อง

รพท. ได้เพิ่มเติมประเภทหลักทรัพย์และตราสารที่จะนำมาดำรงเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ดังนี้

1) ตัวสัญญาใช้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ที่ออกโดยกระทรวงการคลัง ซึ่งถือเป็นหลักทรัพย์รัฐบาลไทย

2) พันธบัตรรัฐบาลที่ออกตามโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 1 และ 2 ซึ่งถือเป็นหลักทรัพย์รัฐบาลไทย

3) ตัวสัญญาใช้เงินของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (TAMC) ซึ่งถือเป็นตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (FIDF) คำประกันหรืออวัลตันเงินและดอกเบี้ย

ทางด้านบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ให้เพิ่มสินทรัพย์ที่ปราศจากภาระผูกพัน ดังนี้

1) ตัวสัญญาใช้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ที่ออกโดยกระทรวงการคลัง

2) พันธบัตรหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดย FIDF

3) หุ้นกู้ พันบัตร หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ FIDF คำประกันหรืออวัลตันเงินและดอกเบี้ย

4) หลักทรัพย์ที่บรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยออกใหม่สืบเนื่องจากโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ตามพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. 2540

5) ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบัตรเงินฝากที่ออกโดยธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ตามโครงการรับแลกเปลี่ยนตัว 56 บริษัทเงินทุนที่ถูกระงับการดำเนินการ

6) เงินให้กู้ยืมเมื่อเรียกแก้ธนาคารที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยและ FIDF

อนึ่ง จากการที่ รพท. อนุญาตให้สถาบันการเงินนับตัวสัญญาใช้เงินของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (TAMC) เป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้นั้น รพท. ได้กำหนดให้สถาบันการเงินเริ่มนับได้ตั้งแต่วันที่ได้รับตัวสัญญาใช้เงินนั้น และหากมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินตามตัวสัญญาใช้เงิน สถาบันการเงินจะต้องปรับมูลค่าที่นำมาใช้ดำรงเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องให้สอดคล้องกันด้วย

(หนังสือเวียนลงวันที่ 8 ตุลาคม 2544และวันที่ 9 พฤศจิกายน 2544 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 ตุลาคม 2544 และวันที่ 23 พฤศจิกายน 2544 ตามลำดับ)

7.9 ขอบเขตการประกอบกิจการวิเทศธนกิจ

รพท. อนุญาตให้กิจการวิเทศธนกิจทำธุรกรรมการประกันความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยกับสถาบันการเงิน สำหรับเงินกู้และเงินให้กู้ยืมของตนเอง และเงินที่ให้กู้แก่ลูกค้าในต่างประเทศ กิจการวิเทศธนกิจอื่น กระทรวงการคลัง รพท. หรือลูกค้าในประเทศที่กิจการวิเทศธนกิจให้กู้เป็นเงินตราต่างประเทศ

อนึ่ง เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2544 ธปท. ได้ชี้แจงแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การประกอบกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์ และประกาศ ธปท. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์ อาทิ ข้อกำหนดที่ให้การแยกกิจการวิเทศธนกิจออกจากกิจการธนาคารพาณิชย์ เหมือนหนึ่งเป็นคนละนิติบุคคลนั้น ให้รวมถึงการแยกเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารในต่างประเทศ (Nostro Account) และการแยกเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวกับการให้กู้ยืมหรือการซื้อขายเงินตราต่างประเทศหรือเกี่ยวกับการทำธุรกิจใดๆ ในนามของกิจการวิเทศธนกิจ เป็นต้น

(หนังสือเวียนลงวันที่ 30 สิงหาคม 2544 เพื่อนำลงประกาศประกาศลงวันที่ 7 สิงหาคม 2544 และมีผลบังคับใช้วันที่ 17 สิงหาคม 2544 หนังสือเวียนลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2544)

8.การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ

8.1 การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการธุรกิจที่ประสบอุทกภัยในภาคใต้

ธปท. จะให้ความช่วยเหลือทางการเงินตามระเบียบว่าด้วยการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 การประกอบกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. 2531 และการประกอบกิจการเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการฟื้นฟูกิจการเป็นกรณีพิเศษแก่ผู้ประกอบการธุรกิจที่ประสบอุทกภัยในภาคใต้เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2543 ทั้งรายใหม่และรายเก่า โดย ธปท. จะคิดอัตราดอกเบี้ยจากสถาบันการเงินที่รับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี และให้ธนาคารพาณิชย์คิดดอกเบี้ยจากลูกค้าในอัตราดอกเบี้ย MLR ลบด้วยร้อยละ 2.75 ต่อปี ส่วนสถาบันการเงินที่ขายตั๋วซึ่งมิใช่ธนาคารพาณิชย์ให้ใช้อัตราดอกเบี้ย MLR ตามประกาศของธนาคารพาณิชย์ 4 แห่ง (ได้แก่

ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย และ ธนาคารไทยพาณิชย์) โดยเฉลี่ยลดด้วยร้อยละ 2.75 ต่อปี

นอกจากนี้ ธปท. ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยที่คิดจากสถาบันการเงินในการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากเดิมในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี เหลือร้อยละ 2 ต่อปี เป็นระยะเวลา 1 ปี และกำหนดระยะเวลาในการให้ความช่วยเหลือตามโครงการนี้ไม่เกิน 1 ปี

(หนังสือเวียนลงวันที่ 12 มกราคม 2544 และมีผลบังคับใช้วันที่ 12 มกราคม 2544)

8.2 การปรับปรุงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการในภาคเศรษฐกิจสำคัญ

ธปท. ได้ปรับปรุงการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการในภาคเศรษฐกิจสำคัญ โดยจะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการรายใหม่แต่ละรายเป็นเวลาไม่เกิน 3 ปี ตามระเบียบต่างๆที่บังคับใช้ (รวม 8 ฉบับ)

สำหรับระเบียบ ธปท. ว่าด้วยการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการค้าพืชผลเกษตร การเก็บรักษาสินค้าไว้ในคลังสินค้า การขายข้าวสารของผู้ประกอบการโรงสี ซึ่งเดิมไม่มีการกำหนดเวลานั้น ธปท. จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการรายเดิมต่อไปอีกเป็นเวลาไม่เกิน 3 ปีนับจากวันที่ในหนังสือฉบับนี้

นอกจากนี้ ธปท. ได้ปรับปรุงระเบียบการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการเลี้ยงสัตว์ พ.ศ. 2531 โดยจะเรียกเก็บดอกเบี้ยจากสถาบันการเงินในอัตราลดลงจากร้อยละ 5 ต่อปี เป็นร้อยละ 3 ต่อปี และเพิ่มสัดส่วนจำนวนเงินที่รับซื้อจากเดิมอัตราร้อยละ 50 เป็นร้อยละ 60 ของจำนวนเงินในตั๋วสัญญาใช้เงินที่ ธปท. รับซื้อ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 14 สิงหาคม 2544 เป็นต้นไป

(หนังสือเวียนลงวันที่ 7 สิงหาคม 2544)

3.3 มาตราการสงฆ์หรมทรัพย์ปี 2544

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 เห็นชอบมาตรการส่งเสริมธุรกิจสงฆ์หรมทรัพย์ ดังนี้

1. การหักลดหย่อนเงินภาษี ผู้ที่ซื้ออาคารพร้อมที่ดินหรือห้องชุด หรือผู้ซื้อที่ดินพร้อมกับการทำสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารลงบนที่ดิน สามารถนำเงินดาวน์หรือเงินค่าซื้อทรัพย์สินดังกล่าวมาหักเป็นค่าลดหย่อนพิเศษเพิ่มเติมจากค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง โดยมีเงื่อนไขดังนี้

(1) ต้องเป็นการจ่ายค่าซื้อ หรือผ่อนชำระราคาตามสัญญา เฉพาะส่วนที่มีการจ่ายภายในกำหนดระยะเวลา 1 ปี นับแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้ โดยจะได้รับสิทธิคือ

- กรณีจ่ายค่าซื้ออาคารฯ ทั้งจำนวนในคราวเดียว ให้ได้รับสิทธิเท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 200,000 บาท โดยเงินที่จ่ายไปนั้นต้องมีเงินที่ได้มาจากการกู้ยืม ทั้งนี้ จะหักค่าลดหย่อนได้ปีละครั้งหนึ่งเป็นระยะเวลา 2 ปีติดต่อกัน โดยเริ่มตั้งแต่ปีภาษีที่มีการโอนกรรมสิทธิ์
- กรณีผ่อนชำระราคาค่าซื้ออาคารฯ ให้ได้รับสิทธิเท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 100,000 บาทในปีภาษีที่มีการโอนกรรมสิทธิ์

(2) ต้องมีการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ภายใน 1 ปีนับแต่วันที่กฎหมายเริ่มมีผลบังคับใช้

(3) กรณีที่เป็นอาคารพร้อมที่ดินหรือห้องชุดในอาคารชุดที่ซื้อมา ผู้มีสิทธิหักลดหย่อนจะต้องไม่เคยมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นมาก่อนในช่วง 1 ปีก่อนวันที่กฎหมายมีผลบังคับใช้ และผู้มีสิทธิหักลดหย่อนต้องถือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ที่ซื้อเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี นับแต่วันที่มียกรรมสิทธิ์

(4) สิทธิในการหักลดหย่อนข้างต้น ให้ใช้สำหรับการซื้ออสังหาริมทรัพย์เพียงแห่งเดียว สำหรับผู้มีเงินได้ไม่ว่าจะมีคู่สมรสด้วยหรือไม่ก็ตาม

ทั้งนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2544 เป็นต้นไป

2. การหักค่าสีกหรือและค่าเสื่อมราคาเบื้องต้น (Initial Allowance) สำหรับการซื้ออาคาร ถาวรเป็นกรณีพิเศษ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่

ซื้ออาคารถาวรเพื่อใช้ในการกิจการของตนเอง และซื้อหรือได้รับโอนกรรมสิทธิ์มาภายใน 1 ปี นับแต่วันที่กฎหมายมีผลบังคับใช้ สามารถหักค่าสีกหรือและค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นของทรัพย์สินนั้นได้ในวันที่ได้ทรัพย์สินนั้นมา ในอัตราร้อยละ 20 ของมูลค่าต้นทุนที่ซื้อมา ส่วนมูลค่าต้นทุนส่วนที่เหลือให้ทยอยหักได้ 20 ปีตามเกณฑ์ปกติ

ทั้งนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน 2544

3. ธนาคารอาคารสงเคราะห์ปล่อยสินเชื่อดีเต็มวงเงิน 100% ของราคาประเมินหรือราคาซื้อขายแก่กลุ่มข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อแน่นอนและมั่นคง โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน 2544 และมีรายละเอียดเงื่อนไข ดังนี้

(1) ผู้กู้ต้องเป็นข้าราชการ หรือลูกจ้างประจำ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือพนักงานองค์การอิสระของรัฐ หรือพนักงานองค์การมหาชน มีอายุไม่เกิน 55 ปี ระยะเวลาในการกู้ไม่เกิน 30 ปี (อายุผู้กู้รวมกับจำนวนปีที่กู้ต้องไม่เกิน 65 ปี)

(2) เป็นการขอสินเชื่อใหม่ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

- เพื่อซื้อที่ดินพร้อมอาคาร หรือห้องชุด
- เพื่อปลูกสร้างอาคาร หรือเพื่อซื้อที่ดินพร้อมปลูกสร้างอาคาร
- เพื่อขยาย หรือต่อเติม ซ่อมแซมอาคาร
- เพื่อถ่ถอนจำนองที่ดินพร้อมอาคารหรือห้องชุด

(3) วงเงินกู้ไม่เกินร้อยละ 100 ของราคาประเมินที่ดินพร้อมอาคารหรือห้องชุด และไม่เกินร้อยละ 100 ของราคาซื้อขายหรือราคาก่อสร้าง แล้วแต่ว่าราคาใดต่ำกว่า และต้องสอดคล้องกับรายได้และความสามารถในการผ่อนชำระหนี้ของผู้กู้

(4) การคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

- กรณีชำระหนี้เงินกู้ด้วยตนเอง ใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้รายย่อยระยะยาวประเภทลอยตัวหรืออัตราดอกเบี้ยคงที่ตามประกาศของธนาคาร
- กรณีหน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้นำหน้ที่นำส่งเงินกู้ ใช้อัตราดอกเบี้ยรายย่อยระยะยาวประเภทลอยตัวลบร้อยละ 1 ต่อปี

และในการประชุมของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2544 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบดังนี้

4. โครงการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของข้าราชการสมาชิก กบข. ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) และธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) ในการสนับสนุนให้ข้าราชการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองทั้งนี้ กบข. จะนำเงินกองทุนจำนวน 5,000 ล้านบาทฝากไว้กับ ธอส. เพื่อใช้ในการปล่อยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยแก่ข้าราชการที่เป็นสมาชิก กบข. โดยมีหลักเกณฑ์สำคัญ ดังนี้

(1) ผู้กู้ต้องเป็นข้าราชการที่เป็นสมาชิกของ กบข.

- (2) เป็นการขอสินเชื่อใหม่ตามวัตถุประสงค์ดังนี้
- เพื่อซื้อที่ดินพร้อมอาคาร หรือห้องชุด
 - เพื่อปลูกสร้างอาคาร หรือเพื่อซื้อที่ดินพร้อมปลูกสร้างอาคาร
 - เพื่อขยาย หรือต่อเติม ซ่อมแซมอาคาร

(3) วงเงินกู้ไม่เกินร้อยละ 100 ของราคาประเมินที่ดินพร้อมอาคาร หรืออาคาร หรือห้องชุด และไม่เกินร้อยละ 100 ของราคาซื้อขายหรือราคาค่าก่อสร้าง แล้วแต่ว่าราคาใดต่ำกว่า ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน 65 เท่าของเงินเดือนสุทธิ

(4) ระยะเวลาในการกู้ไม่เกิน 30 ปี และอายุผู้กู้รวมกับจำนวนปีที่ขอกู้ต้องไม่เกิน 65 ปี หรือจนเกษียณอายุราชการ แล้วแต่ระยะเวลาใดยาวกว่า

(5) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ 3 ปีแรกเท่ากับร้อยละ 4.5 ต่อปี จากนั้นจะเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 36 เดือนบวกกับร้อยละ 0.75 ต่อปี

ต่อมาในวันที่ 11 ธันวาคม 2544 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบมาตรการส่งเสริมธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เพิ่มเติมอีก ดังนี้

5. อนุมัติให้ข้าราชการที่กู้ยืมเงินจากกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) เพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารที่อยู่อาศัย สามารถนำดอกเบี้ยเงินกู้ยืมดังกล่าว หักเป็นค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษี

เงินได้บุคคลธรรมดาได้ตามที่จ่ายจริง แต่เมื่อรวมกับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากการซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารที่อยู่อาศัยจากสถาบันการเงินและแหล่งอื่นแล้ว ต้องไม่เกิน 50,000 บาท

6. ยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์ให้กับ กบข. สำหรับรายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่ให้แก่ข้าราชการเพื่อนำไปซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารที่อยู่อาศัย

7. ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ สำหรับการขายอสังหาริมทรัพย์ของกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้อง

8. ขยายสิทธิประโยชน์การนำดอกเบี้ยเงินกู้ยืมสำหรับการซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารที่อยู่อาศัยมาหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้มากกว่า 1 แห่ง ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่เมื่อรวมกับดอกเบี้ยจากการซื้อที่อยู่อาศัยทุกแห่งแล้ว ต้องไม่เกิน 50,000 บาท

9. ขยายเวลาการยกเว้นภาษีและสิทธิประโยชน์ภาษีตามกฎหมายต่าง ๆ ที่จะสิ้นสุดในปี 2544 ดังนี้

9.1 ขยายเวลาการยกเว้นภาษีสรรพากร และการลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเหลือร้อยละ 0.01 ไปจนถึงสิ้นสุดปี 2545 สำหรับกรณีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรโดยการโอนกิจการบางส่วนให้แก่กัน

9.2 ขยายเวลาการปรับลดอัตราภาษีธุรกิจเฉพาะ (รวมภาษีท้องถิ่น) กรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางค้าหรือหากำไร จากอัตราร้อยละ 3.3 ให้คงเหลือร้อยละ 0.11 เป็นสิ้นสุดในปี 2545

9.3 เพิ่มเติมการลดค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เพื่อเป็นการส่งเสริมการฟื้นตัวของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

9.3.1 ลด ค่า จ ด ท ะ เบี ย น ก ร จ ำ น อ ง อสังหาริมทรัพย์จากร้อยละ 1 เหลือร้อยละ 0.01 สำหรับที่ดิน อาคาร หรืออาคารพร้อมที่ดิน

9.3.2 ลดค่าจดทะเบียนการจ้างห้องชุดจากร้อยละ 1 เหลือร้อยละ 0.01 สำหรับห้องชุดทั้งหมดในอาคารชุดหรือห้องชุดในอาคารชุด

9.3.3 ลดค่าจดทะเบียนโอนอาคารสำนักงาน โดยต้องเป็นอาคารหรืออาคารพร้อมที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้

ปลูกสร้างเป็นอาคารสำนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

9.3.4 ขยายระยะเวลาการลดค่าจดทะเบียนการโอนอสังหาริมทรัพย์และห้องชุดอีก 1 ปี จากสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544 เป็นสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545

3.4 มาตรการเกษตร ปี 2544

1. การให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ชาวไร่อ้อย

เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2544 คณะรัฐมนตรีอนุมัติการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ชาวไร่อ้อยฤดูกาลผลิตปี 2544/2545 วงเงินจำนวน 10,000 ล้านบาท พร้อมทั้งเห็นชอบมาตรการ ดังนี้

(1) ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นผู้ดำเนินการรับซื้อลดเช็คเพื่อส่งเสริมการปลูกอ้อย (เช็คเขียว) ของโรงงานน้ำตาลทั้ง 46 โรงงาน เพียงสถาบันเดียวต่อไป

(2) ให้ ธ.ก.ส. คิดอัตรารับซื้อลดเช็คเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี (MLR) ของ ธ.ก.ส. และในกรณีที่ ธ.ก.ส. ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจาก ธปท. ในอัตราดอกเบี้ยผ่อนปรน ธ.ก.ส. จะต้องลดอัตรารับซื้อลดเช็คลงตามต้นทุน ทั้งนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2544 เป็นต้นไป

(3) ให้ความช่วยเหลือชาวไร่อ้อยฤดูกาลผลิตปี 2544/ 2545 โดยถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางเช่นเดียวกับฤดูกาลผลิตปี 2543/2544

ต่อมาเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ชาวไร่อ้อยฤดูกาลผลิตปี 2545/2546 ดังนี้

(1) อนุมัติความช่วยเหลือในวงเงิน 10,000 ล้านบาท โดยขอรับการสนับสนุนทางการเงินจาก ธปท. จำนวน 5,000 ล้านบาท ในอัตราดอกเบี้ยตามระเบียบที่ ธปท. ได้เคยให้ความช่วยเหลือแก่ชาวไร่อ้อย สมทบกับเงินของ ธ.ก.ส. อีก 5,000 ล้านบาท เพื่อนำไปรับซื้อลดตั๋วเงินของชาวไร่อ้อยตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเช่นเดียวกันกับฤดูกาลผลิตปีที่ผ่านมา

(2) อนุมัติในหลักการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามมาตรการให้ความช่วยเหลือชาวไร่อ้อยทุกฤดูกาลผลิต

และเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2544 คณะรัฐมนตรีรับทราบมาตรการช่วยเหลือชาวไร่อ้อยของกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย ดังนี้

(1) ให้นำรายได้กองทุนฯ ไปเพิ่มค่าอ้อยให้กับชาวไร่อ้อยในฤดูกาลผลิตปี 2544/2545 ในอัตราตันอ้อยละ 20 บาท (คิดเป็นเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 1,043 ล้านบาท) เนื่องจากราคาอ้อยขั้นต้นที่ชาวไร่ได้รับต่ำกว่าต้นทุนการผลิต ทั้งนี้ ให้ถือเป็นเงินยืมโดยไม่มีดอกเบี้ย

(2) ให้กองทุนฯ ชำระดอกเบี้ยเงินกู้ตามโครงการเงินเพิ่มค่าอ้อยขั้นต้นฤดูกาลผลิตปี 2541/2542 และปี 2542/2543 (เป็นเงินประมาณ 427 ล้านบาท) ให้แก่ ธ.ก.ส. ในฤดูกาลผลิตปี 2544/2545

2. โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยตามนโยบายของรัฐบาลผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2544 เห็นชอบโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการต้องมีคุณสมบัติดังนี้

(1) เป็นเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. หรือสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เป็นลูกค้าและใช้บริการเงินกู้โดยตรงกับ ธ.ก.ส. หรือเป็นเกษตรกรที่รับภาระหนี้สินแทนเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในฐานะผู้ค้ำประกันหรือทายาทโดยธรรมก่อนวันที่ 1 เมษายน 2544 โดยเกษตรกรต้องแสดงความจำนงเข้าร่วมโครงการภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2544

(2) เป็นเกษตรกรที่ไม่เคยถูก ธ.ก.ส. ดำเนินคดีในฐานะผู้กู้มาก่อน

เป็นเกษตรกรที่มีภาระหนี้เงินกู้กับ ธ.ก.ส. ในวงเงินกู้ไม่เกิน 100,000 บาท (ไม่นับภาระหนี้เงินกู้ตามโครงการที่เป็นนโยบายของรัฐบาลและไม่นับรวมดอกเบี้ยเงินกู้)

2.2 รัฐบาลจะสนับสนุนและส่งเสริมให้เกษตรกรรายย่อยที่พักชำระหนี้ออมเงินตามความสามารถและฟื้นฟูอาชีพตลอดระยะเวลาที่พักชำระหนี้

2.3 สิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับมีดังนี้

(1) หลังพักชำระหนี้ในปีที่ 4 เกษตรกรจะได้รับสิทธิในการชำระดอกเบี้ยตามเกณฑ์ลูกค้ำชั้นเดิมก่อนพักชำระหนี้

(2) เกษตรกรจะได้รับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเพิ่มเติมร้อยละ 1 ต่อปีจากอัตราปกติ เป็นเวลา 3 ปี ในวงเงินฝากไม่เกินรายละ 50,000 บาท

(3) เกษตรกรที่ชำระหนี้ได้ครบถ้วนก่อนกำหนด 3 ปีจะได้รับเลื่อนชั้นคุณภาพลูกค้ำสูงขึ้นตามเกณฑ์ของ ธ.ก.ส.

2.4 ให้รัฐบาลจัดสรรเงินงบประมาณในการดำเนินโครงการนี้ รวมทั้งค่าใช้จ่ายในส่วนที่ ธ.ก.ส. ต้องจ่ายเพิ่มจากการดำเนินงานตามปกติ เท่าที่จ่ายจริงในวงเงินไม่เกินปีละ 7,700 ล้านบาท

2.5 ส่วนเกษตรกรที่มีวงเงินกู้เกิน 100,000 บาท ซึ่งไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ ให้ ธ.ก.ส. เป็นผู้ดูแลช่วยเหลือ โดยการเร่งรัดให้มีการดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และฟื้นฟูเกษตรกรดังกล่าว

3. การขยายเวลามาตรการ Local Content สินค้านมต้ององค์การการค้าโลก (WTO)

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2544 เห็นชอบการขอเปลี่ยนแปลงข้อเสนอของไทยต่อองค์การการค้าโลกเกี่ยวกับการขยายเวลาใช้มาตรการ Local Content สินค้านม จากเดิมที่เคยขอเสนอขยายเวลาใช้มาตรการนี้ต่อไปอีก 5 ปี เป็นขอปรับลดระยะเวลาการขยายเป็น 2 ครั้ง ๆ ละ 2 ปีแทน เพื่อให้การเจรจามีความคล่องตัวมากขึ้น

อนึ่ง มาตรการ Local Content สินค้านมของไทยเป็นมาตรการสำคัญที่จะช่วยปกป้องอุตสาหกรรมนํ้ามันดิบและเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในประเทศ ซึ่งปัจจุบันประสบปัญหานํ้ามันดิบล้นตลาด โดยกำหนดให้ผู้ที่นำเข้านมผงขาดมันเนยเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต

ผลิตภัณฑ์นํ้ามันดิบหรือนมพร้อมดื่มต้องชื้อนํ้ามันดิบภายในประเทศในอัตราส่วน 20:1 ของนํ้าหนักหางนมผงที่นำเข้า ซึ่งจะขัดต่อหลักการการค้าเสรีของ WTO

4. นโยบายและแผนยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรหลัก (มันสำปะหลัง)

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2544 เห็นชอบแผนยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรหลักในส่วนที่เกี่ยวกับมันสำปะหลัง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

4.1 ด้านการผลิตปี 2545 – 2549 ให้รักษาระดับพื้นที่ปลูก 6.7 ล้านไร่แต่เพิ่มผลผลิตจาก 17.6 ล้านตันในปี 2545 เป็น 20.8 ล้านตันในปี 2549 ด้วยการเพิ่มผลผลิตต่อไร่จากไร่ละ 2.6 ตันเป็น 3.1 ตัน โดยได้ประกาศเขตเกษตรเศรษฐกิจมันสำปะหลังและจัดทะเบียนเกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ให้เปอร์เซ็นต์แป้งและผลผลิตต่อไร่สูง

4.2 ด้านการแปรรูป มีมาตรการดังนี้

(1) ส่งเสริมให้มีการผลิตแปรรูปเพื่อเพิ่มปริมาณการใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยจัดทำโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตแปรรูปและการนำไปใช้ประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

(2) ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีแปรรูปแป้ง (Modified Starch) เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

4.3 ด้านการตลาด มีมาตรการที่สำคัญได้แก่

(1) ส่งเสริมให้มีการใช้มันเส้นเลี้ยงสัตว์มากขึ้น โดยจัดทำโครงการส่งเสริมการใช้มันสำปะหลังเป็นอาหารสัตว์และถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ผู้เลี้ยงสัตว์เพื่อให้สามารถใช้มันสำปะหลังในสูตรอาหารที่เหมาะสม

(2) ส่งเสริมให้มีการใช้แป้งมันและแป้งแปรรูปในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยจัดทำให้มีการอบรมและสัมมนาเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติและคุณภาพของแป้งเพื่อส่งเสริมการใช้แป้งมันสำปะหลัง

(3) ส่งเสริมให้มีศูนย์ตรวจสอบและรับรองคุณภาพมันเส้น/มันอัดเม็ดคุณภาพดี

(4) ขยายตลาดส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง โดยจัดสัมมนาและนิทรรศการในประเทศ กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับประโยชน์ของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังและกระบวนการผลิตด้านอุตสาหกรรมอาหารและอาหารสัตว์ รวมทั้งเปิดการเจรจาวิภาคีและพหุภาคีเพื่อลดการกีดกันทางการค้าทั้งในรูปแบบที่เป็นภาษีและมีใช้ภาษี

5. การร่วมมือด้านยางธรรมชาติ (ยางพารา) ระหว่างไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2544 เห็นชอบในหลักการความร่วมมือด้านยางธรรมชาติระหว่างไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย เพื่อแก้ไขปัญหาการค้ายางธรรมชาติ ซึ่งมีมาตรการสำคัญดังนี้

5.1 กำหนดปริมาณการผลิตใน 3 ประเทศ โดยมีเป้าหมายลดปริมาณการผลิตร้อยละ 4 ต่อปี และทบทวนทุก 2 ปี

5.2 กำหนดระดับและราคาเป้าหมายใน 3 ประเทศ โดยจะมีการร่วมกันกำหนดปริมาณการส่งออก และจัดเก็บสต็อกยางตามสัดส่วนการส่งออก หากระดับราคาต่ำกว่าที่กำหนด

5.3 กำหนดปริมาณการส่งออกยาง ให้ทั้ง 3 ประเทศเห็นชอบสัดส่วนการส่งออกของแต่ละประเทศ และให้มีการเก็บสต็อกยางร้อยละ 10 ของปริมาณการส่งออกในแต่ละครั้ง โดยให้ภาครัฐสนับสนุนการกู้เงินในอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 1 ของมูลค่ายางที่จัดเก็บสต็อกให้กับผู้ส่งออก และจัดหาโกดัง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้กับผู้ส่งออก

ต่อมาได้มีการประชุมระดับรัฐมนตรีของทั้ง 3 ประเทศในวันที่ 12 ธันวาคม 2544 ณ เกาะบาหลิส ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อร่วมกันพิจารณามาตรการ

ต่างๆ ข้างต้น และที่ประชุมมีมติให้ทั้ง 3 ประเทศปฏิบัติตาม โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2545 เป็นต้นไป

6. การจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตร ล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2544 อนุมัติการจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย โดยมีสาระสำคัญดังนี้

6.1 อนุมัติโครงการจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยในวงเงินอุดหนุนจำนวน 1,550 ล้านบาทสำหรับระยะเวลา 5 ปี โดยให้กระทรวงพาณิชย์จัดทำแผนพัฒนารัฐกิจ (Corporate Plan) เพื่อให้การจัดตั้งและการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 ในส่วนของงบประมาณดำเนินการ สำหรับปีงบประมาณ 2545 – 2546 ให้กระทรวงพาณิชย์ใช้จ่ายเงินจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรจำนวน 600 ล้านบาท และหากระเบียบการใช้เงินกองทุนฯ เป็นปัญหาและอุปสรรคให้หน่วยงานที่รับผิดชอบแก้ไขกฎระเบียบจนสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการและเจตนารมณ์ที่พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าบัญญัติไว้ส่วนตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นไป ให้ตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนแก่สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าและตลาด เพื่อใช้ดำเนินการตามกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป

3.5 มาตรการอุตสาหกรรมปี 2544

1. การกำหนดจำนวนทรัพย์สินถาวรของกิจการ อุตสาหกรรมขนาดย่อมและกำหนดวงเงินให้กู้ยืมขั้นสูงของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2544 อนุมัติในหลักการร่างกฎกระทรวง ซึ่งเป็นการปรับปรุงกฎกระทรวงฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. 2534 เพื่อขยายจำนวนทรัพย์สินถาวรของกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่จะได้รับความช่วยเหลือจากบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมให้เพิ่มขึ้นจากเดิมไม่เกิน 100 ล้านบาทเป็นไม่เกิน 200 ล้านบาท รวมทั้งให้ความเห็นชอบร่างประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงการคลัง ซึ่งมีผลสำคัญในการขยายวงเงินให้กู้ยืมขั้นสูงของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมหรือร่วมกับสถาบันการเงินอื่น จากเดิมรายละเอียดไม่เกิน 50 ล้านบาท เป็นรายละเอียดไม่เกิน 100 ล้านบาท

ทั้งนี้ เพื่อให้บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมสามารถให้ความช่วยเหลือทางการเงินและส่งเสริมกิจการของผู้ประกอบการที่มีขนาดการลงทุนสูงได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2. การให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหักค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในอัตราพิเศษ

อนุมัติให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หักค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในอัตราพิเศษสำหรับทรัพย์สินบางประเภท ดังนี้

– **ทรัพย์สินประเภทคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์** เดิมกำหนดให้หักค่าเสื่อมราคาได้ภายในระยะเวลา 5 ปี แต่เพื่อเป็นการสนับสนุนให้มีการใช้ทรัพย์สินประเภทนี้มากขึ้น จึงกำหนดให้หักค่าเสื่อมราคาได้ภายในระยะเวลา 3 ปี นอกจากนี้ ในกรณีที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหักค่าเสื่อมราคาด้วยวิธีเส้นตรง กำหนดให้หักในปีแรกได้ร้อยละ 60 ของมูลค่าทรัพย์สิน ส่วนปีที่ 2 และ 3 ให้หักได้อีกปีละร้อยละ 20 ของมูลค่าทรัพย์สิน

– **ทรัพย์สินประเภทโรงงาน (Plant)** ปรับจากเดิมที่กำหนดให้หักค่าเสื่อมราคาได้ภายในระยะเวลา 20 ปี เป็นให้หักค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในปีแรกได้ร้อยละ 25 ของมูลค่าทรัพย์สิน ส่วนที่เหลือให้ทยอยหักภายในระยะเวลา 20 ปี

– **ทรัพย์สินประเภทเครื่องจักร (Machinery)** ปรับจากเดิมที่กำหนดให้หักค่าเสื่อมราคาได้ภายในระยะเวลา 5 ปี เป็นให้หักค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในปีแรกได้ร้อยละ 40 ของมูลค่าทรัพย์สิน ส่วนที่เหลือให้ทยอยหักภายในระยะเวลา 5 ปี

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีสิทธิหักค่าเสื่อมราคาหรือค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นได้ในอัตราพิเศษตามมาตรการนี้ หมายถึงผู้ประกอบการที่มีทรัพย์สินถาวร (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีการจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน

ทั้งนี้ กำหนดให้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

3. ร่างพระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

3.1 ให้ยุบเลิกบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม และให้จัดตั้งธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยขึ้นในลักษณะบริษัทมหาชน จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างครบวงจร

3.2 ให้โอนบรรดากิจการ สินทรัพย์ สิทธิหนี้สิน ทุน และความรับผิดชอบของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม ไปเป็นของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย โดยกำหนดทุนเรือนหุ้นไว้เป็นจำนวนหนึ่งหมื่นล้านบาท ซึ่งในระยะเริ่มแรกให้โอนทุนของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม ไปเป็นทุนเรือนหุ้นของธนาคาร

พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และสามารถเพิ่มทุนได้โดยการออกหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ ทั้งนี้ กำหนดให้รัฐบาลต้องจัดสรรเงิน

ชดเชยให้แก่ธนาคารฯ ในกรณีที่ธนาคารฯ ได้รับความเสียหายเนื่องจากการดำเนินธุรกิจตามนโยบายของรัฐบาล

3.6 มาตรการด้านบริการปี 2544

1. มาตรการเร่งด่วนด้านการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2544 อนุมัติให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปี 2544 เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งจัดสรรให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อพัฒนาบริการในท่าอากาศยานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยรัฐบาลได้กำหนดให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็น 1 ใน 4 กลยุทธ์เชิงรุกเพื่อเร่งหารายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ และได้กำหนดแนวทางว่ารายได้จากการท่องเที่ยวควรมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นปีละ 5 หมื่นล้านบาท (ประมาณร้อยละ 1 ของ GDP) โดยมีกรอบมาตรการหลัก 2 ส่วน ดังนี้

1.1 มาตรการเร่งด่วนด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ ปกป้องและแก้ไขแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม และอำนวยความสะดวกในการเข้าเมือง รวมทั้งพัฒนาบุคลากร บริการ และกิจกรรมการท่องเที่ยว

1.2 มาตรการเร่งด่วนด้านการตลาด ได้แก่ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ เพื่อกระตุ้นนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศให้ท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น

2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2544 เห็นชอบโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว และได้อนุมัติให้จัดตั้งคณะกรรมการโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวแห่งชาติขึ้น เพื่อทำการศึกษากลุ่มเป้าหมายและความต้องการของตลาด รวมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนาบริการและ

สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การจัดตั้งศูนย์ one stop service และการอำนวยความสะดวกการเข้าเมือง เป็นต้น

ต่อมาเมื่อวันที่ 11 และ 25 ธันวาคม 2544 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการให้มีการจัดตั้งบริษัทเพื่อดำเนินการรองรับโครงการดังกล่าว โดยใช้รูปแบบร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในอัตราส่วนที่ภาครัฐถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 30 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งบริษัทก็เพื่อเป็นกิจการตัวอย่างแห่งแรกที่ให้บริการเบ็ดเสร็จครบวงจรแก่ลูกค้าที่เป็นนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับเป็นที่ปรึกษาหรือผู้จัดการธุรกิจให้นักลงทุนที่มีสันทนาการที่เหมาะสมแก่การพัฒนาเป็นธุรกิจท่องเที่ยวพำนักระยะยาว และเป็นผู้ชักจูงให้เกิดการร่วมทุนระหว่างนักลงทุนไทยกับนักลงทุนต่างชาติที่ต้องการจะนำนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวมาอยู่เมืองไทย นอกจากนี้ ยังเป็นตัวแทนภาคราชการและเอกชนในการส่งเสริมและพัฒนากำหนดมาตรฐานการให้บริการประเภทต่างๆ เพื่อให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

สำหรับการวิจัยและพัฒนาและการออกแบบ รวมทั้งการออกกฎระเบียบเพื่อควบคุมธุรกิจการท่องเที่ยวประเภทนี้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ โดยให้หารือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยรับไปดำเนินการในรายละเอียดต่อไป

3.7 มาตรการแรงงานปี 2544

1. การพิจารณาปรับเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

คณะกรรมการค่าจ้างมีมติให้ปรับเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐานและอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของทุกจังหวัดโดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2544 ดังนี้

1. ปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐานจากเดิมวันละ 130 บาทเป็น 133 บาท

2. ปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำทุกจังหวัดเพิ่มจากเดิมวันละ 3 บาท โดยในท้องที่กรุงเทพฯ สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี และภูเก็ต ปรับจากวันละ 162 บาทเป็น 165 บาท ส่วนในจังหวัดชลบุรี สระบุรี พังงา ระนอง เชียงใหม่ นครราชสีมา ปรับจากวันละ 140 บาทเป็น 143 บาท และใน 63 จังหวัดที่เหลือ ปรับจากวันละ 130 บาท เป็น 133 บาท

2. การดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 เม.ย. 2544 ผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา จำนวน 106,684 คน ทำงานใน 37 จังหวัด 18 กิจการ ได้ถึงวันที่ 31 ส.ค. 2544

ต่อมาในวันที่ 28 ส.ค. 2544 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมดำเนินการให้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ทำงานอยู่กับนายจ้างในประเทศไทยมารายงานตัว ขึ้นทะเบียน และขออนุญาตทำงานกับทางราชการภายในวันที่ 24 กันยายน - 13 ตุลาคม 2544 เพื่อรับใบอนุญาต (อายุ 6 เดือน) และหลังจากใบอนุญาตหมดอายุ แรงงานต่างด้าวจะต้องเข้ารับการตรวจร่างกายตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด จึงจะได้รับการต่ออายุใบอนุญาตไปอีก 6 เดือน หากไม่ผ่านการตรวจโรคจะต้องถูกส่งตัวกลับประเทศ

หากพ้นระยะเวลาที่กระทรวงแรงงานฯ กำหนดนี้ไปแล้ว นายจ้างและแรงงานต่างด้าวที่ไม่ดำเนินการจดทะเบียนจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ให้จับกุมทั้งแรงงาน นายจ้าง และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างจริงจัง

3. การป้องกันและบรรเทาปัญหาการว่างงาน

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ 26 มิ.ย. 2544 ให้จัดสรรงบประมาณสำรองเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจจำนวน 58,000 ล้านบาท ไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้น เกิดการจ้างงานภายในประเทศ ตลอดจนสร้างโอกาสการมีงานทำแก่ผู้ว่างงาน และมีผลต่อเนื่องระยะยาวในการเพิ่มศักยภาพของแรงงาน ทั้งนี้ ในปี 2544 มีโครงการสำคัญที่ได้รับอนุมัติงบประมาณจากงบประมาณสำรองฯ ดังกล่าว เช่น

โครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)
- โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	5,077.12
- โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้	1,790.62
- โครงการพัฒนากำลังคนสู่ตลาดแรงงาน	289.37
- โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่	175.00
- โครงการฝึกอบรมพัฒนาผู้มีศักยภาพเพื่อประกอบธุรกิจ SMEs	69.38
- โครงการจัดหางานและส่งเสริมอาชีพแก่แรงงานที่อพยพกลับจากต่างประเทศ	46.31

4. การขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่สถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2544 ให้ขยายความคุ้มครองระบบประกันสังคมให้ครอบคลุมลูกจ้างในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไปและมีการจดทะเบียนพาณิชย์ แต่ยกเว้นลูกจ้างของนายจ้างที่เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งงานที่ลูกจ้างทำนั้นมิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย และลูกจ้างของนายจ้างที่ประกอบการค้าหาบเร่แผงลอย ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2545 เป็นต้นไป

3.8 มาตรการการค้า

1 มาตรการการส่งออกปี 2544

1. การเร่งรัดการส่งออกข้าวปี 2545

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2544 เห็นชอบมาตรการเร่งรัดการส่งออกข้าวปี 2545 ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 ส่งเสริมการส่งออกแบบรัฐบาลต่อรัฐบาล ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่

- ขายเป็นเงินเชื่อกับประเทศผู้ซื้อที่ต้องการซื้อในรูปแบบเงินเชื่อ เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และอิหร่าน
- ใช้ระบบ Counter Trade กับฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย และประเทศอื่นๆ ที่มีศักยภาพ
- ใช้ระบบ Account Trade กับประเทศมาเลเซีย (อยู่ระหว่างดำเนินการ)

1.2 การส่งออกข้าวแบบรัฐบาลกับเอกชน โดยออกหนังสือเชิญชวนให้ผู้ส่งออกในประเทศและผู้นำเข้าในต่างประเทศเสนอซื้อข้าวในสต็อกของรัฐบาลในปริมาณและราคาขั้นต่ำตลาด ผ่านองค์การคลังสินค้าและองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรซึ่งเป็นการซื้อเพื่อการส่งออกเท่านั้น

1.3 สร้างพันธมิตรทางการค้าข้าวระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้ส่งออกข้าวที่สำคัญ

1.4 สนับสนุนการส่งออกข้าวคุณภาพดีตามมาตรฐานสินค้าข้าว พ.ศ.2540 และมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทยที่จะปรับปรุงใหม่

2. การแก้ไขปัญหาของภาครัฐเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกของประเทศ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2544 เห็นชอบเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาของภาครัฐเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกของประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 การให้สินเชื่อเพื่อการส่งออก ให้ธนาคารพิจารณาวางเงินสินเชื่อแก่ผู้ส่งออกจากความสามารถในการทำธุรกิจส่งออกตั้งแต่เริ่มเสนอแผนธุรกิจที่จะทำได้ รับคำสั่งซื้อ และให้อนุมัติจ่ายเงินสินเชื่อเต็มจำนวนเมื่อผู้ส่งออกนำเอกสารยืนยันการสั่งซื้อ เช่น คำสั่งซื้อ สัญญาหรือ L/C มาแสดง ทั้งนี้ ให้ธนาคารเพื่อการ

ส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยกับธนาคารศรีนครพิจารณาให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

2.2 การแก้ไขปัญหาความล่าช้าในการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้กรมสรรพากรดำเนินการ ดังนี้

- ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการจัดซื้อวัตถุดิบภายในประเทศที่ใช้ผลิตเพื่อการส่งออก ในทำนองเดียวกับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตเพื่อการส่งออก
- ให้ผู้ส่งออกสามารถใช้หนังสือค้ำประกันในการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มได้
- พิจารณาจัดทำระบบการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มโดยการควบคุมทางบัญชีแทนการชำระเป็นเงินสด หรืออาจจัดตั้งกองทุนเพื่อชำระภาษีมูลค่าเพิ่มแทนผู้ส่งออก และให้กรมสรรพากรจ่ายเงินภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ส่งออกคืนแก่กองทุนฯ โดยตรงต่อไป

2.3 การปรับโครงสร้างภาษีนำเข้าวัตถุดิบเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน การกำหนดอัตราภาษีนำเข้าวัตถุดิบเพื่อการส่งออกต้องไม่สูงกว่าของประเทศคู่แข่ง

2.4 การบริการการส่งออก ให้หน่วยงานที่ออกใบอนุญาตแก่ผู้ส่งออกสินค้าที่ต้องส่งมอบโดยเร่งด่วน เปิดบริการ 24 ชม. ทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการ และให้หน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ออกใบอนุญาต กำหนดระยะเวลาดำเนินการแล้วเสร็จให้ชัดเจนและรวดเร็ว

อนึ่ง กระทรวงพาณิชย์ได้รายงานความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2544 มีสาระสำคัญ ดังนี้

- ในการแก้ไขปัญหาต้นทุนการผลิตสูงของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและเครื่องอิเล็กทรอนิกส์และสินค้าอื่นๆ ได้ดำเนินการเร่งรัดการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน 30 วัน และหากไม่เป็นไปตามกำหนดผู้ประกอบการสามารถร้องเรียนได้ นอกจากนี้ได้ปรับปรุงโครงสร้างภาษีนำเข้าทั้งระบบ โดยเร่งดำเนินการปรับโครงสร้างภาษีจากสินค้าที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาประมาณ 5,800 รายการให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับตั้งแต่เดือนสิงหาคมเป็นต้นไป ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาภาษี

นำเข้าวัตถุดิบสูงกว่าภาชีนำเข้าสินค้าสำเร็จรูป หรือ ภาชีนำเข้าวัตถุดิบสูงกว่าประเทศคู่แข่งสำหรับ สินค้าที่ไม่ซับซ้อนและไม่ส่งผลกระทบต่อ อุตสาหกรรมอื่น นอกจากนี้ให้มีการติดตามประเมิน ผลอย่างชัดเจนเพื่อสามารถยืนยันได้ว่า การปรับ โครงสร้างภาชีนำเข้าดังกล่าวทำให้อุตสาหกรรมนี้มี ศักยภาพในการแข่งขันในตลาดต่างประเทศดีขึ้นใน ระยะยาว

- เพื่อการแก้ปัญหาการนำเข้าสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ไม่ ได้มาตรฐานและราคาถูกมาทุ่มตลาดภายในประเทศ ให้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเร่ง กำหนดมาตรฐานสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้านำเข้าทุก ประเภท รวมทั้งกำหนดมาตรการ ขั้นตอนในการ ตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐานและการทดสอบสินค้า ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวจะต้องไม่ก่อให้เกิดอุปสรรค ต่อการส่งออกของประเทศ นอกจากนี้ให้ดำเนินการ สำรวจบุคลากรและเครื่องมือที่จะใช้ในการ ทดสอบ หากมีไม่เพียงพอให้ดำเนินการขอ งบประมาณเพิ่มเติมต่อไป

3. การส่งเสริมการส่งออกสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2544 อนุมัติให้สำนักงานงบประมาณจัดสรรเงินงบประมาณในลักษณะ เงินอุดหนุนทั่วไป ให้แก่สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณี และเครื่องประดับแห่งชาติจำนวน 41.1 ล้านบาท เพื่อ เพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกสินค้าอัญมณีและ เครื่องประดับของไทยในปีงบประมาณ 2545 อันประกอบ ด้วย

1. แผนงานด้านการพัฒนาวัตถุดิบและตรวจสอบคุณภาพจำนวน 10 ล้านบาท
2. แผนงานด้านพัฒนาเทคโนโลยีบุคลากร และการออกแบบอัญมณีและเครื่องประดับจำนวน 7.1 ล้านบาท
3. แผนงานด้านการพัฒนาและขยายตลาด สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับจำนวน 10.7 ล้านบาท
4. งบประมาณด้านบริหารของสถาบันฯ จำนวน 13.3 ล้านบาท

4. การตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่ง สินค้าจากต่างประเทศ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2544 อนุมัติในหลักการร่างกฎกระทรวงรวม 2 ฉบับ เพื่อ แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2543) และ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2543) ซึ่งออกตามความในพระราช บัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้า จากต่างประเทศ พ.ศ. 2542 เพื่อให้ครอบคลุมและ สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

5.1 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมปัจจัยและดัชนีทาง เศรษฐกิจที่ใช้ในการพิจารณาผลกระทบของการทุ่มตลาด ที่มีต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ

5.2 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเกณฑ์ขั้นต่ำของส่วน เหลื่อมการทุ่มตลาด ประโยชน์ที่ได้รับจากการอุดหนุน ปริมาณนำเข้าสินค้าทุ่มตลาด และปริมาณการนำเข้า สินค้าที่ได้รับการอุดหนุน

ข. มาตรการการนำเข้าปี 2544

1. การกำหนดโควตานำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองปี 2544

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2544 เห็นชอบการกำหนดโควตานำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองสำหรับ ปี 2544 ที่จะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 0 ตามข้อผูกพัน ภายใต้ต้องการการค้าโลก โดยกำหนดโควตานำเข้าเมล็ด ถั่วเหลือง ไว้จำนวน 1.2 ล้านตัน และต่อมาเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2544 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้เพิ่มโควตา นำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองอีก 0.3 ล้านตัน รวมเป็น 1.5 ล้าน ตัน เนื่องจากผลผลิตภายในประเทศมีน้อยกว่าความ ต้องการ ทั้งนี้มีเงื่อนไขให้ผู้นำเข้ารับซื้อเมล็ดถั่วเหลือง จากเกษตรกรในประเทศ และให้กรมการค้าต่างประเทศ กรมการค้าภายในและสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ร่วมกันพิจารณาปริมาณการจัดสรรเมล็ดถั่วเหลืองให้กับ ผู้มีสิทธินำเข้า

2. การเปิดตลาดนำเข้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2544 อนุมัติให้เปิดตลาดนำเข้าเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่สำหรับปี 2544 โดยกำหนดปริมาณในโควตา 6,283 ตัน อัตรา ภาษีในโควตาร้อยละ 0 และมอบให้ชุมนุมสหกรณ์ ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แห่งประเทศไทย จำกัด เป็นผู้นำเข้า เพื่อให้เกษตรกรได้มีเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่เพียงพอ สำหรับการเพาะปลูก และช่วยลดต้นทุนการผลิต

ส่วนอัตราภาษีนอกโควตาให้เป็นไปตามข้อผูกพันภายใต้องค์การการค้าโลก

3. การเปิดตลาดนำเข้านมผงขาดมันเนย นำนมดิบและนมพร้อมดื่มตามข้อผูกพันภายใต้องค์การการค้าโลก ปี 2544

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2544 อนุมัติการเปิดตลาดนำเข้านมผงขาดมันเนย นำนมดิบและนมพร้อมดื่ม ตามข้อผูกพันภายใต้องค์การการค้าโลก ปี 2544 ดังนี้

รายการสินค้า	ในโควตา		นอกโควตา
	ปริมาณ (ตัน)	อัตราภาษี (%)	อัตราภาษี (%)
นมผงขาดมันเนย	55,000	5	223.2
นํานมดิบ	2,335.16	20	42.5
นมพร้อมดื่ม	26.84	20	86.7

ทั้งนี้ เห็นควรให้มีมาตรการและการบริหารจัดการที่ดีเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อการผลิตและจำหน่ายนํานมดิบและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนมภายในประเทศ และกำหนดให้มีการติดตามตรวจสอบส่วนผสมในการผลิตเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคในกรณีที่มีการใช้หางนม (Whey) เป็นส่วนผสมในการผลิต

ต่อมาในวันที่ 18 ธันวาคม 2544 คณะรัฐมนตรีอนุมัติการเปิดตลาดนำเข้านมผงขาดมันเนยเพิ่มเติมจำนวน 10,000 ตัน

4. การควบคุมการนำเข้าอาหารสัตว์

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2544 อนุมัติในหลักการร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 ซึ่งกำหนดเงื่อนไขการขออนุญาตนำเข้าเพื่อขายซึ่งอาหารสัตว์ ทั้งนี้เพื่อป้องกันโรคระบาดสัตว์ โรคสัตว์ติดคน หรือการปนเปื้อนของสารพิษอันตรายที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้สัตว์ การบริโภคเนื้อภายในประเทศ และการส่งออก โดยผู้นำเข้าต้องแสดงเอกสารหลักฐาน เช่น หนังสือรับรอง หนังสือแสดงรายละเอียดผลิตภัณฑ์และอื่นๆ ตามแบบที่กำหนด ซึ่งเป็นมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคตามข้อตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ภายใต้องค์การการค้าโลก

5. การควบคุมการนำเข้าสารซัลบิวตามอล (Salbutamol)

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2544 อนุมัติร่างประกาศกระทรวงพาณิชย์เกี่ยวกับการนำเข้าสาร ซัลบิวตามอล (Salbutamol) เข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2544 ซึ่งกำหนดให้ต้องขออนุญาตนำเข้าและมีเงื่อนไขให้นำเข้าสารซัลบิวตามอลได้เฉพาะกรณีที่มีหนังสือรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เนื่องจากสารดังกล่าวมีคุณสมบัติช่วยขยายหลอดลมและแก้อาการหอบหืดในมนุษย์ แต่ได้มีการนำสารนี้ไปผสมในอาหารเลี้ยงสุกรเพื่อลดไขมันและเพิ่มปริมาณเนื้อแดงในสุกร ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภคและส่งผลกระทบต่อ การส่งออกเนื้อสุกรด้วย

ค. มาตรการดุลการชำระเงินปี 2544

ความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตรา ระหว่างประเทศไทย - สาธารณรัฐประชาชนจีน (Bilateral Swap Arrangement : Thailand – People's Republic of China)

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2544 เห็นชอบในหลักการความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อเป็นมาตรการป้องกันหากประสบปัญหาดุลการชำระเงินหรือขาดสภาพคล่อง โดยมอบหมายให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย หรือผู้แทนลงนามในความตกลงดังกล่าว และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือผู้แทนเป็นผู้ลงนามคำประกัน รวมทั้งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดทำความเห็นทางกฎหมายประกอบความตกลง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. ประเทศไทยสามารถกู้จากสาธารณรัฐประชาชนจีนฝ่ายเดียว และอยู่ในรูปของการแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์ สรอ. กับเงินบาท ซึ่งดำเนินการโดย ธปท. และธนาคารกลางของสาธารณรัฐประชาชนจีน

2. วงเงินที่ประเทศไทยสามารถเบิกถอนได้สูงสุดคือ 2 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

3. การกู้มีอายุ 90 วันและสามารถต่ออายุจำนวนเงินกู้ทั้งหมดหรือบางส่วนได้อีก 7 ครั้ง (รวมเวลาทั้งหมดเท่ากับ 2 ปี) อย่างไรก็ตาม การเบิกถอนและการต่ออายุ

ไม่สามารถกระทำได้อายุของสัญญาหมดก่อนวันชำระเงิน ทั้งนี้ สัญญามีอายุ 3 ปี

4. อัตราดอกเบี้ยกำหนดไว้เท่ากับ LIBOR + ร้อยละ 1.5 สำหรับการเบิกถอนครั้งแรกและการต่ออายุครั้งแรก หลังจากนั้นส่วนต่างจะเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.5 สำหรับการต่ออายุทุก 2 ครั้ง ทั้งนี้ เพดานอัตราดอกเบี้ยถูกกำหนดไว้ที่ LIBOR + 300 basis points

5. ความช่วยเหลือด้านการเงินภายใต้ความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราจะสามารถเบิก

ถอนได้ก็ต่อเมื่อประเทศผู้ขอเข้าโครงการความช่วยเหลือทางการเงินของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) หรือกำลังจะเข้าโครงการในระยะเวลาอันใกล้ อย่างไรก็ตาม ประเทศผู้ขอสามารถเบิกถอนเงินได้จำนวนร้อยละ 10 ของวงเงินทั้งหมดเป็นเวลา 180 วัน โดยไม่จำเป็นต้องเข้าโครงการ IMF

6. กระทรวงการคลังของประเทศไทยเป็นผู้ค้ำประกันการกู้ยืมเงินของ ธปท. ภายใต้ความตกลงดังกล่าว

3.9 มาตรการราคา

1. การปรับราคาปูนซีเมนต์

กระทรวงพาณิชย์เห็นชอบให้บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ปรับขึ้นราคาจำหน่ายปูนซีเมนต์มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2544 รายละเอียดมีดังนี้

- ปูนซีเมนต์ผสม ราคา ณ โรงงานจากเดิมตันละ 1,878 บาท ปรับเป็นตันละ 1,958 บาท ปรับขึ้นตันละ 80 บาท
- ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ ราคา ณ โรงงานจากเดิมตันละ 2,174 บาท ปรับเป็นตันละ 2,294 บาท ปรับขึ้นตันละ 120 บาท

2. การปรับอัตราค่าน้ำประปา

การประปาส่วนภูมิภาคปรับลดอัตราค่าน้ำประปาสำหรับรัฐวิสาหกิจ อุตสาหกรรม และธุรกิจขนาดใหญ่ทั่วประเทศ ยกเว้นจังหวัดกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี และชลบุรี จากอัตราเดิมซึ่งมีอัตราก้าวหน้าระหว่าง 1 - 2.175 สตางค์ต่อลิตรเป็น 1 - 1.950 สตางค์ต่อลิตร ทั้งนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนมกราคม 2544 เป็นต้นไป

3. การปรับอัตราค่าไฟฟ้า

คณะกรรมการกำกับสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าอัตโนมัติได้ปรับเพิ่มอัตราค่าไฟฟ้าอัตโนมัติ (ค่า Ft) ตามต้นทุนเชื้อเพลิงที่สูงขึ้น โดยมีระยะเวลาในการปรับ 4 เดือนครั้ง ซึ่งในปี 2544 มีการปรับทั้งสิ้น 3 ครั้ง ดังนี้

	อัตราเพิ่ม* (ร้อยละ)
ก.พ. 2544	+11.0
มิ.ย. 2544	+1.0
ต.ค. 2544	-2.0
* เป็นการปรับเพิ่มขึ้น/ลดลงจากการปรับในครั้งก่อนหน้า	

4. การปรับราคาก๊าซหุงต้ม

คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีมติให้ปรับราคาก๊าซหุงต้มทั้งขายส่งและขายปลีก ซึ่งในปี 2544 มีการปรับทั้งสิ้น 3 ครั้ง ดังนี้

	อัตราเพิ่ม*	
	ขายส่ง	ขายปลีก
พ.ค. 2544	+12.0%	+8.5%
ก.ค. 2544	+11.8%	+8.6%
พ.ย. 2544	+10.5%	ใช้ระบบราคากึ่งลอยตัว โดยยกเลิกการควบคุมราคา ขายปลีกเป็นเวลา 1 ปี

* เป็นการปรับเพิ่มขึ้น/ลดลงจากการปรับในครั้งก่อนหน้า